

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglašev
1 stop. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem o
paročju popust
Izide ob 4 zjutraj
razn. pondeljka in
dneve po prazniku

Ljubljana, 6. aprila 1928.

Več veselja! Tako bi nam kriknila sleherna slovenska, vsaka jugoslovanska duša, ko bi jo v dneh Vstajenja vprašali, v čem vidi pota, da se rešimo iz mrzlične nervoznosti, neprestanega spraševanja, kje zasaditi plug, da bo brazda jamstvo trajnega, vsaj do gotove meje brezskrbnega življenja, da se lahko udamo plodnemu razmišljanju o tem, kako udeležiti pridobljeno svobodo slovenski in jugoslovanski skupnosti v korist.

Več trdnosti! Tako kličejo jugoslovanski narodi, ko stopajo v deseto pomlad na skupnem posestvu, da se vendar enkrat pripojna, kaj je moje in tvoje, do katere meje moram in lahko mirno obdelujem polje in livado, izrabljamo nedrja zemlje in hrbove rek ter sinjo gladino morske obali.

Več novega človeka! Dih, ki sluti vstajenje sveta, Balkana še posebej. Odurni obraz do svetovno vojne politike, zabarikadirane v zaprte in tajne kabinete, ko so narodi objekti, a nikdar subjekt svoje usode, pomeni za svet zimo narave in življenja, ki se mora umakniti solncu, pomladi in življenju, ko hoče zadihati splošnost in izločiti elemente, ki se z njo ne morejo zediniti.

Sezuti starega človeka! Povsod; doma in pri sosedih. Vsi smo utrujeni. Mehanizacija, tehnika sveta in divje tekmovalstvo nas itak biča do utrujenosti in to že čisto v vsakdanjem življenju. V katerikoli celico našega gospodarstva in eksistenčnega boja pogledamo, povsod se nam vsiljuje preplašen obraz: Kaj sem zamudil, kdo me je prehitel in izpodrinil, kako se rešiti iz suhe veje? Tako iz dneva v dan. Naj bi bil miren razvoj vsaj v tej možnosti zajamčen!

Zal — veselja, trdnosti, novega človeka še ni. Deseto leto že vstaja Evropa, a vstati ne more. Divji nacionalizem, zabloda in potvorba enega največjih in najglobljih človeških čustev — narodnost, ji je nadel nalogo, da izpodnese družbi vse temelje sožitja in razvoja. Sporedno vihra blede hrepenenje za gospodarstvo dolarja, šterlinga, franka, marke in lire; vstajajo milijonske armade delavstva, se podirajo jezovi med tem, kaj smem in česar ne smem; se znašajo nad zmučenimi narodi trinogi z gesto: Naprej — če tudi »za menoj vesoljni potop«!

Z vsemi temi pojavi se ima boriti naša država. Skoro ni minulo leto, v zadnjem času celo ne mesec, da ne bi vibriralo nad njo in njeno sosesčino vprašanje, kako izpodbiti prvo in drugo intrigo. Ze ob rojstvu so bili ljudje starih metod na delu. Prihajamo po vojni dolg — premalo smo dobili od našega telesa! Je nepretrgana rdeča nit italijanske politike napram nam. Nazaj pod krono sv. Stefana, intrigira že deset let magnat iz Budimpešte, da raznarodi, kar se je našega življa tekom stoletij upiralo madjarizaciji in Madjarom. In tako se vleče ena sama nepretrgana veriga intrig in groženj, političnih napadov in obmejnih umorov, zahrbtnih pogodb in blatenja pred svetovnim sodiščem. Vse nam je še v živem spominu. Politika obkroževanja, politika izolacije, politika natolcevanja, politika, da bi izginilo naše solnce svobode!

V deseto pomlad plavajo nad našimi mejami novi oblaki, da zasenčijo naše vstajenje. Že izhod nove igre mora utruditi. Pogodba z Italijo poteče 28. junija. Naš trud gre za tem, da rešimo z Rimom vendar že enkrat vsa vprašanja, ki naj bi bila med obema državama sporna. Italija se je vrgla na del, da z drugim lahko gradi celoto. Sprejele naj bi se najprvo nettunske konvencije, nato pa bi se pristopilo morebiti še k drugim vprašanjem. Medtem pa gradi okope. Čez noč je mali italijanski vazal Albanija zaprla mejo proti nam in išče tifus, kjer ga ni. Hitro kot v filmu se stegne roke. Grčija in Turčija naj se pobote; Grčija in Bolgarija naj se sprijazniti in se dovolit tudi poprava meja Bolgariji v prid; Rumunija naj vstopi v to zvezo. Diktatorji diktatorskih držav naj se vsedejo k skupni mizi in si povedo, da je tudi za režim, za tiranijo tako najbolje.

Da pa je učinkovitost igre in intrige tem večja, naj se poseže v notranjost tretje države, kateri bi se končno naložila krivda. Baš te dni smo morali poročati o novih podkupovanjih v Makedoniji, o novih pripravah macedonskih čet, o orožju, s katerim razpolagajo, o njihovih razmerah, naperjenih proti celovitosti naše države, da se zadosti amoralnosti in bolnemu častihleplju diktatorja onstran Adrije. V takem razpoloženju nam priliva Kvirinal grenko kapljo v čašo trpljenja: Slovenci v Italiji, ki so bičani do krvi radi tega, ker so Slovenci, si morajo nadeti še nov križ.

Albanska vlada na umiku

r Belgrad, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Takoj ob zatvoritvi prometa ob meji po Albaniji, je naša vlada vložila energičen protest proti neutemeljenim ukrepom. Tukajšnja objektivna javnost je ta korak albanske vlade tolmačila kot novo izzivanje, izzvano po znanih nam neprijateljsko razpoloženih silah. Razumljivo je, da je naša javnost ogorčeno protestirala proti takim izzivanjem v času, ko naši merodajni krogi z najboljšo voljo in odkritosrčnostjo delajo na to, da se razmere do vseh sosedov uredijo na temelju prijateljstva in iskrene miroljubnosti. Ta enodušnost javnosti in odločen vladin nastop je imel popoln uspeh. Albanska vlada je morala svoj neutemeljen korak popraviti in tozadevno uredbo umakniti.

Odpravnik poslov albanskega poslanstva g. dr. Stila je bil danes sprejet od zastopnika zunanjega ministra g. dr. Šumenkovića. Pri tej priliki ga je obvestil, da je albanska vlada razveljavila svojo odredbo o zatvoritvi meje nasproti naši državi. Zagotavlja ga je, da ni imela albanska vlada nobenih naših državi neprijateljskih namenov, ko je izdala to odredbo. Slejkoprej želi živeti z Jugoslavijo v čim boljšem prijateljstvu. Zunanji minister g. Šumenković je vzel to izjavo na znanje.

S tem je formalno končana tudi ta najnovejša epizoda, ki je za metodo gotovih diplomatskih krogov dovolj značilna. Že sam umik albanske vlade je najboljši dokaz, da je ta epizoda bila zamišljena v večjem obsegu, da pa je samo odločen odpor naše javnosti in energičen vladin nastop ter miroljubnost evropskih držav nasproti tem izzivanjem preprečila globlje posledice, ki bi lahko tudi iz te malenkostne afere nastale. Zato ne moremo imeti v zagotovitvi o prijateljstvu, ki jih je podal v Belgradu v imenu svoje vlade odpravnik poslov g. Stila, popolnega zaupanja, dokler ne bomo dobili polnega jamstva od vseh zainteresiranih, ne pa samo od albanskih zastopnikov v Belgradu.

Nešič pri dr. Korošču in Šumenkoviću

r Belgrad, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Naš poslanik v Sofiji g. Ljuba Nešič je bil danes dopoldne sprejet od notranjega ministra g. dr. Korošca. Z njim se je dolgo razgovarjal. Nato ga je sprejel zastopnik zunanjega ministra g. Ljuba Šumenković. G. Ljuba Nešič odpotuje z

Šest ministrov v Zagrebu

Na zborovanju zastopnikov našega gospodarstva — Radič-Pribičevićeva gonja proti zborovanju — Snovanje nove stranke na Hrvatskem — Odpor proti Radiču in Pribičeviću

r Belgrad, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Velikonočno zborovanje gospodarskih krogov v Zagrebu in prisostvovanje šestih ministrov na tem zborovanju je zelo razburilo duhove posebnosti nekaterih gospodarskih krogov. Doslej so ti ljudje vedno protestirali proti temu, da se sestankov industrijalcev, finančnikov in trgovcev zastopniki vlade ne udeležijo, oziroma da pošiljajo posamezna ministrstva samo svoje načelnike. Ko je pa sedaj Vukičevićeva vlada sklenila, da se zagrebskega zborovanja udeležijo vsi zainteresirani ministri, se ravno v teh krogih najdejo ljudje, ki se temu čudijo. Namesto da bi pozdravili ta korak vlade, ki je prva od vseh ugodila davnim željam gospodarskih in finančnih krogov, se mnogi od njih ne samo čudijo, marveč celo proti temu protestirajo.

Intimno soglasje gospodarskih krogov z vlado je gotovo največjega pomena za javne probleme. Ravno zagrebski sestanek ima v tem oziru globlji pomen za vse kraje, ki bodo zastopani, predvsem za prečanske kraje. Vukičevićeva vlada, ki je oživitvorila samoupravo, ne namerava ostati samo pri tem, ona želi, da samouprave razvijejo delovanje čim uspešnejše in da se tudi sicer čimbolj razbremenijo osrednja uprava. O tem ima vlada izdelan podroben načrt. Ker pa zahteva tak preustroj znatne spremembe v upravi, ki ne morejo

ker so katoliki in je Kvirinal napovedal boj Vatikanu in njegovim ustanovam!

Za veselje, trdnost, novega človeka! Kje so in kdaj pridejo, da bomo obhajali splošno vstajenje in skupno svobodno življenje? Simbol, ki ni obleden tisočletja, obhajamo. Delo, preskušnja, vstajenje, da pride do zmage pravice in miru. Vera in delo! Mi katoliki pod-

novimi navodili v Sofijo. Ob obisku našega sofijskega poslanika piše Marinkovičeva »Pravda«: »Iz vladnih krogov smo dobili obvestilo, da je oficijelno razmerje med našo državo in Bolgarijo dobro, da se je v poslednjem času zboljšalo in da se mnogo vprašanj rešuje hitreje, nego je bil doslej slučaj. Vendar pa mnogi znaki poslednjih dni govore za to, da Albanija in Bolgarija pripravljata spomladanske vpade razbojniških čet. Bolgarska vlada je doslej vedno izjavljala, da ne more te akcije preprečiti. V Sofiji se vendar sedaj zbirajo voditelji teh čet...«

Grški komentar.

v Atene, 6. apr. (Tel. »Slov.«) »Elefteron Vima« poroča iz Rima, da razgovor Mussolinija z Mihalokopulosom ni imel nobene zveze z italijansko-turškimi pogajanjmi in da je šlo pri tem izključno samo za grško-turško odnose, ki naj postanejo čim najbolj prijateljski. Grška politika dobrega sosesstva napram vsem državam se s tem nič ne spremeni.

Banket med Mussolinijem in Turkom.

v Milan, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Turški zunanji minister Tefvik Ruždi bej biva s svojim številnim spremstvom še vedno v Milanu ter je na čast italijanskega državnega podtajnika za zunanje stvari priredil banket, katerega se je razen Mussolinija udeležil tudi namestnik generalnega tajnika Društva narodov De Calboldi.

Praške fantazije.

v Praga, 6. apr. (Tel. »Slov.«) »Večerni listi« poročajo glede potovanja Zaleskega v Italijo, da gre za velik načrt novega bloka držav v Evropi, kateremu bi pripadale Francija, Belgija, Rumunija, Italija in Poljska. Zaleski bo skušal zvedeti, kakšno stališče zavzema Italija k temu vprašanju, in vzpostaviti intenzivno skupnost med Italijo in Francijo.

»Stampa« o Albaniji in Grčiji.

v Milan, 6. apr. (Tel. »Slov.«) »Stampa« poroča iz Tirane o napetosti med Grško in Albanijo, ki je nastala zato, ker grška vlada ne ugodí nobenim zahtevam Tirane glede odškodnine za razlastitev Albancev na Grškem, in se brani otvoriti albanske šole v severnem Epiru. Grška politika zavlačevanja bo položaj vedno bolj poslabšala.

estati brez posledic v gospodarskem življenju, je naravno, da bo vlada zaslila vse gospodarske in druge zainteresirane kroge o njihovih željah. Te njihove želje bo upoštevala, v kolikor bodo v skladu z gospodarskim in finančnim vladnim programom.

Končno stojimo neposredno pred najetjem velikega inozemskega posojila. Ker Vukičevićeva vlada ne namerava s tem posojilom gospodariti tako, kakor so z inozemskim posojilom gospodarile vlade, v katerih so sedeli Pribičević, Žerjav in Pucelj, ampak ga hoče uporabiti v splošno, občenerodno in državno korist, zato je razumljivo, da se vlada poprej posvetuje o uporabi tega posojila z vsemi odgovornimi zastopniki vseh merodajnih krogov.

To sta dva glavna razloga, da se ministri udeležijo zagrebskih posvetovanj. Prepričani smo, da bo vsa javnost pozdravila ta vladni sklep. Obenem smo poučeni, da bo Vukičevićeva vlada, kakor doslej, tudi v bodoče delala na to, da bo sodelovanje med njo in odgovornimi zastopniki vseh panog čim intimnejše, da bi se na ta način izvršili sklepi sodelovanja pri upravi čim širših plasti državljanov.

Danes popoldne so se v predsedništvu vlade sestali ministri pod predsedstvom notranjega ministra dr. Korošca, ki se udeležijo zagrebskega zborovanja in imeli posvetovanje o vseh vprašanjih, ki pridejo v razpravo.

črtavamo ob tej priliki še posebno pot, začrtano po Leonu XIII. in sijajno preskušeno v času po svetovni vojni: Iztrgajte poganom, neverujočim v moralo in pravičnost, državo iz rok, polastite se vsega človeškega življenja in vodite narode do vstajenja src in družbe, do novega človeka! Tudi to je naše vstajenje.

Emanuel Neuville.

novi francoski konzul v Ljubljani; v diplomatsko službo je stopil 1. 1904. Službeval je pri francoskem poslanstvu v Tangerju, Casablanci, kjer je bil imenovan vitezom častne legije; dalje je bil zaposlen pri poslanstvu v Venezueli in Paraguanju. L. 1915 je prišel h generalnemu konzulatu v Barcelono, 1921 v Costa Rico, 1923 v Panamo. S 1. aprilom pa v Ljubljano kot generalni konzul.

Nasproti tem vladnim nameram so nekateri krogi vrgli v svet krilatico, da ima zborovanje strankarsko-politično ozadje v zvezi s težnjo, ustanoviti novo stranko na Hrvatskem. To vest z vneto širji časopisje tako zvane KDK. Z vsa odločnostjo lahko zagotovimo, da zagrebsko zborovanje gospodarskih krogov nima direktne zveze s tem. Nobene zveze pa nima s snovanjem nove stranke niti vlada niti ministri. Znano pa je ne samo v Belgradu, ampak povsod, da vlada v širokih slojih prištev Radič-Pueljeve in Pribičević-Zerjavove stranke nezadovoljstvo radi nemogoče vrtoiglavne politike, ki jo vodijo ti gospodje na račun stvarnih interesov krajev in prebivalstva, ki ga zastopajo. Tudi v Belgradu se ve, da ni ostalo samo pri godrnjanju in zakotnem zabavljanju, marveč da se je nezadovoljstvo spremenilo v pokret, ki dobiva že prve oblike nove ustvarjajoče se politične organizacije. Cilj je, zbrati vse pozitivne in konstruktivne elemente, in jih pridobiti za veliko delo polne konsolidacije naše narodne države.

Ta pokret se pod vodstvom nekaterih uglednih politikov vedno bolj razvija, zato ni čudno, da je proti njim pričelo kampanjo časopisje SDS in HSS. Tudi ni čudno, da se v tej kampanji posebno napada zagrebsko zborovanje, ker je metoda samostojnih demokratov, da rušijo vse pozitivno delo na gospodarskem in finančnem polju. Ti ljudje očitno nameravajo z enim udarcem zadeti dve strani. Na eni strani hočejo čisto strokovno zagrebsko zborovanje naslikati kot politično parado, na drugi strani pa kot pokret, ki je naperjen proti njim in ki se širi iz njihovih lastnih vrst ter ga naslikati kot neke vrste od vlade kupljeno agitacijo proti njim. Metode teh ljudi so v javnosti dovolj dobro znane. Kolikor je dobrega in stvarnega, to bo ostalo, prazna demagogija pa bo propadla. Pisanje SDS časopisja se je v zadnjem času radi neprestanega pisanja o vladnih krizah izkazalo kot puho fraziranje. Tako bo ostalo tudi v tem slučaju.

Napredovanja in upokojitve v politično upravni službi

r Belgrad, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Za politične upravne uradnike I. 4. so postavili: Dr. Stanko Majcen, vladni svetnik in šef kabineta v notranjem ministrstvu. Dr. Marko Ipavc, okrajni glavar v Mariboru levi breg. Dr. Tomislav Fischer, vladni svetnik pri velikem županu v Mariboru. — Za politične upravne uradnike I. 5.: Franc Viher, okr. glavar v Slovenjgradu. Za arhivarska uradnika II. 1.: Adolf Fink na okrajnem glavarstvu v Ptuj. Karel Jug pri policijskem komisariatu v Mariboru. Ivan Škof na okrajnem glavarstvu v Celju. Za okoliške nadzornike policijskih agentov III. 2.: Janko Goršič, Alojzij Mohorčič in Peter Zlahetič pri policijskem komisariatu v Mariboru. — Upokojen je arhivski uradnik Aleksander Štoboda pri okrajnem glavarstvu v Murški Soboti.

SANDALE so obutev

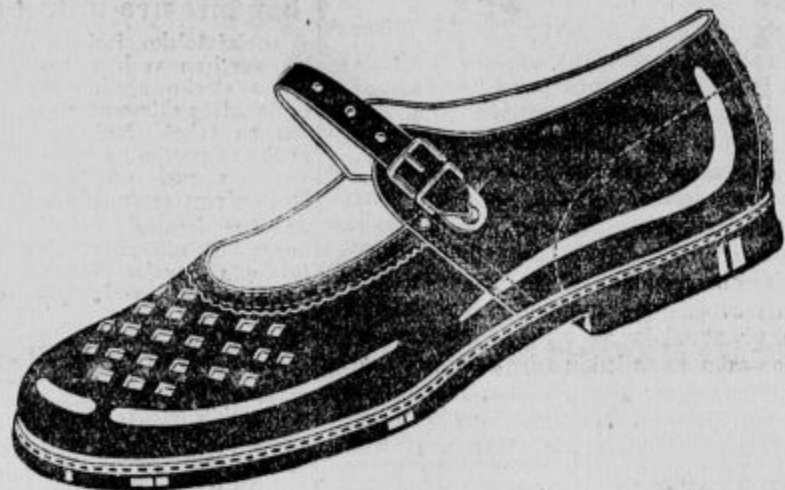
od nekdanj cenjena po svoji udobnosti!

Prostost, ki jo potrebuje noga v času vročih poletnih dni, Vam dajo naše

sandale.

Noga se v njih lahko prosto pregiblje, zaradi perforiranja se uspešno zračijo in je hoja v njih udobna.

Kupite SANDALE, te so poletni nenadomestljive!

Moške Din 129⁻, ženske Din 109⁻, otroške Din 89⁻ in 79⁻.

Maribor
Aleksandrova 7

Rata

Ljubljana
Prešernova ul. 7

Oglas

Premestitev 40 čuvajnic na progi Vinkovci-Brod

Direkcija drž. žel. v Subotici na temelju rešitve gospoda prometnega ministra od 2. marca 1928 v aktu generalne direktije državnih železnic G. D. št. 10.158/28 in v smislu členov 86.—98. zakona o državnem računovodstvu razpisuje na dan 18. aprila 1928 prvo ofertalno licitacijo s skrajšanim rokom za izvršitev zemeljskih, zidarskih, tesarskih, kleparskih in mizar-skih del za premestitev 40 čuvajnic na progi Vinkovci—Brod.

Kavcijo 5% ponujene vsote za naše, oziroma 10% za tuje državljane je treba položiti pri blagajni Direkcije državnih železnic v Subotici ali pri blagajni Generalne direktije državnih železnic ali pri blagajnah ostalih Oblastnih direktij državnih železnic v gotovini, predvideni po členu 88. zakona o Državnem računovodstvu najdalje do 10. ure dopoldne na dan licitacije, in licitanti so dolžni pokazati reverz o položeni kavciji na dan licitacije odrejeni komisiji za vodstvo licitacije.

Predpisano taksirane ponudbe v zapečatenem ovoju z oznako zunaj: »Ponudba za izvršitev zemeljskih, zidarskih, tesarskih, kleparskih in mizar-skih del pri premestitvi 40 kosov čuvajnic na progi Vinkovci—Brod od ponudnika N. N.« je treba predati najkasneje do 11. ure Gradbenemu oddelku direktije (Trg Vojvoda Putnika št. 9, II. nadstr., vrata 9).

Pravico do licitacije imajo samo one osebe in tehnična podjetja, katera doprinesejo komisiji dokaze o svojih sposobnostih in dokaze o tem, da so svoj obrat prijaviili za davek in da so plačali ves davek s pripadajočimi dokladi za vsa zapadla zakonita dela kakor tudi za vse odobrene obroke po posebnih rešenjih.

Zastopniki ponudnikov se pripuste k licitaciji, ako imajo pisмено polnomočje, da jih morejo na tej licitaciji zastopati.

Načrti, obrazec ponudbe, proračuni stroškov, splošni in tehnični pogoji se morejo ogledati in za ceno 50 Din nabaviti vsak dan v času uradnih ur v Gradbenem oddelku direktije.

Naknadne ali brzojavne ponudbe se ne sprejemajo,

Iz Direkcije državnih železnic v Subotici,
št. 15.177/1928.

Inserirajte v „Slovincu“!

Domači vrt

Spisal M. Humek.

Broš. 33 Din, vez. 40 Din — Knjižga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

VADNJAL ANTON, žel poduradnik v pok., naznanja v svojem in v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je njegova ljubljena soproga, gospa

Vadnjal Marjeta

dne 4. aprila t. l. po kratkem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v petek 6. aprila ob četrti na 4. pop. izpred hiše žalosti na borovniško pokopališče.

Borovnica, dne 4. aprila 1928.

Najboljše

nabavite nogavice, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gumbce, vezenino, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Blaž Jančar
pieskar
Ljubljana, Breč

Elektroinštalacije za tuč in pogon, prodaja in pre-
vijanje elektromotorjev,
mehanična delavnica
Elektropodjetje, Ljubljana VII.
Jernejeva c. 5, telef. 325.

K. Pečenko
trgovina vseh vrst usnja
in čevljar-skih potrebščin
Ljubljana, Sv. Petra c. 32

PRISTOL & BRIGELJ
črkoslikarja, Ljubljana
Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 38
Telef. 2908 Ustan. 190.

Franc Ocvirk
mesar
Ljubljana, Poljanska cesta 52
(Solski drevored)

Franc Fujan
krovec
Ljubljana, Galjeva 9
pri dolnji kolodvoru

Zahvala

Ob prebrdki izgubi našega nepozabnega, predobrega soproga, brata, očeta, dedeka in strica, gospoda

Josipa Winterja

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za mnogoštevilne izraze blagodejnega sožalja, za poklonjene obiloštevilne, prekrasne vence in šopke, ter vsem, ki so ga v tako izredno velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. — Posebno zahvalo izrekamo g. dr. Rudolfu za njegovo veliko požrtvovalnost, kateri je storil vse, da mu ublaži njegovo trpljenje. — Najiskrenejša zahvala tudi častiti duhovščini pod vodstvom č. g. arhidijakona Tovornika iz Konjice za zadnje spremstvo. — Hvala tudi gospodom pevcem za gniljive žalostinke pod vodstvom g. dr. Mahniča. Istotako č. g. arhidijakonu Tovorniku in gosp. ing. Sturmju za v srce segajoče poslovilne besede.

Tudi zreški šolski mladini in učiteljskemu zboru pod vodstvom g. upravitelja Mravljaka, gg. obč. odbornikom, ki so nepozabnega rajnega nosili k zadnjemu počitku, požarni brambli in gg. orožnikom za častno spremstvo — izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Prosimo vse, da mu ohranite blag in trajen spomin.

Zreče, dne 3. aprila 1928.

Žalujoči ostali.

Temelj novega držav- nega gospodarstva

Bivši finančni minister dr. Stojadinović je kakor smo poročali tudi v vrsti tistih nezadovoljnih v radikalni stranki, ki se ne morejo zvesti v dejstvo, da niso več ministri in da ni nikjer zapisano, da morajo večno biti v vladi. Dr. Stojadinović je v svojem zadnjem govoru proti vladi posebno kritiziral in napadal sedanjo finančno politiko. Ker je država neposredno pred sklepanjem o zunanjem posojilu, je finančni minister takoj nastopil in ovrge vse netočnosti dr. Stojadinovića, ki bi mogle škodovati ugledu in kreditu države v inozemstvu. Ker so izvajanja finančnega ministra važna za vse stranke, ki podpirajo sedanjo vlado in za široko javnost, prinašamo vsaj nekaj najvažnejših odlomkov.

Finančni minister dr. Marković ugotavlja, da država še danes trpi pod velikimi napakami, ki so jih delale vlade, v katerih je bil dr. Stojadinović minister financ. Bile so to vlade PPZ in radičevsko-radikalne koalicije. Sedanja finančna situacija je, v kolikor se ni popravila z odredbami sedanje vlade, le naravna posledica politike v prejšnjih letih. Dr. Stojadinović je sam priznal, da za zboljšanje finančnega položaja ni storil nič drugega kot 30 odstotni in 500 odstotni povisek. Ravno te enostranske in nesposobne odredbe, ki niso imele na umu gospodarskih predpogojev, so izzvale težko stanje v narodnem gospodarstvu. Velika davčna, posredna in neposredna bremena, so postala ne samo gospodarski, ampak naravnost socialni problem. Zato sedaj v novi fazi naše finančne politike hočemo dovesti to breme na nižino, ki odgovarja ekonomskim razmeram naše zemlje. Že poldrugo leto se stopnjema javne dajatve znižujejo in ublažujejo, zakon o izenačenju davkov pa je vstvaril temelj za izenačenje teh bremen. Dejstvo je, da smo od ujedinenja do zadnjega časa imeli stanje, v katerem so državljani plačevali davke po različnih zakonih in so tako bili neenako in nepravilno obremenjeni.

Finančni minister na to zavrača očitke, da bi bil državni proračun fiktiven in neuravnotežen ter ugotavlja, da sedanja vlada stremi za čim večjim varčevanjem in da je državne izdatke v tem proračunu zmanjšala že za celo milijardo in dvesto milijonov dinarjev.

Dalje je neizbrisno dejstvo, da so prejšnje vlade (PPZ in Radič-Pašić) zvišale državne letne dolgove za 32,5 odstotkov in državi tako naprtilo ogromne nove obveznosti ne da bi naše gospodarstvo od tega imelo kaj haska. Sedanja vlada je te dolgove že zmanjšala za 385.000.000 Din in bo odplačevanje še pospešila.

Minister ugotavlja, da še ni nobeno leto finančni odbor imel toliko prilike, da točno prouči vse amandemente finančnega zakona kot letos in ugotavlja, da smo prekinili s prakso, po kateri so se amandementi vrnili v finančni zakon brez vednosti finančnega odbora in narodne skupščine, kar je bilo pod prejšnjimi vladami v navadi.

Finančni minister ostro graja vse tiste, ki širijo napačne vesti o naši državi in njenem gospodarskem stanju, ugotavlja, da se pri nas ni še nikdar tako vestno in intenzivno delalo na gospodarski obnovi kot pod sedanjo vlado in dokazuje, da smo prenehali z vso neiskrenostjo in fiktivnostjo v državnem proračunu ampak je sedanja vlada v svojem proračunu pokazala dohodke in stroške iskreno in odkrito na podlagi statistik, izkustev in referatov vseh pristojnih oblasti in gospodarskih korporacij.

S tem smo ustvarili temelj, na katerem je mogoče zgraditi trdno stavbo močnega in napredujočega državnega gospodarstva.

Nj. Vel. kralj odpotoval v Topolo

r Belgrad, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Nocoj je kralj odpotoval v Topolo, kjer bo prebil velikonočne praznike.

Končno rešene prošnje za državljanstvo

r Belgrad, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Notranji minister je podelil naše državljanstvo sledečim prošilcem: Jožef Bončina iz Marija Gradca; Albert Rajič, Ivan Renčelj iz Tržiča; Melhijor Kapnik iz Kočevja; Josip Damiani iz Šibenika; Franc de Col iz Gotenice; dr. Franc Glaser iz Slovenske Bistrice; Josip Dietz iz Litije; Marija Kuheš iz Maribora; Jožef Berlot iz Laškega; Rafael Mozetič iz Ljutomerja; Jožef Havliček iz Krvave peči; Josip Znidaršič iz Maribora; Dore Martelanc iz Virštana; Ivan Kalister iz Rakeka; Dragotin Jelusič iz Ptuja; Oskar Robert Böhm iz Ljubljane; Ivan Bajc iz Mirne; Viktor Kumer iz Vrhnike; Alojzij Granduč iz Maribora; Josip Jurenč iz Preka; Ivan Mercina iz Starega trga; Mario Bratuš iz Gornje Rečice; Lovre Damiani iz Trogir; Oton Blažej iz Prevalj; Andrej Tavčar iz Ljubljane; Jakob Vadrjal iz Rakeka; Rajmund Rutar iz Loč; Marija Pahor iz Sv. Roka ob Sotli; Angela Devetak iz Viča; Alojzij Schneider iz St. Ilje; Ferdinand Ludvik iz Ljubljane; Justa Grilanc iz Celja; Václav Baloh iz Maribora; Anton Sparovec iz Viča; Vilko Frahm iz Hodoša; Vera Pozzetto iz Ljubljane; Franc Weiler iz Maribora; Ottilija Pivko iz Cateža; Mario Bonič, Rudolf Kratochvil, dr. Branislav Štrk. Nadalje so sprejeli v naše državljanstvo številni češki in drugi državljani.

„Velik shod“

Včerajšnji »Narod« napoveduje velik shod Radiča in Pribičevića v Splitu. Nerodni »Narod« pa pri tem nerodno — zelo nerodno pove, da bo peljal poseben vlak iz Zagreba v Split, prav na shod. V Splitu torej ne bodo manifestirali Splitčani, ampak zagrebški študentje, orjunaši in hanaoci.

Je to prav isti teater kot smo ga videli v Ljubljani. Sem ni peljal poseben vlak, ampak so se zagrebški drukerji, ki naj v Ljubljani Pribičeviću in Radiču slavo pojo, pripeljali z raznimi vlaki tisti in prejšnji dan. Iz najboljšega vira vemo, da so razni vodje SDS razdelili samo za ljubljanski shod nad sto železniških vozov iz Zagreba v Ljubljano in nazaj med zagrebške študente, ki so izraziti in vneti pristaši SDS. Vemo točno, da sta dva zagrebška študenta nalašč radi »organizacije« ljubljanskega shoda potovala v Belgrad in da sta dobila tam poleg navodil tudi denar za 50 vozovnih kart iz Belgrada v Ljubljano. Ta denar je dal znani hrvatski tovarnar, Pribičević pristaš, ki je bil pod PP režimom deležen raznih »dobrot«. V Zagrebu sta potem ista dva študenta, ki sta bila delegata za Belgrad, izbirala izmed zvestih najzvestejše »omladince« SDS za Ljubljano. Isti tovarnar je kasneje pripravljal še za dvajset vozovnih kart na progi Zagreb—Ljubljana. Kar je manjkalo, so dodale blagajne znane zagrebške esdeesarske organizacije, ki je napolnila svoje blagajne z zneskom sedemsto pet deset tisoč dinarjev prav v tistem času, ko je v javnosti nastala Thurn-Taxisova afera.

Iz Zagreba je šlo na stroške raznih organizacij SDS na ljubljanski shod okoli tristo kričočev.

Tako je bil ljubljanski shod »temeljito« pripravljen in na isti način, z istimi sredstvi pripravljajo sedaj shod za Split. Vrste se konference v zagrebških kavarnah, kjer v bratovski slogi orjunaši in hanaoci organizirajo turnejo Radič-Pribičevićevega teatra. Odšli so že posebni delegati v Split, Sarajevo, Mostar, Banjoliko in druga mesta, da tam skušajo dvigniti propagando proti vladi.

Da, nič drugega ni to kot teater. Ti ljudje ne delajo nič drugega kot varajo javnost. Od shoda do shoda hodijo eni in isti ljudje, pritrjujejo in manifestirajo vedno isti študentje, svet pa naj bi mislil, da narod tu in tam odobrava Radič-Pribičevićovo politiko.

Iz Zagreba vozi poseben vlak, v Zagreb nazaj pa tudi. Iz Zagreba se vozita Radič in Pribičević — v Zagreb nazaj pa tudi. Vsi plačani mešetarji in aranžerji-zastojkarji jima ne morejo pomagati, da bi kaj svoje robe prodala.

Prosto po „Jutru“

Včerajšnje »Jutro« v uvodniku napada vlado, češ, da ustanavlja na Hrvatskem novo stranko proti Radiču in Pribičeviću. V tem uvodniku ima »Jutro« tudi odstavke, ki smo ga samo malo popravili in ga prinašamo:

Že večkrat so ljudje v Belgradu poskusili delati politiko v Sloveniji in na Hrvatskem na ta način, da so spravili v vlado razne brezposelne firme iz Slovenije in Hrvatske, dali jim na razpolago državni aparat in novac, nato pa jih zapodili v boj proti hrvatskemu in slovenskemu ljudstvu po načelu »divide et impera«. Tako so delali tudi mogotci iz Pešte in Dunaja, a mora se priznati, z mnogo boljšimi močmi.

Še vsakikrat, kadar je Beograd to poskusil, si je opeknel prste. Blamaža je bila z Žerjavom, Zupaničem, Pucljem, Kristanom, Drinkovičem, Šurminom, Nikičem itd. ...

Taka igra je drzna provokacija vseh onih, ki res predstavljajo narod.

Afera Frana Vulča

Zadnje nedeljo je »Jutro« prineslo sliko dobrovolčev in bivšega Sokola Franja Vulča, ki je baje umrl v belgrajski Glavnjači. S to sliko je hotelo »Jutro« menda pokazati ljudem, kako nečloveško uničujejo in preganjajo »klerikale« svoje nasprotnike. Zadeva pa je v resnici popolnoma obratna. Franjo Vulč je bil res dobrovoljec in po vojni navdušen Sokol, toda bil je kmalu razočaran in je izstopil iz sokolske organizacije ter se nato pridružil komunistom. »Napredni krogi« so ga hoteli nato z vso silo privabiti nazaj, kajti Vulč je bil izvrsten organizator in telovadni strokovnjak. Celo raznih ženskih intrig so se posluževali v ta namen. Ker ni vse skupaj nič pomagalo, so ga pričeli ravno tisti, ki danes operirajo z njegovim imenom, na vse mile in nemile vlake preganjati. Vulč je bil v času PP režima skoro stalno v zaporu ali pod policijskim nadzorom. Še dne 1. junija 1924, ob priliki trboveljskih dogodkov, je Vulč odločno nastopil proti orjunašem in organiziral obrambo »Delavskega doma« na Turjaškem trgu. Istega leta se je tudi naveličal večnih šikan PP policije in pobegnil v tujino, odkoder se je leto dni kasneje vrnil. Na meji je bil aretiran in je menda v ječi umrl. Če je umrl nasilne smrti, ni ugotovljeno, da se pa preiskava o vzrokih njegove smrti ni vršila, so v glavnem krivi radičevci, ki so bili tedaj na vladi in imeli leta 1926 v notranjem ministru svojega podtajnika dr. Pernarja.

Danes pa vidimo komičen prizor, kako ravno radičevci in esdeesarji reklamirajo Vulča zase in skušajo njegovo smrt naprtiti SLS. Vulč bi se gotovo v grobu obrnil.

Uspeh se obeta!

Izmed vseh lastnosti, ki ženam pripomorejo do uspeha, je najsigurnejša — zdrava sveža polt, ki je vrhutega najlažje dosegljiva. Ako stalno uporabljate Elida Favorit Milo, boste imeli mnogo lepšo polt, kakor kedaj popreje. Elida Favorit Milo je tako nežno in čisto, skozi in skozi parfimirano, prijetno ter osvežujoče.

ELIDA *Favorit* MILO

Stanovanjski zakon ali stanovanjsko navijanje

Habent sua fata libelli, ali po slovenski: vsaka stvar ima tudi svojo veselo plat. Tako je tudi z zgodbo o »zaščiti« stanovanjskih najemnikov, odkar so jo vzele v »zaščito« politične stranke.

Kajti resnično je bilo veselo gledati, kako je pred 14 dnevi hotela dobiti opozicija v roke cenen slager, ko je stavila v parlamentu predlog, da se stanovanjski zakon podaljša preko maja letošnjega leta. Kajti računala je: vladna večina bo predlog in nužnost odbila in mi bomo potem pred številnimi najemniškimi volivci žigosali vladinovec kot nesocialne kapitaliste.

Pa to razočaranje! Vladna večina je igro spregledala: nužnost in predlog podaljšanja stanovanjske zaščite sta bila sprejeta soglasno. Dolgi nosovi; kako se izviti; nastajajo razni predlogi od Gosarjevega do Radovičevega; opozicija konsterinirana, ker sama v sru ne želi socialnega, marveč bi hotela »rentabilni« stanovanjski zakon.

In tako smo prišli srečno tako daleč, da nam načrt o »zaščiti« prinaša bremena, ki se jih naši slovenski hišni posestniki niti v sanjah niso domišljali, da bi jih navalili na ramena stanovanjskih najemnikov. Spomnimo se le, kako je jeseni društvo hišnih posestnikov rotilo svoje člane, da bi bilo grdo, nesocialno in krivično odiranje najemnikov, kdor bi od njih zahteval večjo kot desetkratno predvorno najemnino; kajti desetkratna najemnina zadostuje, ker že dosega zlato pariteto. Edino le za luksuzna, nad petobna stanovanja z vsem mogočim komfortom bi se po utemeljenem predlogu hišnih posestnikov samih smela zahtevati višja kot desetkratna predvorna najemnina.

Pa ti ne pride, spaka, socialni »narodni zastupnik« in ex offio zahteva, da plačaj za najnavadnejši brol vsaj trinajstkratno najemnino. Če ni to hujskajoče navijanje odzgoj, pa res ne vemo, kaj da je. Gospodje, če mislite na ta način briti norce, potem vas vsaj prosimo, da se za stanovanjski zakon sploh ne izvolite brigati! Mi bi se s hišnimi posestniki samimi bolje pobotali.

Raočaran stadionaš.

Stanovanjska zaščita

Podaljšanje stanovanjske zaščite po bivšem ministru g. dr. Gosarju jeseni, smo sprejeli najemniki vobče z zadovoljstvom. Nekateri so sicer godrnjali, vendar smo se tolažili, češ, videli bomo, kakšno stališče bodo v tem oziru zavzeli do maja 1928 hišni posestniki. Jasno je danes, da veliko število hišnih gospodarjev lepih upov ni izpolnilo. Odpovedujejo se stanovanja brez utemeljenih razlogov vseppek, a se bodo čisto gotovo še bolj, ako bo zaščita s 1. majem popolnoma ukinjena. Zelo mnogi hišni posestniki družine z obilnim otroškim blagoslovom principijelno odklanjajo, a če vpraša manjštevina stranka za ceno stanovanja, se glasi čisto odgo-

vor: »Ne vem koliko; kdor bo več dal, bo pa stanovanje dobil«.

Drugo veliko vprašanje pa je: ali so se od lanskega novembra pa do letošnjega maja bistveno predmetne razmere spremenile? Koliko novih stanovanj pa se je sezidalo, v katerih bi lahko našel delavec, privatni in državni nameščenec itd., primerno in ceneno stanovanje? Res je: Mestna občina je krepko na delu in oblastni odbor je zasnoval širokopotezno stanovanjsko akcijo, toda vse to je šele v teku in če se bo hitro zidalo, bomo drugo leto nekoliko na boljšem. Kaj pa dotlej? Ali naj gre stotine najemnikov s svojimi družinami pod milo nebo?

Zato pravim: Zakonski osnutek g. ministra, Čeda Radoviča, ki podaljšuje stanovanjsko zaščito do 1. maja 1929. L. je za enkrat, ako se mu priklapi še dr. Gosarjevo maksimiranje najemnine, edino pravilna rešitev stanovanjskega vprašanja. Obenem pa naj država podpre stanovanjsko akcijo oblastnega odbora in občin z zadostnimi krediti, da bodo lahko do maja 1929 sezidale, oziroma pomagale sezidati dovolj stanovanj. Tedaj pa se lahko, brez škode za mir in red v državi zakonito uveljavijo tudi ostale, lepe zamišljene točke najnovejšega stanovanjskega osnutka g. ministra dr. Gosarja.

Učitelj Fran Silvester.

Demokratska stranka soglasno za vlado

r Belgrad, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Pod predsedništvom Ljube Davidovića se je danes vršila seja demokratskih ministrov, kateri so prisostvovali tudi: Kumandrić, ki se je vrnil iz Prage, Dragutin Pečić, Kosta Timotijević in dr. Veljković. Razpravljali so o notranjem in zunanjem političnem položaju. Soglasno so ugotovili, da je vlada popolnoma čvrsta in stabilna in da so vse tozadevne vesti brez vsake podlage. Ministri so o tem podali obširne referate. Nato je Dragutin Pečić poročal o zakonu proti korupciji.

Odlikovanja strokovnih šolnikov

r Belgrad, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Z redom sv. Save III. reda je odlikovan Ludvik Böhm, ravnatelj trgovske akademije v Ljubljani. Z redom sv. Save IV. reda: Josip Gogala, ravnatelj državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani; Pavel Kril, profesor državne srednje tehnične šole v Ljubljani; Stanko Premelič, profesor istotam. Z redom sv. Save V. reda: Josip Beran, strokovni učitelj istotam.

**Prispevajte
v Fond za Akademijo
znanosti in umetnosti in za
Narodno Galerijo
v Ljubljani!**

Coudenhove-Kalergi:

Panevropa in volitve

(K francoskim in nemškim volitvam.)

Začasa vojne prevladuje med volivci zanimanje za zunanjo politiko, v mirnem času pa zanimanje za notranjo politiko. Prvenstvo notranje politike se izraža v strankarskih programih, ki se skoraj izključno pečejo z notranjo politiko, zunanje pa se le mimogrede dotikajo. Zunanja politika se je pač v Evropi kot temelj za zgradbo strank le redkokdaj obnesla.

Večina volivcev nima izrazitega mnenja o zunanji politiki in prepuščajo skrb za zunanjepolitično vprašanje več ali manj svojim vladam. Njihovo zunanjepolitično zanimanje se omejuje na sovraštvo proti sosedom in željo po aneksiji določenih ozemelj.

To zapostavljanje zunanje politike pred notranjo je popolnoma napačno. Kajti dejansko določa bodočnost katerega naroda, pa tudi vsake družine in vsakega posameznika v mnogo večji meri zunanja politika nego notranja. Usodno vprašanje: ali pride v Evropi do nove vojne ali ne — je važnejše za narode, družine in posameznike nego vsa notranjepolitična vprašanja. S tem vprašanjem naj bi se vsak vreden volivec čim temeljitje pečal. Saj ve iz izkušnje, kam to vodi, ako se zunanja politika popolnoma prepušča vladam. Vsak volivec mora smatrati za svojo dolžnost, da osebno sodeluje na zagotovitvi miru. Odkar je sam vladavec in nosilec državne oblasti, nima pravice, da se izgovarja na državnike. Odločitev je v rokah volivcev in zato bo njihova krivda, ako se bo užgala nova vojna.

Noben zunanji minister v demokratičnih državah ne more voditi zunanje politike proti javnemu mnenju svojega naroda. Ako to vseeno poizkuša, potem izvrši s tem samoumor, kakor velja to za ministra v absolutistični državi, ki vodi zunanjo politiko proti volji svojega vladarja.

Iz tega je jasno, da evropski zunanji ministri Panevropce ne bi mogli ustvariti, pa naj bi bili tudi vsi pristaši te misli — dokler za Panevropo ne pridobimo evropskih volivcev samih. Mogli bi panevropsko misel širiti in pospeševati, toda udeležiti jo more samo nosilec vse oblasti, kolektivni diktator — volivec.

Predpogoji za to so dani. V vseh evropskih narodih je hrepenenje po miru med volivci globoko in resnično, globlje in resničnejše nego pri marsikakem izvoljenem. Kajti dočim mora nositi volivec vso težo vojne in tudi od zmage nima pričakovati nobenega dobička, pa se ima marsikak poslanec bati volivca. Ta mirovna volja evropskega volivca pa se ne izraža ne v organizaciji, ne v statistiki, kajti mir je ideal, ne program.

Panevropa je program, okoli katerega se vedno močneje izčiščuje evropska volja po miru. Čim dalje tem bolj narašča spoznanje, da more le ustanovitev evropske zveze držav preprečiti novo svetovno klanje in s tem propad Evrope.

Obenem začena evropsko javno mnenje spoznavati, da je naš del sveta tudi gospodarsko obsojen na smrt, ako ne bo sledil ameriškem zgledu in združil mala narodna gospodarska ozemlja v veliko carinsko društvo. Enostavna primera starega čevlja evropskega delavca z novim Fordovim avtom ameriškega delavca je za Panevropo močnejše priporočilo nego vsa teoretična propaganda.

Program Panevropske Unije označuje politične cilje tega gibanja sledeče:

1. Panevropsko gibanje je nadstrankarsko gibanje množic za zedinjenje Evrope.

2. Cilj panevropskega gibanja je združitev vseh evropskih držav, ki to hočejo in morejo, v politično-gospodarsko zvezo držav, temelječo na enakopravnosti in miru.

3. Svetovno-politični program panevropskega gibanja je prijateljsko sodelovanje z vsemi ostalimi političnimi celinami v okviru Društva narodov.

4. Panevropska Unija se vzdržuje vsakega vmešavanja v notranjepolitična vprašanja.

Ta program v nobenem posameznem vprašanju ne veže, marveč je le splošna izpoved panevropske misli. Zato se morejo na tem programu zediniti vsi strankarski politiki in vsi Evropejci, ki so pripravljeni sodelovati za zedinjenje Evrope. Ta program se dviga nad vse politične stranke, pa tudi nad vse socialne razrede. Delavec in industrijec imata skupni interes na tem, da se ustvari življenja zmnožno evropsko gospodarstvo in sposoben evropski trg.

Panevropska Unija je propagandna organizacija, ki zbira ljudi in sredstva za ustvaritev panevropskega javnega mnenja. Od kako-vosti ljudi in količine sredstev je odvisna njena udarna moč.

V bodočem volivnem boju ne bo samo čas za žetev mandator, marveč tudi čas za setev idej. Zunanja politika naj si v tem boju za ideje pribori mesto, ki ji pripada. Volivci naj ne pozabijo, da je onstran vseh strankarskih vprašanj še drugo, večje vprašanje, ki odloča o življenju in bodočnosti narodov in posameznikov: evropsko vprašanje. In da more na to vprašanje odgovoriti in ga rešiti samo volja volivcev.

General Vrangeli obolev. Caristični general Vrangeli, ki živi že skoro dve leti pri svoji tašči v okolici Bruslja, je težko obolev. K njemu so poklicali zdravnika prof. Alejanskoga iz Pariza.

Bethlen je le bil pri Mussoliniju

v Budimpešti, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Na uradnem mestu se glede vesti iz Curiha o sestanku Mussolinija z madjarskim ministrskim predsednikom grofom Bethlenom v Milanu sedaj priznava, da je bil Bethlen dva in pol dneva v Benetkah, obenem pa se odločno zanika, da bi imel kak sestanek z italijanskimi državniki. Če pa je le bil kak sestanek, se mu ne more odreči političnega pomena, ker bi tak sestanek po Bethlenovem govoru v Debrečinu, kjer je govoril o »večno trajajočem italijansko-madjarskem prijateljstvu«, in po sestanku z italijanskim državnim podtajnikom Grandijem na povratku s predzadnjega ženevskega zasedanja samo ponovno dokazal, da madjarska zunanja politika svoje že nekoliko let trajajoče smeri ne misli opustiti. Vaš dopisnik je doznal, da se je Bethlen že včeraj vrnil na svoje posestvo Inke.

Bethlena smo na pravem mestu izsledili

v Budimpešti, 6. aprila. (Tel. »Slov.«) Demanti poročila o Bethlenovih razgovorih z Mussolinijem se je tu sprejel zelo skeptično. Vpraša se, zakaj je Bethlen riskiral skoro 40-urno vožnjo v Benetke in nazaj, da bi imel tam samo 48 ur oddiha? Povod za to skepsa daje tudi okolnost, da se je pred Bethlenovim odpotovanjem iz uradnega vira navajal cilj potovanja njegovo posestvo in posestvo grofa Karolyja, ker vendar ne bi bilo povoda za skrivanje, če bi Bethlen napravil nedolžen izlet v Benetke na oddih. Ko je včeraj neki budimpeštanski tujerji list samo lahno namignil na možnost inozemskega potovanja, se je z uradne strani to vest takoj energično demantirala. V trenutku, ko je izšlo poročilo Vasega dopisnika o Bethlenovem bivanju v Italiji, so hoteli trdovratno vztrajati pri tem, da Bethlen ni zapustil Madjarske. Bethlenova pot v Italijo je bila najbrže v zvezi z intervjujem Mussolini-Rothermere, ki se je tika skoraj izključno samo madjarskega vprašanja. Madjarska vlada se je napram Rothermeru obnašala dosedaj zelo hladno in se sedaj govori, da hoče Mussolini posredovati med Rothermereom in Bethlenom.

Zaleski na potu v Italijo

v Krakov, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Poljski zunanji minister Zaleski je danes ob 14 odpotoval iz Varšave. Z njim potuje njegova so-proga in šef vojaške pisarne maršala Pilsudskega polkovnik Beck. Zaleski dospe jutri zjutraj ob 6 na dunajski vzhodni kolodvor, pa bo takoj nadaljeval pot v Benetke.

Poljski zunanji minister Zaleski in nemški poslanik Raucher potujeta na jug z istim vlakom. Skupno pot bosta državnika porabila za neobvezen razgovor o nemško-poljskih pogajanjih. Beckova pot se oficijelno označuje kot dopust, vendar pa bo menda obiskal Rim in imel tam najbrže politične razgovore, da podpira Zaleskega. Zelo se je opazilo, da je Zaleski še včeraj imel razgovor z romunskim poslanikom.

Alarmantne vesti v tej zvezi niso upravičene. Istočasno potovanje šefa vojaškega kabineta in zunanjega ministra kaže prej na soglasnost politike maršala in zunanjega ministra, o čemer se je o priliki dvomilo.

Poincare-Parker Gilbert

v Paris, 6. apr. (Tel. »Slov.«) V zadnjem sobotnem razgovoru med Poincarejem in Gilbertom

Tajništvo stranke v preiskavi

v Pariz, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Chicago Tribune«, je romunska vlada v glavnem stanu narodnokrmetke stranke izvršila preiskavo, da najde manifest, ki ga kaže namerava Maniu prečitati na prihodnjem kongresu narodnokrmetke stranke.

Italija za enakopravnost pri Tangeru

v Pariz, 6. apr. (Tel. »Slov.«) »Matine« poroča o stanju tangerskih razprav, da bi Anglija, Francija in Španija priznale italijanske zahteve glede italijanske udeležbe pri državni upravi in v mešanem sodišču, da bi dobile pritrldilo Mussolinija za tangerski statut. Kakor poroča »L'Ouvrier«, zahteva Italija v tangerskem vprašanju zenačenje s Francijo in Španijo.

Praški kabinet se spopolni

v Praga, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Vznemirljivo poslabšanje zdravstvenega stanja češkoslovaškega ministrskega predsednika Švehle, ki se je pojavilo v sredo, je ponehalo in je njegovo stanje sedaj boljše, tako da se zopet računa s tem, da bo Švehla ozdravel, poklicali pa so k njemu nekatere inozemske specialiste. Kakor javljajo »Narodni Novinec«, je namestnik Švehle minister Šramek že predložil prezidentu Masaryku predlog za izpolnitev kabineta.

Stanje Švehle se poslabšalo. Stanje ministrskega predsednika Švehle je trajno resno. Z Dunaja je dospel znani prof. Wenckebach, iz Pariza pa je bil brzojavno poklican profesor Sorbonne Pawel. Iz okolice ministrskega

bert Parkerjem je Poincare, kakor doznava Vaš dopisnik, izrečno poudaril, da nikakor ni stvar francoske vlade, da bi prevzela inicijativno za novo ureditev problema reparacij in dolgov, marveč da bo oficijelna pobuda za to izšla iz Nemčije, pri čemer se razume ob sebi, da je za Francijo revizija Dawesovega načrta sprejemljiva samo tedaj, če upniki Francije akceptirajo idejo pravičnega plačila iz nemških reparacijskih plačil Parker je baje na to odgovoril, da sicer nikakor ni upravičen v tej točki angažirati svojo vlado, da pa je na podlagi svojih številnih razgovorov s merodajnimi osebnostmi prišel do prepričanja, da to vprašanje po volitvah v Združenih državah ne bo zadelo na nobene težkoče več.

Parker Gilbert — Mussolini.

v Milan, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Parker Gilbert bo svoje večdnevno bivanje v Italiji razen za razgovore s finančnim ministrom grofom Volpijem porabil tudi za razgovor z Mussolinijem, ker polaga agent za obnovo važnost na to, da pride v stik z vsemi udeleženi državniki. Parker je novinarjem odklonil vsako izjavo o njegovi misli.

Angleški komentar.

v London, 6. apr. (Tel. »Slov.«) V tujkajšnjih političnih krogih se živahno zanimajo za potovanje Parkerja v Rim. Angležem je Parker izjavil v intervjuju, da ne bo privatno, temveč uradno razpravljaj z italijanskim finančnim ministrom. Angleško zanimanje je tem večje, ker se danes poroča iz Rima, da je nemški državni finančni minister Köhler dospel v Rim ter se čuje iz njegove okolice, da je prišel v Rim samo v to svrhu, da se udeleži razprav, ki jih bo imel Parker.

Italija intrigira proti našemu posojilu

ž Rim, 6. apr. (Tel. »Slov.«) »Popolo d'Italia« in bolognski »Resto del Carlino« sta istočasno objavila isti članek o zgodovini jugoslovenskega posojila v inozemstvu. Članek datira iz Beograda. Bavi se posebno z najetjem zadnjega posojila v Londonu. Na koncu vsega bobnanja se ugotavlja, da je prišlo med bankirji in ministrom Markovičem le do preliminarnega posojila. Pogoji posojila so težavni. Bankirji, ki so poslali svoje zaupnike v Jugoslavijo, so ugotovili, da vladata v državi nered in spor med Beogradom in Zagrebom. Za posojilo so sestavili naslednje splošne pogoje: Jugoslavija mora opustiti pustolovsko zunanjo politiko, predvsem nasproti Italiji, davki se morajo izenačiti, v justico in v državno upravo se mora uvesti red, poleg jamstev iz dohodkov iz državnih monopolov mora jugoslovenska vlada dovoliti, da poseben kontrolor nadzira poslovanje Narodne banke.

Mussolini aretiral vojvodo

v Milan, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Corriere della Sera«, je bil v južnoitalijanskem mestu Lecce aretirani mladi vojvoda Arnaldo Craciolo radi žaljivih izjav o Mussoliniju in režimu ter se bo moral zagovarjati pred izjemnim sodiščem za varstvo države. Mladi vojvoda je član odlične plemeni-taške rodbine iz Neapla.

predsednika se javlja, da so alarmantne vesti pretirane, da se ne more tajiti, da se je stanje poslabšalo.

Slovaška dobi guvernerja?

v Praga, 6. apr. (Tel. »Slov.«) V »Pragai Magyar Hirlap« izjavlja poslanec Slovaške ljudske stranke Tomanek, da je njegova stranka vložila predlog, s katerim zahteva stranka za Slovaško isto avtonomijo, kakor se predvideva za Podkarpatsko Rusijo, t. j. da dobi tudi Slovaška guvernerja. Za to mesto se še ne nominira noben kandidat.

Afganistanski kralji preveč kuovali...

v Paris, 6. apr. (Tel. »Slov.«) Po vesteh »Chicago Tribune« so v Angliji zelo zadovoljni, da je afganistanski kraljevi par odpotoval, ker je njegovo bivanje v Angliji stalo angleško vlado ne samo 5000 dolarjev na dan, temveč bo morala angleška vlada eventualno prevzeti, da se ogne škandalom, tudi znalne dolgove kraljevskega para. List javlja, da je tudi francoska vlada morala po pariškem bivanju kraljevskega para plačati neporavnane račune v znesku tri milijone frankov. Angleška vlada je sicer posvarila poslovni trg, naj ne dovoli kredita Amanu Ulahu, vendar pa se smatra, da je kralj vendar le veliko nakupoval.

Obiski pri Ziti. V San Sebastian sta prišla na obisk bivše cesarice Zite velika vojvodinja luksemburška s svojim soprogom, ki je brat cesarice. Zdravstveno stanje bolnice je zelo zadovoljivo.

Nuncij Maglione v Rimu. Papežev nuncij v Parizu monsignor Maglione je dospel v Rim, da poroča o položaju francoskih katolikov radi nespravljivega obnašanja Action Française.

Malo odgovora

Dr. Camilo Morocutti.

Dr. Camilo Morocutti je priobčil v berlinski »Germania« članek o nemški šolski bedi v Sloveniji. Članek izvaja v glavnem: Slovenci so nekdanji cvetoči šolstvo Nemcev v Sloveniji popolnoma uničili. Zapri so nemške šole na Štajerskem, skupno 200 razredov in to do l. 1922, odpustili takoj 200 učiteljev in uničenje kulturnega življenja Nemcev na Štajerskem je bilo brezobzirno izvedeno. Nemcev na Štajerskem šteje 50.000, v Kočevju samem pa 18.000! Dr. Morocutti se bavi podrobneje o razmerah v kočevski okolici, našteva šole, ki so jih imeli Nemci v Mariboru, imenuje štajerska mesta Celje, Ptuj, nemška mesta, navaja družstva, ki so bila razpuščena ter klasično ugotavlja: »Razen ljudskih šol in otroških vrtcev je bilo razpuščenih oziroma sloveniziranih sedem nemških srednjih šol (pet gimnazij in 2 realke); vse meščanske šole, tri nemška učiteljska in vse nemške strokovne šole.« Nemško šolstvo pri nas primerja z šolskimi razmerami na južnem Tirolskem. Ne samo nemško šolstvo, tudi nemško kulturno življenje je popolnoma uničeno.

Dr. Morocutti tudi ni všč »neka« manjšinska politika naše države, še manj pa odlobo obeh slovenskih velikih županstev o nemškem pouku v Sloveniji. Slovenskim manjšinskim politikom svetuje resnost in zahteva za Nemce nekako status quo l. 1914 oziroma 1918, nemške ljudske, zasebne, strokovne in srednje šole z nemškimi učnimi močmi.

Priznamo v žnost manjšinskega problema, ki se mora obravnavati vedno sine ira et studio. Vodilno misel, iz katere izhaja dr. Morocutti, pa odločno odklanjamo. Kar se tiče števila šol, ki jih poseduje nemštvo v Sloveniji in Jugoslaviji, ne bomo polemizirali. Dr. Morocutti ima pri roki brošuro, kjer je statistično dokazano, koliko nemških šol in razredov je pri nas, koliko pa slovenskih na Koroškem. Tudi je brezplodna debata o tem, koliko je Nemcev v Sloveniji šoloh. Uradna statistika jih navaja 40.000. Morocutti pa samo za Štajersko 50.000! Zmota, kako predstavljajo nemško manjšinsko vprašanje pred nemško javnostjo ali Nemci sami, ali naši državljani-Nemci, je v tem:

Dr. Morocutti bi moral, če so ratkovski Nemci že na to pozabili, šla predložiti bivšo avstrijsko politiko, ki je šla za tem, da se od Grada preko Maribora, Celja in Ljubljane zaradi nemški most preko slovenskega trupla. Odtod nemška kolonizacija, odtod nemško šolstvo, odtod borba slovenskih poslancev na Dunaju za uboje paralelne razrede vsaj na nekaterih gimnazijah, odtod z eno besedo tkzv. nemška manjšina v Sloveniji.

Če bi, kot je treba to vprašanje predložiti, dr. Morocutti dejanskemu stanu primerno razodel svojim bratom nemški ostanek v Sloveniji, bi pač zapisal: Vse zasebne nemške ljudske šole so bile zaprte ali slovenizirane, enako sedem srednjih šol in tri učiteljske. Pristaviti pa bi moral, da celotni milijonski slovenski domači narod ni imel v lastni domovini napram nemški peščici niti ene državne srednje šole, da so bili celo ljudi boji za prvo slovensko zasebno gimnazijo v St. Vidu nad Ljubljano, da je bilo torej v narodni državi samo ob sebi umevno, da so se bivše prisiljeni nemške šole slovenizirale. Če bi dalje dr. Morocutti, ko navaja razpuščene oziroma slovenizirane zasebne in javne ljudske nemške šole in ustanove, navedel tudi, da jih je ustanovila »Südmarka«, ki je imela izrecen namen germaniziranja Slovencev, bi bilo enako vsakemu takoj jasno, da narodna država ne bo še sama redila gada na svojih prsih. Dr. Morocutti gre po tistih potih, po katerih nemški profesorji razlagajo Ljubljano za nemško mesto, ki se pa »žal slovenizira«, ki določujejo mejo nemštva ob Savi pri Brežicah, ki se z eno besedo še niso od zgodovine ničesar naučili. Ali ni bil dr. Morocutti včasih zmernejši in pametnejši?

Primerjati položaj Nemcev v Sloveniji in Nemcev na južnem Tirolskem je — milo rečeno — absurdno. V Mariboru je dr. Morocutti n. pr. sam lahko poslušal, da se še danes njegovi sodrugi poslužujejo lahko pred sodiščem nemščine, da se gotovi naravnost norčujejo iz slovenskine kot tisti, ki je mesto »Prosim — prostor«, dejal »Prosim — trg«. V industrijskih krogih je, vsaj kar se tiče težke industrije, ogromna večina nemška; vsem tem pa se ni storilo ničesar žalega, se niso odvzele koncesije, jih pri izvrševanju obrti ni nikdo šikaniral. Ali se da kaka praska napraviti Nemcem primerjati z dogodki v Ptuj in v Ljubljani v tistih letih pred vojno? Ali more dr. Morocutti sploh kak nemški prgon zabeležiti? Obstoja kaka prepoved nemške govornice?

Pri vsem tem: Ali Nemčija postopa morda mlo s Poljaki, lužickimi Srbi, Mazuri, Frizi, Avstrija s koroškimi Slovenci? Če tudi bi, kar pa ni slučaj, bi bila razlika vendarle ta, da so Nemci pri nas priselenci iz avstrijske dobe s političnimi cilji, dočim so gornji narodi od nekdanja na svojem! Menda je vendarle že čas, da je Slovenec na svoji zemlji svoj gospod!!

Se enkrat: Priznamo važnost manjšinskega vprašanja. Poznamo tudi našo uradno zunanjo politiko in sedanjo vlogo Nemčije. Toda način, kako se predstavlja nemško manjšinsko vprašanje v Sloveniji — odklanjamo.

Dr. Lojze Čampa.

Rusi zahtevajo zlato nazaj. »New York Herald« poroča, da je sovjetska vlada odredila, da se ima pošiljatev petih milijonov dolarjev v zlato, ki je bila določena za Equitable Trust Company in za State National Bank, zopet vrniti v Rusijo.

Mehika krvavi. Iz Mehike poročajo, da je dala vlada zapreti tri katoliške duhovnike, ki so brali mašo in 68 vernikov, ki so darivni prisostvovali. Med zaprtimi je tudi več uradnikov iz notranjega in poljedelskega ministrstva.

Senator Albert Pansa umrl. Senator Albert Pansa, ki je bil pred vojno mnogo let poslanik v Berlinu, prej pa v Londonu in Carigradu, je danes umrl v Rimu v starosti 94 let.

★ **Ljudska samopomoč** v Mariboru nanaša vsem svojim članom, da šteje že z današnjim dnem nad 4000 članov. Prihodnje dni dobe vsi člani prvo društveno obvestilo s priloženimi položnicami. Ker bodo oddelki »BCD« skoraj polni, so se osnovali po sklepu zadnje odborovalne seje pododdelki B/I, C/I, D/I, v katere se sprejmejo zopet nekaj časa tudi vse zdrave osebe v starosti od 50 do 75 let. Kdor še torej ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva še danes pristopno izjavo.

★ **Vojnim ujetnikom**, ki so se v zadnjih letih vrnili iz Rusije. Pri deželnem sodišču v Ljubljani je pod opr. št. T 12/28 stavljen predlog, naj se za mrtvega proglasi Franc Fajfar p. d. Kovačev, roj. dne 5. 8. 1888 v Sebenjah št. 18, obč. Križe pri Trzinu, tja pristojen, ki je ob splošni mobilizaciji l. 1914. odšel k vojakom, se s 15. pešpolkom udeležil l. 1915. bojev proti Rusom in ranjen prišel v rusko ujetništvo. L. 1919. je bival še v Tomsku, od koder je odšel koncem maja t. l. z nekim transportom ujetnikov neznankam in je od tedaj pogrešan. Ako kdo od v zadnjih letih iz ruskega ujetništva vrnivših se ujetnikov, ali sicer kdo o nadaljnji usodi pogrešanca kaj ve, naj to sporoči pisмено ali ustmeno deželnemu sodišču v Ljubljani, sklicujoč se na to notico; lahko se pa zglašuje tudi pri najbližjem okrajnem sodišču in da tam svojo izjavo na zapisnik.

★ **Organizacija strojnih in gradbenih tehnikov** ima redni občni zbor v nedeljo 8. t. m. ob 9 dopoldne v restavraciji Mrak, Rimska cesta. Udeležba obvezna.

★ **Na Smarno goro** lahko napravite izlet z nialim trudom, ker vozi avtobus št. 15.228 (napis: Ljubljana — mesto in okolica) o praznikih vsako uro počenši ob 6 zjutraj do Tacenskega mostu.

★ **Krojni tečaj za krojače, šivilje in nešivilje.** Pričetek 16. aprila. Revnejšim honorar znižan. Zasebno krojno učilišče francoski modni salon Stari trg 19, Ljubljana. 3085

★ **O sezonskih boleznih.** Na prehodu zime in pomladi trpi človek mnogo vsled spremembe temperature. Ostri vetrovi dražijo občutljive sluznice ust in nosa, pogoste nagle spremembe temperature pa delujejo tako na telo, da se pripravljajo ugodna tla za prehlad. Vedno se dogaja isto: nahod ne ponehava, hripavost, bolečine pri dihanju, trganje in vsi drugi pojavi so v zvezi z velikim prehladom. Kako naj se obvarujemo tega zla? Treba je poskusiti v prvi vrsti preizkušena sredstva. Najlažje ozdravimo prehlad z dolgo poznanim zdravilom Aspirin, ki že desetletja najbolje deluje in je obenem popolnoma neškodljiv.

„Chinoferrin“

KINA VINO z železom, najučinkovitejše sredstvo proti slabokrvnosti. — Dobiva se v vsaki lekarni.

★ **V obrambo proti moljem** v obleki rabimo z najboljšim uspehom I a r m o l. Proizvajalec: Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne).

★ **Za osveženje krvi** pijte skozi nekaj dni vsak dan zjutraj čašo naravne »Franz-Josef-grenčice! Po mnogih zdravnikih predpisana »Franz-Josef« voda ureja delovanje črev, krepi želodec, zboljšuje kri, pomirja živce in povzroči tako splošno dober počutek in jasno glavo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Tečaji za strojepisje in stenografijo** se začnejo na zasebnem učnem zavodu Legat v Mariboru, dne 16. aprila in trajajo štiri mesece. Vpisovanje in prospekti v trgovini trdnice Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

★ **Sanitol** je samo za zunanjo desinfekcijo. Užiti ga ne smeš, ker bi se zastupil!

★ **Modne zaplestnice** so samo široke F. Čuden, Prešernova 1.

★ **Prihodnja številka »Slovenca«** izide radi velikonočnih praznikov v sredo dne 11. aprila.

★ **Industrijem Slovenije!** Do prihodnjega torka prejmejo naš dopis z vprašalno polo vsa ona industrijska podjetja, ki ga doslej še niso prejela. Ker zaprosene podatke potrebujemo zelo nujno, vljudno prosimo, da se nam izpolnjeno vprašalno polo dostavi čimprej. Totako prosimo vse one p. n. industrije, ki do imenovanega termina eventualno ne bi prejeli našega dopisa, naj nemudoma to sporoče na naslov: »Adresar mesta Ljubljane in okolice« v Ljubljani, Kongresni trg 3, T. 29-70.

★ **Vsa društva v Ljubljani in okolici**, ki do danes še niso odgovorila na naš dopis, ponovno prosimo, da to nemudoma izvrše. Od 718 društev, ki so registrirana pri oblasteh in so jim bili dostavljeni naši dopisi, smo prejeli 632 odgovorov. Ker nam o večini ostalih ni bilo mogoče ugotoviti zaželenih podatkov, prosimo, da nam jih javijo takoj na naslov: »Adresar mesta Ljubljane in okolice« v Ljubljani, Kongresni trg 3, T. 2970.

★ **Vino za velikonočne praznike** priporoča restavracija hotela Miklič; prepičate se o dobri kakovosti in nizkih cenah. Čez ulico črno in belo vino po 12 Din liter.

★ **Ozalid — stavbenikom — tehničnim podjetjem**, kakor tudi trgovinam s papirjem naznanjam, da sem prevzel zastopstvo svetlo-pisnega papirja za suhe kopije »Original-Ozalid«. Papir je vpeljan v vseh uradih, leta in leta preizkušen, nepokvarljiv, zelo občutljiv, se vsled finih surovin ne lomi in nikdar ne poblede. Z njim hranite čas in delavne moči. Cene nizke. Pazite na ime »Ozalid« in zahtevajte specialno ponudbo od trgovine Iv. Bonač, Ljubljana.

★ **Sadno drevje:** pritlikave marelice, črešnje, jabolka, Prunus triloba, lepotočno grmičje, divjo trto, vrtnice plezalke, nizke in visokodebelne, nudim za spomladansko saditev. Naprava in negovanje privatnih vrtov. **Anton Ferant**, trgovski vrtnar in drevesničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

24 novih nagrad

razpisuje »Slovenec« za vsakogar, ki izpolni spodaj naznačene pogoje in bo izžreban.

Nagrade, ki se bodo razdelile, so naslednje:

1. Vožnja z aeroplanom v Belgrad in nazaj

ter tri dnevniice po Din 200.— za bivanje v Beogradu.

S to nagrado se plača vožnja z brzovlakom II. razreda s tiste slovenske postaje, kjer izžrebanec biva, do Zagreba, v Zagrebu avto s kolodvora na letališče, zrakoplovna vožnja v Belgrad, potrebni kolki za njo, z letališča v Beogradu avto v mesto. Za vrnitev domov se plača prav ista pot s istimi vozili. Ako izžrebanec biva izven Slovenije, pa mora na poti v Zagreb iti skozi Slovenijo, se mu plača vožnja od slovenske meje, sicer pa se mu povrnejo potni stroški v znesku, kot bi se vozil iz Ljubljane.

2. 14 dnevno bivanje v Aleksandrovcem na Krku

in sicer vožnja z brzovlakom II. razreda s tiste slovenske postaje, kjer izžrebanec biva (sicer pa od slovenske meje oz. iz Ljubljane, če se izžrebanec ni treba voziti skozi Slovenijo), do Sušaka, nato s parnikom do Aleksandrova. Za bivanje na otoku Krku 14 dnevnic po Din 100.—, vrnitev po isti progi nazaj.

3. in 4. Dve moški oziroma ženski kolesi

trpežni, firme Gritznar, moško model 120, žensko 124.

Prve štiri nagrade se na željo izplačajo tudi v denarju.

5. do 24. Dvajset budilk

tvori dvajset nadaljnjih nagrad. Ure so prvovrstne, Anker, vdolane v temen hrastov les, velikost 9×17,5 cm.

Prvo nagrado dobi tisti, ki bo izžreban prvi, drugo drugi, tretjo in četrto tretji in četrti izžrebanec, nadaljnjih dvajset pa nadaljnjih dvajset izžrebancev.

Da pride pri žrebanju v poštev, mora izpolniti

naslednje pogoje:

1. Mora najti med oglasi na zadnji strani »Slovenca« v dneh od 1. do vključno 26. maja t. l. vsaj pet napak. Uprava našega lista bo namreč začeti s 1. majem na zadnji strani »Slovenca« objavljala oglase, v katerih besedilu bo v času do 26. maja v poljubnih dneh po ena velika, namenoma narejena napaka, v celi dobi vseh skupaj najmanj pet. (Napake bodo n. pr. naslednje: izpuščena bistvena beseda, narobe obrnjena važna beseda, očitvidno napačna beseda ali številka itd.)

Kdor najde vsaj pet napak in nam to sporoči tako, da dobi uprava poročilo vsaj do 2. junija t. l. do 6 zvečer, ima pravico do izžrebanja. Vseh vsaj pet ugotovljenih napak je treba poslati v enem samem dopisu in sicer tako, da se napišejo celi dotični napačni stavki, v katerih je napaka.

2. Biti mora naročnik »Slovenca« in sicer, ako je star naročnik, mora imeti 2. junija t. l. do 6 zvečer plačano naročnino vsaj do 31. julija t. l., ako pa kdo list sedaj na novo naroči, ga mora naročiti najmanj za dva meseca in poslati naročnino do 2. junija t. l.

Naročniki samo nedeljske izdaje »Slovenca« se udeležijo tekmovanja za nagrade le, ako postanejo naročniki dnevnika, kar vsem toplo priporočamo.

Žrebanje se bo vršilo v ponedeljek dne 4. junija ob 7 zvečer v upravi »Slovenca« v pričo štiričlanske komisije. — Izid žrebanja ter rešitve napak se objavijo v sredo dne 6. junija v »Slovenec« ter v naslednjem »Domoljubu« in »Slovenskem Gospodarju«.

Novi naročniki naj označijo dan, kdaj naj se jim list prične pošiljati. Obenem z listom bodo dobili položnico, s katero naj poravnajo naročnino, ki znaša za dva meseca (z ilustrirano nedeljsko prilogo vred) 40 Din.

Vsem novim in starim naročnikom želimo obilo sreče pri iskanju napak in še več pri žrebanju.

Uprava „Slovenca“
Ljubljana. Jugoslovanska tiskarna

Profil Continental-obročja je najzanesljivejše varstvo na opolzki poti. Ta profil, pri čegar ustvaritvi se je oziralo na vse mogoče vrste tal, je uspeh temeljitih znanstvenih izkušenj in praktičnih poskusov. Continental-obroči nudijo torej največjo sigurnost pri vožnji.

Continental

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Nočno službo imata: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. — V nedeljo imata dnevno in nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. — V ponedeljek imajo dnevno in nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški. — V torek imata nočno službo: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

☉ **Vstajenje v stolnici** se obhaja danes popoldne: ob 4 slovesne velikonočne jutranjice, nato okrog četrt na 5 procesija: rdeče bandero, stolna Vincencijeva konferenca, moški. — Belo bandero Naše ljube Gospe, ženske s prižganimi svečami. — Vojaska godba, polovica vojakov. — Akademiki, zastopstva uradov: mestni magistrat in svetovalci, trgovska zbornica, poštni uradniki, sodni uradniki, finančni uradniki, gimnazije, sodni uradniki, univerza, oblastni odbor. — Duhovščina z Najsvetejšim. — Veliki župan, divizionar, pokrajinska uprava, častniški zbor, polovica vojakov. — Po procesiji zahvalna pesem, Raduj se Kraljica in blagoslov. — Procesija gre le ob lepem vremenu. Stanovalci Pred Skofijo in na Mestnem trgu naj blagovolijo razsvetliti okna.

☉ **V stolnici** jutri ob pol 10 slavnostna škofova pridiga, ob 10 pontifikalna sv. maša, nato papežev blagoslov. — Popoldne ob tričetrt na 3 potresna procesija k sv. Jožefu. V lepem vremenu s svetim Rešnjim Telesom. Stanovalce hiš, mimo katerih bo šla procesija, prosimo, da razsvetle okna.

☉ **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl naš zvest somišljenik g. Leopold Bizjak. Ves čas vojne je bil deloma na gališki, deloma na soški fronti, vendar se je v svojem narodnem navdušenju takoj odzval pozivu in se odpeljal na koroško fronto, kjer je pa bil takoj prvi dan prestreljen skozi trebuh in prepeljan v garnizionsko bolnico v Ljubljani, kjer je bil kljub 14urnemu razdobju med strelom in operaciji uspešno operiran. Žal je pa nevarna operacija pustila kal bolezn, ki se je počasi razvijala in po preteku devetih let zahtevala žrtev. Tako je padel junak iz koroške fronte, mož čistega značaja, vnet za vse dobro, prava vipavska grča. Zadnjih pet mesecev je trpel silne bolečine v trebuhu in iskal leka na kliniki v Zagrebu, v splošni bolnici v Ljubljani in končno v Leonišču. Ranjki je bil tudi zelo delaven član Vincencijeve konference za Udmat, Selo, Moste, kjer je stanoval.

☉ **I. delavsko konzumno društvo** vabi svoje člane, da se udeležijo pogreba Leopolda Bizjaka, ki je bil pooblaščenec in zapupnik članstva prodajalne Zaloška cesta.

☉ **Iz centralnega sveta Vincencijeve konference.** Vabimo vse člane Vincencijeve konference, da se kar najštevilneje udeležijo pogreba zelo vnetega Vincencijevega sobrata g. Leopolda Bizjaka.

Priznano

najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana trgovka

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12

☉ **Vozne olajšave vojnih invalidov.** Vojni invalidi, stanujoči v Ljubljani, ki žele dobiti legitimacije za brezplačno ali znižano vožnjo, se pozivljajo, da se zglašijo najkasneje do vštete 20. t. m. na mestnem magistratu v sobi št. 42. Vsakdo naj prinese s seboj pravnomočni sklep okrajnega sodišča o invalidnosti, fotografijo (ne na kartonu) v velikosti 6×10 cm in znesek 10 Din. Priglasitve se sprejemajo do gori navedenega termina vsak ponedeljek, sredo in petek od 9 do 12.

☉ **Umrli so v Ljubljani** v času od 4. do 6. t. m.: Maks Debevec, višji finančni svetnik, 57 let, Levstikova 21; Neža Suhadolnik, zasebnica, 81 let, Sv. Florijana ulica 35; Jakob Jereb, ključavničar, 76 let, Sv. Petra cesta 57. V bolnici so v istem času umrli: Blaž

Kaj je novega

Blagoslovljene praznike

vsem naročnikom, bralcem in sotrudnikom!

Uredništvo in uprava „Slovenca“

KOLENDAR.

Sobota, 7. aprila, Velika sobota: Herman, Epifanij, Saturnin.

Nedelja, 8. aprila, Velika noč: Vstajenje Gospodovo. Albert, Julija, Amancij, Januarij. Ponedeljek, 9. aprila, Veliki ponedeljek (nezapovedan praznik): Tomaž, Marija Kleofa, Demeter, Krescencija.

Torek, 10. aprila: Ezechiel, Marko, Mehtilda. — Solnce vzide ob 5.26 in zaide ob 6.37. — Sreda, 11. aprila: Leon Veliki.

Dunajska vremenska napoved za soboto 7. april: Severne Alpe: Izpremenljivo, od časa do časa razjasnitev. Južne Alpe: Večinoma oblačno, od časa do časa dež.

Novosadska vremenska napoved za soboto 7. aprila: Večidel vedro in lepo. Ponekod oblačno z dežjem in ploho, zlasti na severu in zapadu. V notranjosti slab jugovzhodni veter. Na Primorju slaboten široko. Temperatura se bo malo zvišala.

ZGODOVINSKI DNEVI.

7. aprila: 1498 so v Florenci zaprli dominikanskega priorja Jeronima Savonarolo. — 1901 se je vršil v Dubrovniku shod slovenskih časnikarjev. — 1904 je bil izvršen na španskega kralja v Barceloni atentat, ki pa se je ponesrečil. — 1839 se je v Zagrebu ustanovila Matica Srbska. — 1903 je srbski kralj Aleksander razveljavil ustavo iz l. 1901, ukinil je zakon o imenovanju senatorjev, razpustil narodno skupščino, razveljavil tiskavni in občinski zakon, zakon o sestavi skupščine. — 1874 je umrl v Monakovem nemške slikar Viljem pl. Kaulbach. — 1770 se je rodil angleški pisatelj William Wordsworth. — 1847 se je rodil danski pisatelj Jens Peter Jacobsen. — 1898 je umrl Otto Baensch, graditelj kanala med Severnim in Vzhodnim morjem.

8. aprila: 1733 je umrl voditelj ogrskih upornikov Franc Rakoczy. — 1905 je umrl v Djakovem škof Josip Juraj Strossmayer. — 1848 je umrl italijanski komponist Gaetano Donizetti. — 1877 se je ustanovila ljubljanska ljudska kuhinja. — 1915 je italijanski zunanji minister Sonnino zahteval od Avstrije, da ji odstopi južno Tirolsko, kakor je pripadala Italiji l. 1811. Dalje je zahteval Naborjet, Bovec, Tolmin, Gradiško, Gorico, Tržič, Komen, nabrežino in otok Korčulo, Trst, Koper, Piran naj bi postali od Avstrije neodvisna država. Avstrija naj izreče svoj desinterement v Albaniji in prizna italijansko gospodstvo v Valoni. — 1798 se je rodil grški pesnik Dionysios Solomos. — 1835 je umrl učenjak Viljem von Humboldt. — 1897 je bil dr. Lueger izvoljen za dunajskega župana.

9. aprila: 1809 je Avstrija napovedala vojno Napoleonu I. — 1909 je hrvatski poslanec Supilo tožil nemškega zgodovinarja dr. Friedjunga radi njegovih »Razkritij o veleizdaji na Hrvatskem«. — 1553 je v Parizu umrl satirik François Rabelais. — 1626 je umrl filozof in državnik Francis Bacon of Verulam. — 1821 se je rodil francoski pisatelj Jean Baudelaire. — 1858 se je rodil francoski pisatelj Henri Lavedan. — 1882 je umrl slikar in pesnik Dante Gabriele Rossetti. — 1886 je umrl pesnik Viktor v. Scheffel. — 1909 je umrl romanopisec François Marion Crawford. — 1915 je v Berlinu umrl higienik Friderik Löffler. — 1883 je umrl slovenski pisatelj Stefan Kocijančič, rektor osrednjega semenišča v Gorici.

10. aprila: 1879 je umrl pisatelj Janez Parnat. — 1864 je avstrijski nadvojvoda Maksimilijan sprejel cesarstvo Mehike. — 1585 se je rodil holandski državnik Hugo Grotius (de Groot). — 1864 se je rodil komponist Eugen d' Albert. — 1909 je umrl angleški pisatelj Algernon Charles Swinburne. — 1784 je postal Valentin Vodnik kaplan v Sori, kjer je ostal do 15. februarja 1785.

★ Zbor zaupnikov SLS v ptujskem okraju se vrši v nedeljo 15. aprila ob 10 v gostilni g. župana Breščiča v Ptuj. Politično poročilo bo podal narodni poslanec g. Vesjenjak, o delu mariborske oblastne skupščine pa bodo poročali oblastni poslanci ptujskega okraja. Vsi zaupniki naj se tega zborovanja sigurno udeležijo.

★ Občni zbor delegatov SLS za Velenje se vrši v nedeljo 15. aprila. Na zborovanju bo govoril tajnik SLS in oblastni poslanec g. Ovčar. Vse delegate, somišljenike in njih prijatelje vabimo, da pridejo v obilnem številu na občni zbor.

★ Pozor! Ljubljanski velesejem je viden in osredotočen izraz razvoja in stanja našega materialnega gospodarstva in v najožji zvezi in edinstvi z našimi najrazličnejšimi stanovskimi, kulturnimi in gospodarskimi prostimi združenji. Ta zveza mora biti dokumentirana tudi na zunanji. Zato je nujno potrebno in v korist stvari sami, da se ob času razkaza našega materialnega gospodarstva ob priliki VIII. ljubljanskega velesejma v dneh 2. do

11. junija vrše istočasno tudi vse druge naše velike prireditve stanovskega, kulturnega, sportnega itd. značaja. Svet naj vidi vse komponente našega ustvarjanja zbrane v eni močnejši vrsti, da bo delo naših rok in našega razuma, našo kulturo in naše gospodarstvo priznaval. Zato ne cepimo moči in pokažimo se v celoti. In zopet je za to najlepša prilika čas letošnjega ljubljanskega velesejma. Naprošamo vse organizacije, društva, zveze itd., da se temu vabilu odzovejo in svoje glavne prireditve postavijo v dobo letošnjega velesejma ter da naj pošljejo tozadevno obvestilo Uradu velesejma v Ljubljani.

★ **Vodstvo kmetijske gospodinske šole v Kranju** naznanja, da otvori s 1. majem drugi gospodinski tečaj, ki traja pet mesecev in ima namen seznaniti učenke z vsemi vednostmi, ki so potrebne dobri gospodinj. Pouk, ki je slovenski, vodijo šolske sestre v zvezi s strokovnimi učitelji. Učni načrt obsega sledeče predmete: gospodinjstvo, vzgojeslovje, nauk o hrani in oblačilih, računstvo, zdravoslovje, poslovno spise, živinorejo, mlekarnstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo; v glavnem pa kuhanje, šivanje, pranje, likanje, urejevanje hišnih prostorov, vrtnarstvo itd. Ta gospodinski tečaj je važen zlasti za ona dekleta, ki se žele priučiti uporabe sadja in zelenjavi v kuhinji, osobito konzerviranja (vkuhanja) in za sleherni gospodinj nič manj važnega vrtnarstva. Oskrbovalnica (stanovanje, hrana in pouk) znaša 500 Din mesečno. Sprejemajo se učenke, ki so dovršile osnovno šolo in so izpolnile 16. leto. Nekolekovani prošnji za sprejem je priložiti krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, obvezno pismo staršev, da bodo plačali vse stroške šolanja in poslati na vodstvo kmetijsko-gospodinske šole v Kranju.

Ne samo hripa

amnak tudi kašelj, hripavost in vse vrste katara dihalnih organov ublažuje in odstranjuje naglo in zanesljivo

Syngulin

(sirup in tablete)

Izdelki delujejo zanesljivo, ker so pod stalnim nadzorom farmakološkega inštituta vsenčilice na Dunaju. — Dobiva se v vseh lekarnah.

★ **Smrtina kosa.** 2. aprila je umrla v Cerkljah ob Krki blaga žena gospa Uršula Račič, vdova po umrlem trgovcu in gostilničarju Fr. Račiču, ki je preminul 8. marca t. l. Družina je torej v teku enega meseca zgubila dobrega očeta in skrbno mamico, ki se je odlikovala po svoji ljubeznivosti in skrbnosti do svojcev. Lansko leto je stregla svoji umrli hčeri nad en mesec, kjer si je nakopala bolezen, ki se je še povečala, ko je morala streči svojemu možu, ki je 14 let bolehal. Bila je iz srca vdana svojemu Bogu in zvesta članica Marijine družbe za žene. Kako je bila pokojna priljubljena, je pričal njen pogreb. Članice ženske Marijine družbe so jo mnogoštevilno spremile z zastavo. Zapele so ji ob grobu ginljivo žalostinko.

★ **Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov** — sekcija Ljubljana, javlja, da se je za leto 1928 izvoljeni upravni odbor konstituiral tako-le: predsednik ing. Janko Mačkovek, I. podpredsednik ing. Leo Mencinger, II. podpredsednik ing. Alojz Hrovat, I. tajnik ing. Ladislav Bevc, II. tajnik ing. Nace Perko, I. blagajnik ing. Ciril Pirc, II. blagajnik ing. Boris Hribar, I. knjižničar ing. Karel Tavčar, II. knjižničar ing. Stanko Dimnik, I. gospodar ing. Josip Cernivec, II. gospodar ing. J. Štolfa, odborniki ing. Anton Ditrich, ing. Igo Pehani, ing. Franjo Slana, ing. Pavel Vrbič, ing. Fran Zelenko, člana nadzornega odbora ing. Viktor Skaberne, ing. Vinko Strgar.

Anton Bajec

Ljubljana

Vrtnarija: Tržaška c. 34. Telefon inter. 32-22

Cvetličarna Pod Trančo

★ **Prosvetna zveza v Mariboru** prosi vse župnijske urade, naj resolucijo za Mehiko podpišejo in jo vrnejo najkasneje do bele nedelje.

★ **Modernizacija Ljubljane.** Ljubljana se je razvila v zadnjih letih v važno avtomobilsko križišče s prav živahnim avtomobilskim prometom. Moderni avtomobilski promet pa potrebuje praktične in varne točilnice bencina in olja, da se ne obremenjujejo vozila s prevelikimi rezervarji. Tako smo dobili sedaj v Ljubljani pred palačo Ljubljanske kreditne banke novo bencinsko točilnico, ki jo je postavila znana avtomobilna tvrdka Gorec. Točilnica je najmodernejšega sistema, izdelek francoske tvrdke Carbox, ter toči po 5 ali po 1 l. Postavljena je nad v zemljo vzdani železni rezervar, ki drži 8000 litrov. Točilnica toči bencin slovite angleške svetovne družbe Shell Dutch Company, ki ima v naši državi svojo lastno rafinerijo, točilnice pa po vseh večjih krajih Evrope. Ker pasira ta del Dunajske ceste vsak tuj avtomobil, ki pride v Ljubljano, pa tudi skoraj vsak domači avto, bo nudila nedvomno ta točilnica avtomobilistom velike udobnosti.

★ **Prvi jugoslovanski numizmatični kongres.** Dne 17. in 18. aprila se bo vršil v Novem Sadu prvi jugoslovanski numizmatični

kongres. Vsi udeleženci kongresa dobe 50 odstotno znižano vožnjo na železnici.

★ **Pevska zveza** opozarja organiste in pevovodje novomeške okolice na pevski tečaj, ki se bo vršil v rokodelskem domu dne 10. in 11. t. m. Podrobnejše obvestilo glej na drugem mestu pod naslovom Pevska zveza.

Hotel Regina — Trst

(preje Balkan. V bližini glavn. kolodvora.)

Moderna hiša I. vrste. — Popolni komfort. 200 postelj. — 50 privatnih kopelji. — Prvorazredna restavracija. Autobus pri vsakem vlaku.

★ **Društvo za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada** beleži s priznanjem in zahvalo, da sta pristopila k društvu kot prva pokrovitelja ljubljanski in mariborski oblastni odbor z enkratnim prispevkom 50.000 Din oziroma z letnimi 5000 Din. Najvišji slovenski samoupravi sta dali vsem našim samoupravam najlepši zgled požrtvovalnosti za naš najvišji kulturni zavod, katerega moramo čuvati kot punčico svojega očesa. Naj ne bo nobene slovenske občine, na katero se bo odbor obrnil z vabilom za pristop k društvu, ki bi po svojih močeh ne hotela podpreti velikopotezno akcijo med vsemi plastmi našega naroda.

★ **Izpraševalna komisija za slovensko stenografijo v Ljubljani.** Minister za prosveto je imenoval za predsednika te komisije Franca Novaka, gimn. ravnatelja v p., za člana in predsednikovega namestnika Ivana Dolence, gimn. profesorja, za člana izpraševalca Jerneja Pavlina, profesorja gimnazije v St. Vidu in profesorja Josipa Marna; za namestnika izpraševalcev pa prof. Josipa Osano.

★ **Največji ponos našega založništva** in najbolj dovršena izdaja slovenskih pisateljev so **Zbrani spisi Ivana Cankarja**. Za veliko noč je prišel na trg že VII. zvezek in se naroča pri Novi založbi v Ljubljani. Kdor naroči vse zvezke, dobi zadnjega zastonj. — Ista založba priporoča svoj jubilejni katalog slovenskih knjig.

★ **Pozdrav iz Argentine.** Ob spominu na velikonočne praznike pohitevajo naše misli nazaj v Slovenijo iz solnčne Argentine, kamor smo odpotovali po francoski liniji lanske jeseni. Nahajamo se v Cale Lamadrid v provinci Buenos Aires — možje in fantje iz novomeškega okraja, nekaj nas je tudi Gorenjcev — kjer se nam dobro godi in želimo večje družine Slovencev, ki bi prišli tukaj do boljše zasluzke. Naročili smo se tudi na »Solvenca« in »Domoljuba«, ker nam je zagotovljeno stalno delo in nas zanimajo novice iz domačega kraja. Vesele velikonočne praznike in obilo pirhov želimo vsem čitateljem »Slovenca« in »Domoljuba«: Anton Bregar, Alojzij Černe, Alojzij Praznik iz Bučke, Franc Avsec z Rake, Franc Brulc, Anton Lazvoda, Jože Bele, Janez Umek, Janez Mavsar, Ivan Mavsar, Jože Cimermandič iz stopiške fare pri Novem mestu, Florijan Narobe, Alojzij Testen in Ivan Prelovšek iz Mengša pri Ljubljani.

★ **Nesreča.** Kovaški mojster Hinko Marini, p. d. Rudarjev, iz Sopot pri Radečah, je vozil s Kraljeve žage voz krajevcev ob potoku Sopotu. Na vozu je sedel 4 letni sinček. Nenadoma se splašijo konji, voz se prevrne v potok in pod vozom je zlomilo otroku obe nogi. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

★ **Tatvina v vlaku.** Pred dnevi je bilo Ljubljancu Ivanu Oblaku ukradeno med postajama Zlebič in Grosupljem 350 Din in dve legitimaciji »Prosvetne zveze«. Tatvino je izvršil najbrže nek hrvatski žepar, ki se je tedaj nahajal v istem kupeju.

★ **Vandalizem.** Pred dnevi so proti večeru naenkrat ugasnile vse žarnice po St. Vidu in Zgornji Šiški in celo v pisarni družbe »Elektra« je nastala tema. Ljudje so si morali pomagati s svečami. Kakor je tvrdka »Elektra« sedaj ugotovila, sta dva neznana moška namenoma prerezala električno žico v bližini gostilne pri Slepem Janezu. Zlikovec iščejo oblasti.

★ **Pokojsnine novosadskih mestnih uradnikov.** Odbor novosadskega občinskega sveta za določitev pokojnin mestnim uradnikom je pred dnevi sklenil temeljito reformirati vprašanje mestnih pokojnin. Od mestne občine prejema pokojnino 195 oseb. Sklenjeno je bilo,

da se takim upokojencem, ki imajo le malo ali nič premoženja, pokojnine zvišajo, v drugih slučajih pa znižajo. Skupno plačuje novosadska mestna občina za 1.700.000 Din pokojnin letno.

★ **Skrivnosten samoumer v Sevnici.** Dne 2. aprila ob 2 popoldne je v vasi Orehovo pri Sevnici skočil neznan moški, navidez kakih 60 let star, v Savo in utonil. Dosedaj še niso molgi najti njegovega trupla in tudi ne vedo, kdo je. Pojavil se je istega dne v vasi in je govoril gorenjsko narečje.

★ **Utopljenka.** Pred dnevi so potegnili iz Drave pri Vurbergu v ptujskem okraju truplo neznane ženske, ki je ležalo najmanj že tri tedne v vodi. Truplo je bilo golo, le okrog desne roke mu je bilo zavito spodnje krilo iz zeleno kariranega blaga in bluza iz modrega barhenta. Ženska je srednje velika in je morala dobro izgledati. Zobovje je bilo celo, koža z lasmi pa je bila odtrgana z glave.

★ **Velik vlom v Zagrebu.** V četrtek jutraj so neznani zločinci vlomili v Zagrebu v pisarne tvrdke Schenker A. G. v Palmotičevi ulici in vdrl v blagajno, v kateri se je nahajalo 10.000 Din gotovine ter dva čeka v znesku 90.000 Din. Vlomilci so denar odnesli, oba čeka pa pustili. Za vlomilce policija skrbno poizveduje.

★ **Velika vlomilska družba v Zagrebu** isledena. Zagrebški policiji se je te dni posrečilo na podlagi prstnih odtisov, ki so jih zločinci pustili pri svojem »delcu«, izslediti veliko in dobro organizirano vlomilsko družbo, ki je pokradla v Zagrebu za več kot 130.000 Din blaga. Voditelji družbe so bili neki Rudolf Bičani, Franjo Milčič in Josip Podkrajšek. Poleg njih so bile aretirane še njihove ljubice, ki so tudi sodelovale pri vlomih. Po zaslišanju teh treh vodij je policija aretirala še 31 oseb, ki so pri vlomih sodelovale, oziroma pomagale.

★ **Lokomotiva odtrgala gluhi starki roko.** Železničarjeva žena, 78 letna Elizabeta Caičkos v Vrču v Banatu, je hotela prekorčiti progo, pri tem pa je prišla mimo naglo vozeče lokomotive, ki ji je odtrgala desno roko. Starka je gluha in ni slišala ropota lokomotive.

★ **Roparji napadli avtomobil.** Na cesti med vasema Padek in Sajon pri Veliki Kindi so pred kratkim napadli maskirani roparji ponoči avtomobil, v katerem so sedeli štirje potniki. Avtomobil je vodil šofer Viktor Pajič, ki je nevarnost spoznal in povečal brzino avtomobila kar največ mogoče. Roparji so pričeli streljati za avtomobilom, k sreči pa ni bil nihče zadet.

★ **Napad in rop.** Delavca Šilipa v Zagrebu sta te dni počakala njegova osebna sovražnika delavca Cuglin in Bolčević blizu Maksimira, ko se je Šilip vračal domov, ga pretepla in povrh tega še večkrat sunila z žepnim nožem v kožo ter mu odvzela listnico s 120 Din gotovine. Šilip je bil k sreči le lažje poškodovan, ker je imel na sebi zelo debelo suknjo. Ovadil je napadalca policiji, ki je oba izsledila. Izjavila sta, da sta napadla Šilipa radi poravnave »starih računov«, rop 120 Din pa odločno zanikata.

★ **Avtomobil v garaži povozil delavca.** — Predvčeršnjim popoldne se je pripetila v Zagrebu v Fijanovi ulici težka nesreča. 90 letni delavec Josip Krančar, rodom iz Celja, je snažil v garaži avtotaksnega podjetja »Fiat« avtomobile. Krančar je zlezel pod avtomobil, toda medtem je sedel šofer Rudolf Vadler v avto in ga pogнал. Avto je stekel in šel z zadnjimi kolesi nesrečnemu delavcu preko trebuha. Težko nesrečenega Krančarja so prepeljali v bolnico.

★ **Krapinske toptice.** Letošnja kopalniška sezona se začne 15. aprila, dočim se kopalnišče otvori na Velikonoč. Za časa predsezone do 16. junija in posezone od 1. septembra dalje so cene sobam in kopanju znatno znižane in posebna pozornost se obrača na 20 dnevne pavšalne kure za ceno 1280 Din za osebo (stanovanje in kopeli dnevno), katere so preteklo leto mnogi zahtevali. Nov izkušen restavrater je prevzel kopalniško restavracijo in jamči za dobro kuhinjo in pijačo. Na novo so uvedene mineralne kopeli z ogljikovo kislino. Na železnih valja znaten popust po desetdnevem bivanju. S postaje Zabok občeje redno kopalniški avtobus iz Zagreba in iz Rogaske Slatine obstoja dnevno večkratna zveza z avtobusi. Podrobnejša pojasnila daje rada in brezplačno kopalniška urada.

glede kaldrmine. O dotaciji iz kaldrminskega fonda bo sedaj imela odločati generalna direkcija carin. Tu pa nastopijo težkoče. Dokler je bila namreč celjska carinarnica samostojna, je imela mestna občina pravico do kaldrmine. Mestna občina pa takrat (komandirali so jo demokriti!) tozadevne prošnje ni pravočasno vložila niti je ni pravilno instruirala. Nekako leta 1925 pa je postala celjska carinarnica oddelek mariborske carinarnice in od takrat po zakonu o kaldrmini kaldrmina ne pripada več celjski mestni občini, temveč občini, v kateri leži glavna carinarnica, to je mariborski občini. Iz poročila odposlanca mestne občine se je pa generalni direktor carin uveril, da se je ob takih predpisih zgodila mestni občini celjski velika krivica, ki jo bo mogoče popraviti samo z novo uredbo o kaldrmini, ki je že predložena finančnemu odboru in po kateri bo mogoče na posebno prošnjo dobiti tudi še naknadno sicer zapadle zneske. 3. Brezobrestno stanovanjsko posojilo, dovoljeno skupno mestni in okoliški celjski občini v iznosu po Din 500.000 iz fonda za brezposelne bomo dobili. Občina mora čimprej predložiti načrte za eksploatacijo posojila. Minister Radović na ukrepih svojega prednika dr. Gosarja ne namerava ničesar spreminjati. — 4. Glede vprašanja regulacije Savinje sta delegata razpravljala z načelnikom generalne direkcije vod in ugotovila, da znesek po Din 400.000, odrejen po lanskem državnem proračunu za regulacijo Savinje, ne bo zapadel, ker ga je smatrati za prispevek iz posebnega fonda. Načelnik si glede izvršitve regulacije osvaja mnenje g. svet. Jurana in celjskega mestnega inženjerja, da je treba delati po kombiniranem sistemu nasipov in bagranja. Tudi smatra za najbolj pametno, da bi delo vzela v roke celjska mestna občina, eventualno pa mariborski oblastni odbor. Načelnik generalne direkcije vod je izjavil, da ima specialno zaupanje v našega mestnega inženjerja. Generalni direkciji je treba čimprej predložiti potrebne načrte. S strani poslancev je za to važno zadevo zagotovljena polna pomoč. (Dalje sledi.)

Varujte se hripe!

Najboljše varstvo proti hripi, škrlatici, difteriji, angini, influenci in prehladu nudijo Vam preizkušene

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDER

Nobena hiša ne bi smela biti brez njih! Cena jim je tako nizka, da so vsakomur dostopne. Čuvajte se manj vrednih preparatov, ki v novem času posnemajo Anacot-pastile.

Dopisi

Rogaška Slatina

Komaj je minulo leto, odkar je prešlo to znamenitejši zdravilišče naše države v upravo mariborske oblasti, se je že rešilo marsikatero življensko vprašanje naše Slatine. Nekateri važni načrti so se izvršili, mnogi drugi se proučavajo in po zanimanju, katero posveča odbor mariborske oblastne skupščine našemu zdravilišču, smemo imeti najboljša upanja za njega najlepšo bodočnost. Problemi, ki so zvezani z napredkom zdravilišča so mnogobrojni in se ne morejo rešiti v enem ali dveh letih. Zato se morajo posamezna vprašanja reševati po nujnosti istih in med eno najnujnejših spada kakor povsod tudi pri nas stanovanjsko vprašanje.

V lanski sezoni smo se prepričali, da tako ne more iti naprej in da more pomanjkanje stanovanj renomeju našega zdravilišča mnogo škodovati, če se to vprašanje nujno ne reši. Nov hotel, ki se bo izročil že v letošnji sezoni svojemu namenu, bo mogoč deloma odpravi temu nedostatku. Upamo pa, da bo že v prihodnjem letu to vprašanje temeljito rešeno.

Pomanjkanje stanovanj bi pa tudi pri nas ne bilo tako občutno, če bi nam naši gosti šli nekoliko na roko, ali da bi vsaj upoštevali to, kot se zahteva v vseh inostranskih zdraviliščih.

S tem, da ne naroče sob za glavno sezono pred svojim prihodom v zdravilišče nam napravijo velike težkoče in je to vzrok nebrojnim pritožbam in nezadovoljnostim, kateri pa ni kriva uprava.

V lanski sezoni se nam je ponovno očitalo, da dajemo v dodelitvi stanovanj prednost inostranskim gostom in da našim državljanom ne ustrezemo. Te pritožbe so bile zelo krivice in bi bile nepotrebne, če bi gosti — naši državljani — naročevali pravočasno stanovanje. Tako imamo tudi letos že mnogo naročil iz inostranstva, med tem, ko jih je iz naše države še zelo malo. Seveda se ljudi potem naš domaći gost, ki ni naročil sobe, ko vidi, da je inostranec že dobil sobo, on pa ne. Ne pomislj pa, da si je inostranec že pred meseci v mnogih slučajih s predumom na sobo zasigural isto. Ni mu tudi znano, da smo v mnogih slučajih ustregli takim domaćim gostom na škodo inostranskim, ki kljub pravočasnemu zasiguranju sobe, iste niso dobili. Taki gosti so se seveda z ogorčenostjo pritoževali in uprava zdravilišča je prišla v največje zadreg, ker postopanja ni mogla opraviti. Če se bodo taki slučajji ponavljali potem nas bodo inostranski gosti z opravičenostjo bojkotirali.

Red v dodelitvi stanovanj v glavni sezoni se more zahtevati od uprave le, če gre tudi gosti v tem pogledu upravi na roko.

Oblastni predsednik mariborske obl. skupščine dr. Josip Leskovec se je na veliki četrtki mudil v zdravilišču in si ogledal vse predpriprave in dela za letošnjo sezono.

Častni član zdraviliške občine sta bila izvoljena v seji občinskega odbora 2. t. m. monsign. don Frane Bulić iz Splita, ki prihaja že 25 let redno v Rogaško Slatino, »da se pri nas opomore k zopetni žilosti«, kot sam trdi, in domaći nadzupnik Frane Korošec, kateri je sedaj častni občan vseh enajstih občin v fari.

Tovornico stekla pri Sv. Križu nameravajo precej povečati. Podaljšali bodo brusnico in zidali nova poslopja za personal in uradništvo. Delavstvo bo menda premeščeno iz Zagorja. Tovornico bodo tudi zvezali z rudnikom, odkoder bodo dobivali premog potom žične železnice.

Novo vilo bo zidal vpok. nadučitelj sveto-kriške šole g. Ivan Kit.

Cesta od cerkve Sv. Križa proti Takalcem je v skrajno slabem stanju. Ali bi ne bilo morda umestno, da županstvo Slatina okoliha skupno z lastnikom steklarne in rudnika, ki najbolj rabi to pol, cesto še pred sezono spravi v red?

ZA POMLAD

Vam nudi v veliki izbiri ter najnižjih cenah trdka **Bellhar & Velepč, Mestni trg 13** otroške in dekliške volnene obleke, damske obleke kakor bluze i. t. d. — Oglejte si izložbo!

Ptuj

Prodaja. Posestvo grad Ristovec (Rüstenau) je od veleposvesta Gornji Ptuj-Herberstein kupil mesar in prekaževalec Fran Urban v Ptuj, Panonska ulica.

Osebnost. Gospod minister za vojno in mornarico je imenoval za honorarnega vojnega kurata g. P. Jeronima Stremingerja, vikarja tukajšnjega kapucinskega samostana in to za voj. garnizijo Ptuj.

Nova trgovina. Zorčič Alojzij, mlinarski podjetnik na Bregu, je otvoril te dni zamenjalnico moke v lastnih prostorih v Trstenjakovi ulici zraven gostilne (vis a vis) Kosser.

Vrt pri mestnem parku, dosedaj lastnina Pavla Ormiga, nekdanj znan pod imenom »Wibmerjev vrt« tik ob minoritskem samostanu je postal last minoritskega konventa. — Še pred železnico (l. 1856) se je tod nahajalo močvirje in mestni »Laufgraben«.

Drogerija I. Poberaj se preseli iz Krekove ulice v Panonsko ulico, kjer se na najmodernejši način sedaj prenavljajo prostori, kjer se je dolgo dobo let nahajala slaščičarna.

Muzejsko društvo. Na zadnjem obnem zboru »Muzejskega društva« v Ptuj je bil soglasno izvoljen za predsednika g. ravnatelj tukajšnje gimnazije dr. Komljanec.

Zagorje ob Savi

Ljudske stavbna zadruga sklicuje svoj prvi redni občni zbor 22. aprila v Zadrugnem domu. Računski zaključek za prvo poslovno leto kaže lep uspeh: prometa izkazuje 680.000 Din. Članov ima zadruga 62; zidala je že petim članom »stanovanjske (enodružinske) hišice. Vsi so z zidavo prav zadovoljni in priznavajo, da jih stane zidanje mnogo manj denarja in skrbi, kot pa če bi sami zidali.

Zaklad? Tukajšnje orožništvo je dobilo od uprave jetnišnice v Celju zemljevidno skico, katero je narisal neki v dosmrtno ječo obsojeni jetnik, na kateri je naznačena pot od trb. kolodvora skozi Bevske proti vasi Zelena trava. Na sredi poti od gostilne Juvan pri Sv. Urhu do vasi Zelena trava je začetan kraj, kjer naj bi bil zakopan velik zaklad. Orožništvo je kraj pregledalo in preiskalo, a brez uspeha. Skico je izročil jetnik svojemu tovarišu, s katerim sta bila skupaj zaprta, ko je bil ta po prestani kazni oproščen — pa je po naključju prišla oblasti v roke. Kdor bi rad postal bogat in verjame v zakopane zaklade, se naj pridruži raznim kopačem, ki že par dni pridno kopljejo okrog omenjenega kraja pri Zeleni travi.

Kočevje

Mestna godba. Pred par meseci so ustanovili tukaj mestno godbo, ki šteje danes že okrog 50 godeev. Neumornemu kapelniku je uspelo, da je svoje godece toliko naučil, da nastopijo za Veliko noč v javnost. Sodelujejo že pri velikonočni procesiji (v soboto), v nedeljo je od 11 do 12 promenadni koncert, v ponedeljek ob 8 zvečer pa igra in koncert v hotelu »Trst«. Priporočamo, da se občinstvo v obliki meri udeleži te zadnje prireditve, da da pobude idealnim detavcem in gmotne podpore za nadaljnji obstoj.

Ogenj. Pred kratkim je otvorila v Fornbacherjevi hiši ga. Vanda Liszka modni salon. Te dni enkrat je hotela zakuriti v peči, pa ni hotelo goriti. Polili so drva z bencinom; vnela so se drva, en zastor in roka ene učenke, ki je prav občutno opečena.

Ali bo uspelo? G. okrajni ekonom Hladnik prav pridno predava po okraju. Kakor prihajajo poročila, poslušajo s prav velikim zanimanjem njegova izvajanja, ki so za vsako občino prav lastno priročajna. Povsod jim prav natančno pove, kje naj zboljšajo zemljo in katero govedo naj rede, v krajih, kjer je zemlja bolj siromašna, koliko ovac ali koz bi lahko z malimi stroški redili. Povsod pravijo: čisto prav ima gospod, ampak kako naj to izpeljemo. Naš nasvet je: začeti je treba! Tu je vsa modrost.

Naugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi
toržka **JOS. ROJINA, Ljubljana**

Kranj

Versko življenje trgovskih in obrtnih vajencev in vajenk. Mnogo pritožb smo že čuli od strani starih, da je vajencem in vajenkam otežkočeno, oziroma celo onemogočeno zadostiti nedejski dolžnosti in sicer vsled tega, ker morajo vajenci in vajenke biti ob nedeljah že ob 8. v šoli. Mnogi vajenci morajo posebno ob sobotnih večerih dolgo v noč delati, vsled česar je težko zahtevati od njih, da bi vstali tako zgodaj, da bi šli že k prvi sv. maši, ki je ob 6. Veliko jih v resnici ne gre ob 6. k maši in ker pa morajo ob 8. biti že v šoli, se dogaja, da modijo nekateri le ob praznikih in počitnicah v cerkev. Če se bo mlade ljudi, takoj v prvih letih, ko zapustijo osnovno šolo, zavajalo k opuščanju svojih verskih dolžnosti, je več kot gotovo, da ne bodo nikdar dobri kristjani. Če pa ne bodo dobri kristjani, je pa tudi zaman misliti, da bi bili kdaj dobri in pošteni člani človeške družbe in dobri državljani. Vsak, kdor pozna mladino, mora vedeti, da so leta, v katerih se nahajajo vajenci, najbolj nevarna in usodna za marsikatero za celo življenje. Če se v teh letih, ko dorajajo, ne bodo navajali k lepemu ter krepstnemu življenju, bo vzgoja zelo šibka. Saj vidimo baš med mladino toliko žalostnih slučajev, kam pelje vzgoja brez vere. V skrbi za dušni blagor naših vajencev apeliramo na merodajne gospode, da se nedejska šola prične šele ob devetih in izgubljena ura nastavi na kak delavni dan zvečer, kar se je za nekatere predmete že dosedaj prakticiralo. In še nekaj! Nedavno so časopisi poročali, da se bo uvedel veronauk v vse panoge državnih šol, v trgovske, železničarske in kmetijske šole. Ali hočemo res mi napredni Kranjci kazati svojo naprednost s tem, da smo odpravili veronauk na obrtno-nadaljevalni šoli. Ne pozabimo, da je vzgoja brez vere, vzgoja na pesek, ki v kratkem

času doživi velik krah. Apeliramo na gospode trgovce in obrtnike, da nas tozadevno podpirajo.

St. Jurij pod Kumom. Ze dolgo gojimo željo, da bi dobili pošteno zvezo po šklendrovaški dolini do Zagorja ob Savi. Pred kratkim nas je obiskal obl. poslanec g. Matevž Tomažin ter nam v nabito polni društveni dvorani temeljito pojasnil sedanjí politični položaj. Uverjeni smo, da se nam z njegovo pomočjo kmalu uresniči želja po novi cesti v Zagorje, ki po polovico krajša od one v Radeče. — Neprijetno nas je zadelo novica, da nam je poštno ravnateljstvo skrčilo dostavljanje pošte iz Radeč na 3 dni v tednu. Ne razumemo, kako je bilo to mogoče, saj promet se vendar veča in je St. Jurij sedež občinskega urada, trirazredne šole in župnega urada! — V naši fari imamo tudi enorazredno šolo v Hoči, kjer pa ves pouk po odhodu g. župnika Karla Rupnika že nad pet let počiva. Ali hribovci res nismo potrebni izobrazbe? — Učenci šentjurske šole so uprizorili po novem letu dvakrat Sardenkovo: »Jagnje« (sv. Neža) in enkrat Meškovo »Mater«. Staršem sta obe prireditvi jako ugajali. Tudi igralski odsek Prosv. društva nam je kaj dovršeno spravil na oder »Bele vrtnice«. Po veliki noči pa se bomo pošteno zabavali ob »Revčku Andrejčku«. — V postu smo dobili kar 2 novi trgovini: Josip Knez je otvoril svojo glavno, bogato založeno prodajalno v lastni vili »Zvezdec«; šklendrovske trgovce in mlinar Fr. Drnovšek pa je odprl podružnico v Vojetovi hiši — Čudno je pri nas tole: Povsod strahovito stokanje o slabih časih, a kljub temu smo slišali letošnji post v nekaterih naših gostilnah godbo in ples. Ne vemo, kaj delata krajevna policijska oblast in orožništvo. In najžalostnejše pa je pri tem to, da dajejo nekateri k takemu početju celo s svojo navzočnostjo grdo potuho. — Naš Kum je imel na veliki četrtki prvo dijaške izletnike. Posetili so ga dijak in dijakinja II. državne gimnazije v Ljubljani pod vodstvom prof. Pavliča. Sploh ima naš dolenski Triglav vedno dovolj obiskov, k čemur veliko pripomore solidna postrežba oskrbnika koč Mihe Jamnika in njegove ljubezne ženice Ančke. Ob tej priliki bi sprožil misel, ki jo je izrazilo že mnogo turistov-častilcev sv. Neže: Kako primerno bi bilo, ko bi imeli za časa poletnih mesecev vsaj ob nedeljah na Kumu pri sv. Neži sv. mašo.

Škofja Loka. Dramatični odsek kat. prosvet. društva v Škofji Loki ponovi na velikonočni ponedeljek ob 8. uri pop. Schillerjevo dramo »Kovarsvo in ljubezen«. Ker je za ponovno uprizoritev te drame, ki je preteklo nedeljo jako lepo uspela, med občinstvom veliko zanimanje, opozarjamo zlasti okoličane, katerim je predvsem popoldanska predstava namenjena, da si pravočasno oskrbe vstopnice, katere se dobijo v predprodaji v trgovini g. Val. Debeljaka. Pridite torej vsi, ki želite skupno z našimi igralci preživeti lep popoldan na velikonočni ponedeljek. — Odbor.

Ako bolehte na srcu, ledvicah, sladkorni ali sličnih boleznih, Vam priporočamo zdravilišče

SLATINA RADENCI

Tam boste našli moderno urejeno zdravilišče, najmočnejše naravne ogljenčeve-kisle kopeli, vse moderne pripomočke za zdravljenje in Vaše zdravje. Zdravilišče je odprto od 15. maja do 30. sept. — Znatni popusti na železnica. — Prospekti na zahtevo brezplačno pri ravnateljstvu.

Letošnja birmovanja v ljubljanski škofiji

se bodo vršila v sledečem redu:

Dekanija Leskovec:

Leskovec v nedeljo, 22. aprila. — Boštanj v ponedeljek, 23. apr. — Studenec v torek, 24. apr. — Sv. Duh (Veliki trn) v sredo, 25. aprila. — Raka v četrtek, 26. apr. — Bučka v petek 27. apr. — Škocijan pri Mokronogu v nedeljo 29. aprila. — St. Jernej v ponedeljek 30. aprila. — Kostanjevica v torek 1. majnika. — Sv. Križ pri Kostanjevici v sredo 2. majnika. — Catež ob Savi v četrtek 3. majn. — Velika Dolina v petek 4. majn. — Cerklje ob Krki v soboto 5. majnika. — Krško v nedeljo 6. majnika.

Dekanija Radovljica:

Radovljica v nedeljo 13. majnika. — Leše v ponedeljek 14. majnika. — Breznica v torek 15. majnika. — Koroška Bela v četrtek 17. majn. — Sv. Križ nad Jesenicami v petek 18. majnika. — Jesenice v nedeljo 20. majnika. — Dovje v ponedeljek 21. majnika. — Rateče-Planica v torek 22. majnika. — Kranjska gora v sredo 23. majnika. — Mošnje v četrtek 24. majnika. — Begunje pri Lescah v nedeljo 3. junija. — Lesce v torek 5. junija. — Ljubno v sredo 6. junija.

Dekanija Kočevje:

Kočevje v nedeljo 10. junija. — Stara cerkev v ponedeljek 11. junija. — Polom v torek 12. junija. — Stari log v sredo 13. junija. — Topla reber v četrtek 14. junija. — Koprivnik v soboto 16. junija. — Nemška Loka v nedeljo 17. junija. — Spodnji log v ponedeljek 18. junija. — Mozelj v torek 19. junija. — Banjaloka v sredo 20. jun. — Fara pri Kostelu v četrtek 21. junija. — Osilnica v petek 22. junija. — Kočevska Reka v nedeljo 24. junija. — Borovec v ponedeljek 25. junija. — Gotenica v torek 26. junija.

Dekanija Litija:

Prmskovo v soboto 8. septembra. — Javorje pri Litiji v nedeljo 9. septembra. — Prežganje v ponedeljek 10. septembra. — Janče v torek 11. septembra. — Štanga v sredo 12. septembra. — Kresnice v četrtek 13. septembra. — Hotič v petek 14. septembra. — Sava v soboto 15. sept. — St. Lambert v nedeljo 16. sept. — Polšnik v ponedeljek 17. septembra. — Dole pri Litiji v sredo 19. septembra. — St. Jurij pod Kumom v četrtek 20. septembra. — Svibno v petek 21. sept. — Radeče pri Zidanem mostu v nedeljo 23. septembra.

Rinso napravi vodo v perilnem škafu polno pene in mila.

Ta nova vrsta mila prihrani predvsem trudoporno namijenje perila. Ako namakate tega v raztopini Rinsa se omehča vsa nesnaga tako, da ga lahko naslednje jutro igrice izperete.

Stem si prihrani mnogo truda in goriva ker je vsako ribanje ali dolgo kuhanje nepotrebno.

Rinso je za Vaše veliko pranje iste koristi, kod Lux za volno, svilo in drugih finih tkanin. Rinso je ravnotako izvrstno sredstvo za kuhanje perila.

Radio

IZVLEČEK IZ VEČERNIH PROGRAMOV.

Zagreb 310 m — Breslau 322.6 — Barcelona 344.8 — Praga 348.9 — Leipzig 365.8 — Stuttgart 379.7 — Bern 411 — Katowice 422 — Frankfurt 428.6 — Rim 447.8 — Langenberg 468.8 — Berlin 483.9 — Davenport 491.8 — Dunaj 517.2 — Milan 526.3 — München 535.7.

Nedelja, 8. aprila.

Zagreb: 18. Prenos iz gledališča. Wagner: Parsifal. — Breslau: 18.55 Komorni koncert. Vesela velikonočna pesem — Slavospjev Veliki noči — Uboga duša (Courvoisier) — Pet pesmi na tekst R. Tagoreja, za sopran, klavir, violino in čelo (Weismann); 20.30 Vesela kabaretna zabava. — Praga: 18. Arije in pesmi; 19. Smetana: Prodana nevesta, prenos iz gledališča — Leipzig: 17.30 Koncert lahke glasbe; 19.30 Orkester izvaja odlomke iz oper. — Stuttgart: 20. Narodne pesmi; 20.30 Pomladanska glasba. Haydn: Simfonija v d-duru — Haydn: Arija »Kaka uteha« iz »Letnih časov« — Beethoven: Scena ob potoku iz Pastoralne simfonije — Schubert: Pastir na pečini — Smetana: Iz čeških logov in trat, simfonična pesnitev iz »Moja domovina« — Mahler: Dve pesmi za orkester: Kdo je zamislil to pesem — Lipe duh sem vonjal — Wagner: Čudež Velikega petka iz »Parsifala« — Goldmark: Spomladi, uvertura — Pomladne pesmi Goetheja, Hölderlina in Mörikeja. — Katowice: 20. Koncert. — Frankfurt: 20.30 Velikonočni koncert. — Rim: 20.45 Puccini: »La Bohème«, opera v 4 dej. — Langenberg: 16.30 Orkestralni koncert; 18. koncert cerkvene glasbe. — Berlin: 19.30 J. Strauß: »Cigan baron«, opereta v 3 dej. — Dunaj: 19.45 Granichstaedten: »Lastavice gnezdo«, opereta v 3 dej. — Milan: 20.45 Verdi: »Rigoletto«, opera. — München: 20. Poljuden orkestralni koncert.

Ponedeljek, 9. aprila.

Zagreb: 19.30 Prenos iz ljubljanske opere — Breslau: 20.30 Odlomki iz oper. — Praga: 19. Granichstaedten: »Orlov«, opereta v 3 dej. — Leipzig: 19.30 »Okoli ljubosti«, opereta v 3 dej. (O. Strauß). — Stuttgart: 20.15 Lahka glasba. Pester spored. — Bern: 20 in 21 vijolinski koncert. — Katowice: 20.30 Večerni koncert. — Frankfurt: 20.30 Koncert in dr. Orkestr. recitacije. — Rim: 20.45 Lahka glasba. — Langenberg: 17.30 »Die Meistersinger von Nürnberg«, igra v 3 dej. (Wagner). — Berlin: 20.30 Odlomki iz oper, operet in drugo. — Davenport: 19. Trio koncert (violina, čelo in klavir); 20.05 »Kmet milijonar«, rom. čarobna pravljica v 3 dej. (Drechsler). — Milan: 21. Prenos operete iz gledališča. — München: 20.35 Koncert. Odlomki iz oper in drugo.

Torek, 10. aprila.

Breslau: 20.30 Koncert zabavne klasične glasbe. — Praga: 20.10 Koncert orkestra; 21.30 koncert. — Leipzig: 20.15 Koncert — Stuttgart: 21.50 Poljuden orkestralni koncert, Beethoven: Uvertura k »Leonori« — Mozart: iz baletne glasbe k »Idomeneju« — Berlioz: Ples vseh v »Prokletstvu Fausta« — Mendelssohn: Uvertura Hebridov — Grieg: Iz »Peer Gynta«; Tožba Ingrida; ples Antre; V dvorani kralja palčkov — Delibes: Baletna suita iz »Sylvie« — Humperdinck: Predigra k »Hänsel und Gretel«. — Bern: 20.15 Orkestralni koncert. — Frankfurt: 21.45 Orkestralni koncert. — Rim: 20.45 Prenos enodejanskih oper iz gledališča. — Langenberg: 18. Orkestralni koncert; 20.12 Moderna prometna sredstva v poeziji. — Berlin: 20.30 Lahka glasba. — Davenport: 23.15 koncert. — Dunaj: 20.05 Koncert baladnih skladb; 21. koncert mandolinskega orkestra. — Milan: 21. koncert. — München: 19.45 Proslava 400. obletnice Dürerjeve smrti; 21.15 Koncert orkestra.

RADIO potrebščine

v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Rosman, čevljar, 47 let. Mlino 56; Ladislav Cestnik, sin zasebnice, 9 mesecev, Hrenova ulica 14; Karlina Komelj, žena železniškega kurjača, 45 let, Podgora 16; Ivan Romih, krojač, 42 let, Trbovlje; Marija Erbežnik, žena redelavca, 51 let, Primskovo 71.

Dr. Ivan Pintar

strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo, se je PRESELIL in ordinira LJUBLJANA, TAVČARJEVA (Sodna) ULICA št. 2, II. nadst. Telefon 3150

○ **Otrok padel v greznico in utonil.** V četrtek dopoldne so se igrali na dvorišču otroci posestnika Strleta v Crni vasi. Pri tem je padla poldrugo leto stara hčerka Marjetica v greznico, globoko do 80 cm in utonila. Njeni bratci in sestre so pričeli klicati na pomoč in pritekli so odrasli, ki pa so otroka izrekli že mrtvega iz greznice. Na lice mesta je prišla zvečer policijska komisija pod vodstvom pol. zdravnika dr. Avramoviča in ugotovila okoliščine, pod katerimi se je ta smrtna nesreča izvršila. Pri tem pa je dr. Avramovič še odkril, da je osemletna hčerka Ivanka Strletova težko bolna za škrlatinko. Deklico so takoj odvedli v bolnico. Mestni fizikat je stanovanje Strletovih razkužil in kontumaciral.

Aškerčeva klet

nasproti tehnične srednje šole v Aškerčevi ulici 3 — podaljšan Coljov graben — priporoča svoja pristna in zaborna

vina

iz dolenskih, haloških ter ljubljanskih gor, osobito izbornega pikercana. — Za vsa in za vsakega pri litru 1 Din ceneje.

○ **Pijana ženska v cerkvi.** Zalosten slučaj se je pripetil v četrtek zvečer v franciškanski cerkvi. Ko so bili verniki zatopljeni v molitev, je v ozadju neka ženska, s triletnim fantkom, naenkrat na ves glas zapela: »Ze dolgo nismo pili ga...« Ljudje so se spogledali, misleč, da je ženska zblaznela, nekdo pa je stopil do bližnjega stražnika na Marijinem trgu. Ženska je med tem pela kar naprej in ljudje so spoznali, da je popolnoma pijana ter da je opila tudi svojega otroka. Žensko sta stražnik in cerkvenik spravila iz cerkve in stražnik jo je hotel odpeljati na policijo, toda pijanka se je vsedla na tla in ni hotela nikamor. Morali so poklicati izvoščka in jo posaditi v koleselj. Sinčica so izročili očetu, ki je na policiji vneto prosil, naj mu zapro »babnico« tako dolgo, kot je le mogoče. Včeraj opoldne ji je napravil policijski uradnik dolgo pridigo, naj preneha s pijančevanjem, kajti tako žene le moža in vso družino v pogubo. Ženska, neka Marija S. iz Trnovega, je plakala in zagotavljala, da se bo pobiljšala. Uradnik ji je dejal: »Sreča vaša, da ste uprizarili škandal, ko ni bilo v cerkvi ravno nikakih obredov. Samo pet dni boste sedeli v zaporu«. Ženska je prosila, če more odsedeti kazen po Veliki noči, kar so ji izjemoma dovolili.

○ **Hitro so jo ujeli.** Predvčerajšnjim je neki šofer shranil v Mikličevi restavraciji v Kolodvorski ulici večji zavitek, v katerem je imel zavito več sto dinarjev vredno obleko. Ta zavitek pa je naenkrat izginil z neko neznan žensko, ki je tedaj sedela v gostilni. Detektiv je žensko izsledil na kolodvoru, ko je ravno kupovala vozni listek za osebni vlak, s katerim se je hotela odpeljati na deželo in tam obleko prodati. Zavitek so ji seveda odvzeli, žensko pa spravili v zapor. Je to 33letna Marta Zupančičeva, ki je bila radi sličnih tatvin že večkrat kaznovana. Žensko so izročili sodišču, kjer bo nekaj dni na velikonočnih počitnicah v mestu.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 7. aprila: Zaprtó.
Vel. nedelja ob 15 uri: I. N. R. I. Znižane cene.
Ob 20. uri: I. N. R. I. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 9. aprila ob 15. uri: I. N. R. I. Znižane cene. — Ob 20. uri: NEDELJSKI ODDIH. Ljudska predstava, znižane cene. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 7. aprila: Zaprtó.
Nedelja, 8. aprila: CARMEN. Gostuje g. Marij Šimenc. Izven.
Ponedeljek, 9. aprila ob 15. uri pop.: FIDELIO. Ljudska predstava, znižane cene. — Ob 20. uri zvečer: LADY X. Ljudska predstava, znižane cene.
Torek, 10. aprila: Zaprtó.

Mariborsko gledališče

Sobota, 7. aprila: Zaprtó.
Nedelja, 8. aprila ob 15. uri: URH, GROF CELJSKI. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri: DOBRI VOJAK ŠVEJK. Kuponi.
Ponedeljek, 9. aprila ob 15. uri: DOBRI VOJAK ŠVEJK. Kuponi. — Ob 20. uri: PRI TREH MLADENKAH. Znižane cene. Kuponi. Zadnjikrat.

Cerkveni vestnik

Velikonočna procesija v cerkvi sv. Jožefa bo ob ugodnem vremenu veliko soboto ob pol 8 zvečer. Svira vojaška godba. Sveče se dobe pri cerkvenih vratih.

Velikonočne procesije v križankah se udeležijo danes zvečer ob pol 8. uri Moška in mladeniška Marijina družba križanska s prižganimi svečami in družbenimi svetiljami. Udeležba za vse člane in članice obvezna.

Zjutraj, opoldne in zvečer enostavno izperi usta z ODOL-om in očisti zobe s ščetko. To daje vselej prijeten vonj in varuje usta pred gnilobo, kar je prvi pogoj za lepe in zdrave zobe.

ODOL se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

○ **Žeparji na trgu.** Na Vodnikovem trgu so se zopet pojavili žeparji, ki nemoteno izvršujejo svoj posel, kljub temu, da je policijska kontrola na trgu poostrena. V zadnjem času je bilo izvršenih že več žepnih tatvin. Pred dnevi je bilo ukradeno nekemu moškemu 1200 Din denarja, predvčerajšnjim pa gospe Rozaliji Rupnikovi 500 Din. Gospodinja, na trgu pazite na denar!

○ **Specijalna trgovina dunajskih bluz, krasne kasha-obleke, Kristofič-Bučar.**

○ **Kravate, ovratnike, naramnice, ženske in moške nogavice** dobite po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Gradišče 3.

○ **Otroške obleke, predpasnike** od 30 Din dalje. Največja zaloga, češko blago, dunajski izdelki. Kristofič-Bučar, Stari trg.

Prva slovenska potovalna pisarna

JOS. ZIDAR

Ljubljana, Dunajska cesta št. 31.

se priporoča p. n. občinstvu za nabavo železniških voznih listkov za inozemstvo, kakor tudi legitimacij za vse večje velesjeme. Pismena naročila po povzetju. Telegrami: Zidar, Ljubljana. Telefon: 2759.

Maribor

○ **Slovesnost Vstajenja** se bo v Mariboru vršila po sledečem redu: Magdalenska župnija ob pol 16; pri šolskih sestrah ob 16; v frančiškanski župniji ob 17 in v stolni župniji ob 18.

○ **Turneja Glasbene Matice** po Švici. 70 pevecv in pevk Glasbene Matice odpotuje koncem aprila v Švico na pevsko turnejo. Matica bo nastopila v: Badnu, Zürichu, Badenu in Inmossu. Predsednik pevskega zbora g. Arnuš se je mudil te dni v zgoraj omenjenih mestih, opozoril merodajne kroge na prihod in poskrbel za oskrbo.

○ **Maribor**, ki je dokončal prvi del svojega letošnjega programa, bo takoj v petek po Veliki noči začel z delom za poletni program. Zato se v petek sprejmejo tudi novi pevci in pevke. Priglasiti se je v pevski sobi Slomškov trg 20 v petek pred vajo ob pol 7 zvečer.

○ **Ljudski oder** v Mariboru ima prihodnjo sejo v torek zvečer točno ob 7 v dvorani

Koroška 1. Člani so vabljeni, da pridejo polnoštevilno in točno k seji.

○ **Železničarsko društvo »Drava«** priredi v proslavo 100letnice Fran Schubertove smrti v dvorani Union v nedeljo, dne 15. aprila ob 10 dopoldne velik simfonični koncert. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri Zlata Brišnik in Jos. Höfer.

Ne Voronov

le elegantna, moderna pomladanska obleka iz ateljeja tvrdke

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

pomladi vsakega gospoda. Cene letošnjim oblekam so izredno nizke.

○ **Smrtna kosa.** V starosti 69 let je včeraj popoldne na operaciji vsled raka umrla v bolnici Jožefa Zupanec, soproga krojača v Wilsonovi ulici. Pokojna je žena dobrega našega pristaša. Pogreb bo v ponedeljek ob treh popoldne iz bolnice na pokopališče Pobrežje.

○ **Angleški krožek** v Mariboru bo prirejal prireditelji s 16. t. m. vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu ob 20 v Maistrovi sobi v Grajski kleti prijateljske sestanke članov društva, h katerim se vabijo tudi njih rodbine in po njih vpeljani gostje. Angleška konverzacija zaželjena, vendar neobvezna!

○ **Specijalist za notranje bolezni g. dr. Janko Pihlar** se je naselil po večletni praksi v inozemstvu v Mariboru in ordinira v Prešernovi ulici 2.

○ **Stavbena podjetnost marib. mestne občine** v letu 1928. V letu 1928. bo zazidala mariborska mestna občina 25 milijonov Din. Omenjena vsota nam je dokaz, da bodo v tem letu zaposlena stavbena podjetja, razni obrtniki in delavstvo.

○ **Novo kopališče na Felberjevem otoku.** Kakor je že poročal »Slovenec«, je kupila mestna občina Felberjev otok. Na otoku se bo začelo takoj graditi moderno kopališče in sicer v dveh bazenih. En bazen bo za neplačarje in otroke, drugi dva metra globoki za plavanje. Sistem bazenov se bo vpeljal radi tega, ker je Drava na desni strani od Felberjevega otoka zelo deroča in drugič se bo voda v bazenih ogrevala od solčnih žarkov. Novo kopališče bo izročeno občini uporabi že letošnjo kopalno sezono.

Za spomladansko promenado

v različnih okrasih

sivi ali drap

Din 189.-

VOIKA Krekov trg

Kdor želi novosti

v manufakturnem blagu, naj se potrudijo k tvrdki

Jos. Snoj,

Ljubljana, Prešernova ulica 3.

Celje

REDNA SEJA CELJSKEGA MESTNEGA OBČINSKEGA SVETA

Samostojnodemokratski občinski svetniki zavirajo izvršitev prejšnjih socialnih vprašanj. — G. dr. Hrašovec v obrambi demokratskega tajnika Zabkarja

Za četrtek ob pol 6 zvečer je sklical mestni župan g. dr. Goričan redno sejo celjskega mestnega občinskega sveta, ki naj bi razpravljala o važnih in zelo perečih vprašanjih, nastalih vsled mestne stanovanjske akcije in vsled nujnosti regulacije Savinje. Dočim je večina smatrala, da je treba o teh stvareh razpravljati stvarno in brez vsake demagogije, so samostojnodemokratski občinski svetniki baš na tej seji pokazali, da jim je njih strankarski interes prvo in zadnje, interes mestne občine pa deveta briga. Ker je bila večina mišljenja, da sprejetje demokratskih predlogov ni v interesu mesta, so demokrati sejo zapustili, radi česar je postal občinski svet nesklepčen in ni mogel nadaljevati z razpravo o predmetih, ki so za Celje življenjske važnosti. Ugotoviti je treba, da so demokrati povzročili nesklepčnost v trenutku, ko so bila na dnevnem redu silno važna socialna vprašanja, in iz razloga, ker večina niti ni hotela niti ni mogla ugoditi njihovim zgolj na politični efekt preračunanim predlogom. Ugotoviti pa je tudi treba, da je socialist Komavli dosledno podpiral celjske demokrate in se v vsem identifikiral z njihovimi napadi na večino.

Sejo je otvoril g. župan dr. Goričan, ki je najprej podal dolgo in važno poročilo predsedstva: Mesto socialističnega občinskega svetnika g. Felicijana, ki se je preselil v Vojnik, je bil pozvan v občinski svet njegovega namestnika g. Cepin, uradnik ekspoziture OUZD v Celju. — Da bi se pospešila rešitev nekaterih važnih vprašanj, ki so odvisna od mišljenja vlade, sta prošli teden v imenu občine posetila merodajne činitelje v Belgradu občinska svetnika gg. dr. Ogrizek in Posavec. Zupan prečita njiju pismena poročila, ki jih podajamo v glavnih točkah: 1. Mestni proračun za 1928 je ministrstvo v celnem obsegu potrdilo; 2. ministrstvo za javna dela je odobrilo načrt, ki ga je nazadnje predložil celjski mestni magistrat

Rakovnika krasno zgodovinsko igro »Otroška križarska vojska« v 5. dejanjih. Spisal Houben, poslovenil dr. Fr. Kniflic. Med odmore svira salezijska godba iz Rakovnika.

Stavbna zadruga »Trnovski prosvetni dom« v Ljubljani, r. z. ima v petek, dne 20. aprila t. l. ob 8. uri zv. v društvenem domu svoj redni letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnstva; 2. Poročilo nadzorstva; 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1926-27; 4. Sprememba pravil; 5. Poročilo o izvršeni reviziji; 6. Služajnost. — Vljudo vabimo vse člane, da se obnege zbora gotovo udeležijo. — Načelnstvo.

Zadruga mesarjev in prekajevalcev naznanja, da se vrši izredni občni zbor v nedeljo, dne 15. apr. ob 10. dopoldne v mali dvorani Mestnega doma. Dnevni spored je: Volitev načelnika in odbora.

Klub ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani priredi 15. aprila 1928 pomladansko vzrejno (derby) tekmo ptičarjev v lovišču Ljubljana in Moste. Na predvečer t. j. 14. aprila 1928 ob 20 pozdravni večer v gostilni »Cinkoler, Kopitarjeva ulica št. 4. Drugi dan 14. aprila ob 7 zjutraj zbirališče na vrtu restavracije glavnega kolodvora. Istotam se vrši smotra psov, nato odhod v lovišče. Kosilo pri »Sedmic« v Mostah. Zvečer ob 20 poslovilni večer v gostilni »Cinkoler, kjer se razglasi izid tekme in razdele darila. Vabljeni vsi, ki se za prireditve zanimajo.

Redni občni zbor »Bolniška blaginje mestnih nameščencev ljubljanskih« se bo vršil v četrtek, dne 12. aprila 1928 ob pol 6 popoldne v dvorani mestnega magistrata.

Kal. prosvetno društvo Kopanj. Na belo nedeljo 15. t. m. ob 3 popoldne se bo ponavljala pretresljiva žaloigra »Garcia Moreno«, ki je privabila na evnetno nedeljo polno dvorano občinstva. Igra je zelo primerna za današnji čas. Posneta je po resničnih zgodovinskih dogodkih, ko je l. 1875. padel pod bodalom framasovov Gabriel Garcia Moreno, neustrašeni katoliški predsednik južnoameriške republike Ekvador. Vabimo k obilni udeležbi.

Poišvedovanja

Zamenjani dežnik v frančiškanski cerkvi v petek zjutraj naj se blagovoli oddati na porti, kjer dotični dobi svojega nazaj.

Naše dijaštvo

Tovariši-Krekovi! V torek ob 8 zvečer društveni sestanek za vse one, ki bodo že v Ljubljani. Lokal. kakor običajno. Na dnevnem redu poročilo posameznih funkcionarjev. Predsednik.

Pevska zveza

Pevski tečaj se bo vršil v Novem mestu v Rokodelskem domu v torek 10 in sredo 11 t. m. Začetek v torek ob 10 dopoldne. Opozorjamo nani vse pevovodje, organiziste in učitelje, naj se ga udeležijo, ker bo obsegal važno snov: o naših pevskih organizacijah, o naši izreki, o novejši glasbeni literaturi in sestavi sporedov, o pevovodstvu, o fiziologiji in vajbanju glasu. Tečaj bo zaključen dne 11. t. m. ob 11 dopoldne.

Ljubljansko pevsko okrožje bo imelo nujno važno sejo vseh pevovodij v sredo 11. t. m. ob pol 3 v Akademskem domu. Vsi zbori okrožja naj gorlo pošljejo svoje zastopnike, če bi bil zadržan pevovodja, ker je snov pogovora izredno važna. Vsak zbor mora biti zastopan. Hafner, predsednik. Bajuk, pevovodja.

Prireditve in društvene vesti

Rokodelski dom. Tamburaški zbor bo imel vajo v sredo 11. aprila ob 8. uri zvečer, pevski zbor pa v četrtek 12. aprila ob 8. uri zvečer. Novi tamburaški in pevski se zopet sprejemajo.

V Mladinskem domu na Kodeljevem prireditjo na velikonočni ponedeljek ob pol petih gojenci iz

Lužiški Srbi - njihova usoda, šege in navade.

V vzhodni Saški in obmejni Prusiji doli do pravljicega Spreewalda (Blota) žive še zadnji ostanki nekdanjih polabskih Slovanov, nemški zgodovini znanih pod imenom Sorbenwenden. Njihova zemlja se je razprostirala včasih daleč po sedanjih srednji in severni Nemčiji; segali so prav do otoka Rügen, kjer so zgradili najvišjemu bogu Svantevitu čudovito lep tempelj, kjer so srbski pomorski roparji imeli svoja zavetišča, in strašili po okolici. Tudi pravljica o nesrečni Vineti se naslanja na Srbe.

Vsled medsebojnih sporov posameznih plemen ni bilo težko Karolinžanom, Salijcem in Askalijcem polabski narod zaslužiti. Celo nemški zgodovinarji priznavajo, da je tekla na teh tleh venska kri v potokih in da ni bilo zatrateljev strah, oprijeti se tudi najskejskih sredstev. Tako so dokončali Lužiški Srbi že v XII. stoletju svojo politično vlogo in od tu datira nemški poskus, da se narod na vsak način izkorenini. V XIII. stoletju je bilo n. pr. pod smrtno kaznijo posluževati se venskega jezika. Le-

vajo Lužiški Srbi, vriskajoč do neba, drugič pa žalostni do smrti. Njihove melodije izzvene v melanholičnih mol - akordih, a na drugi strani veselo poskakujoč, kakor da ni bilo nad njimi nobenih nesreč.

Da se ohrani jezik v besedi in pisavi, da ne izginejo narodne pesmi, vrše Lužiški Srbi veliko delo. Na Saškem se uče srbski otroci na podlagi zakonitih določil svojega materinega jezika v šoli. Zalibog, učenje lastnega jezika ni obvezno, ampak odvisno od volje starišev, šolskega predstojništva, učiteljev in od otrok samih. Tako ni v 20 mešanih šolah v saški Užici nikakega slovenskega pouka. V Prusiji pa, kjer se za narodne manjšine uporablja Mussolinijev recept, ni

Lužiški Srbi jahajo v velikonočnem sprevodu od vasi do vasi.

niti v eni mešani šoli srbskega šolskega pouka. Žal, da so tudi nekateri cerkveni možje podobni italijanskim nacionalnim katolikom in se obnašajo napram domačemu ljudstvu po mačehovsko. Katoliški Srbi so se radi svojih verskih želja in zahtev obrnili v Rim, kjer upajo, da bo sv. Oče ugodil upravičenim zahtevam, da služijo Bogu v svojem materinem jeziku.

Nekaj je, kar se je ohranilo pri lužiško-srbskem narodu v popolni krasoti, zlasti pri ženskem spolu — čudovite narodne noše. Može so narodno nošo že davno odložili in se niso že okoli leta 1700. nič več bistveno razlikovali od običajne kmetijske obleke v Užici. Pisano-barvne noše ožive v vsej stari krasoti, tako pri krstu otroka kot pri porokah, ljudskih slavnostih in pri verskih prireditvah, tako pri katoliških kot protestantskih. Barve se prelivajo v barvo, moment se loči od momenta, slavnost od slavnosti, vas od vasi, zlasti pri protestantskih Srbihi. Največja slikovitost narodnih noš je vsekakor v pruski gornji in dolnji Užici. Pero ni zmožno popisati takih prizorov; treba je vzeti v roke čopič, kot je to storil praški profesor Kuba. Kajti kjerkoli pridejo Lužiški Srbi ob slovesnih prilikah skupaj, tam se razlika barva pri barvi. Da so lužiško-srbski kmetje dali od nekdanj velika na lepo in dragoceno obleko, priča odredba iz leta 1654., izdana zoper »pretirano dvorjanstvo lužiških kmetov in podložnikov«. Ta naredba je prepovedala, nositi dragocene obveze, peresa in

podobno. Se danes predstavlja poročna obleka iz svile in baržuna, iz pozlačenih vezenin, starih zlatnikov, spominskih drobcev že precejšnje premoženje. Kdor jih vidi, postane pozoren na široka pokrivala, na okrašene jopice, predpasnike, česar nima noben drug narodni kraj. Zalibog je čudovita obleka, v kateri so hodile Srbinje k birmi, izginila skoro popolnoma pri protestantskih, ker se tam birma vedno bolj opušča. Belo in črno je znak žalosti. A tudi drugod propada lepa navada in običaj, ker se smatra za novi čas kot neprimeren. Pozabljenih je mnogo narodnih plesov; srbski komponist Bjarnat Kravc jih nanovo oživlja in izvalja. Žal, da so tudi godbeni instrumenti kot meli, tarakava in trostrunska violina že izven rabe.

Kljub temu pa so se glavni običaji, predvsem pri krstu, poroki in drugih svečanih prilikah ohranili. Eden najlepših pa je vsakoletno velikonočno jahanje, ohranjeno vsekakor le pri katoliških Srbihi. Tudi zob časa ni mogel tu ničesar opraviti. Tako se slavi velika noč najsvetaneje in najslovesnejše; tako se veselo vstajenja in slave Kristusa ne samo po cerkvah, ampak tudi zunaj v naravi, ko hodijo od svoje domače cerkve do sosedov kot križarji po dva in dva v procesiji na visokih konjih. Ta velikonočni običaj ima svoj izvor najbrže v križarskih vojskah, more pa biti tudi starejšega datuma. Na vsak način tiči v njem globoka misel. Kakor Bog blagoslavlja preko leta kmeta in orača na poljih in livadah, se hoče tudi kmet zahvaliti Vsedobrotnemu in ga zaupno prositi novega blagoslova. In prav nič čudnega ni, če se poljedelec pri tem poslužuje najzvestejšega in najboljšega spremljevalca pri poljskem delu, pri setvi in žetvi, viskega konja. Tu pride notranje razmerje med kmetom in njegovo najpriljubljenejšo domačo živaljo najbolj do veljave. Velikonočno jahanje ima isti smisel kot pešhoja po poljih, spremljana z molitvijo. Čudovit je vtis zastavnih jezdecov, ki nosijo plapolajoče zastave in pojejo velikonočno:

»Khrystus dzens horje stanil jo;
alleluja, alleluja;
Ton troštar sweta cyloho.
Alleluja, alleluja.«

(To je: Kristus je vstal kot tolažnik vsega sveta.)

Velikonočno veselje se uveljavlja tudi v krogu ožje družine. Člani družine obdarujejo drug drugega z lepo pisanimi jajci. Otroci lezejo do svojih botrov, da dobe od njih velikonočna darila, ali pa jih botri prinesejo sami. Poleg jajc dobi vsak veliko zemljo in pecivo, pa tudi druge darove. Ko je otrok star 14 let, dobi še enkrat od botra posebno darilo, potem pa je konec obdarovanja. Velikonočno jajce ima posebno vlogo v igri, valkac imenovani. Zaokrožen prostor se omeji in jajca se v njem trkalikajo. Kogar zadene, ga dobi ali denar mesto njega.

Na velikonočno soboto streljajo s pištolami in puškami, vendar je ta običaj precej ponehal, ker ga je oblast radi različnih nesreč prepove-

dala, a izginil le še ni. Drugod se polivajo z vodo. Nekateri okrajajo navado, da gredo fantje okrog z ročno brizgalico in obrizgajo prvega, ki ga zagledajo po prvem zvonjenju. Le velikonočnim pevcem in pevkom prizanašajo. V drugih farah se prepoje vsa noč, za kar se v plačilo zopet dajejo darila. Posamezne vasi imajo navado, da gredo k popoldanski službi božji v čim krasnejše ozaljšane cerkev; po dokončanem opravilu se zberejo skupaj in zapojejo cerkveno pesem. Ta običaj pa pojema in ga je najti le še v redkih vaseh. Velikonočni vodi pripisujejo posebno moč. Pred solnčnim vzhodom hite deklice k vaškemu potoku, zajamejo iz njega poln lonec ali vrč vode, ki ji pripisujejo moč, da ostanejo čim dalje lepe in zdrave. Pri vsem tem pa ne sme nobena izpregovoriti niti besedice, ampak mora molče priti in molče oditi. O solncu pravijo, da na velikonočno jutro trikrat vzhaja.

Pa tudi poezija srčne ljudske tradicije, tiho sanjane pravljice in najdivnejše pripovedke so doma med Lužiškimi Srbi, in to brez izjeme, ali prebivalstvo živi zunaj na polju, podobnem vrtovom, ali ob dolgih in širokih cestah, kjer kraljuje nad livado in poljem božji mir, ali v zapuščenih, od žab obdanih pastirskih naselbinah, kjer žive še žive predstave o štorčiji na

Lužiška dekleta v narodni noši.

streh, o vplivu mesečine, o kukavici, kjer je ohranjena še čista, nepokvarjena narava. Tam je doma nadalje pravljica o vilah, o palčkih in velikanih, povodnem možu, strahovih, čarovnicah, demonih, zmaju in hudiču, ki se igra z denarjem, o ženi, ki se prikaže opoldne, o Morani, ki čaka na smrt, divjih lovcih, spečih vitezi in kraljih. Tudi mojster Faust je našel v lužiško-srbskem »Krabatu«, ki se je enako zapisal hudiču, vrednega sodruga. Tudi on izvršuje hudo delstvo, se igra z ljudmi, izkazuje jim pa enako čisto človeško ljubezen, reši kneza iz vojnega ujetništva in zastrupitve, konča pa »Goethejevemu Faustu« nasprotno nečastno. Tako poje in pripoveduje Lužiški Srb v jeziku, ki vzbuja pri poznavalcu vsled svojega blagolasia in bogastva oblik naravnost občudovanje. Vreden je, da ostane. Radi jezika, zgodovine, seg in navad, pesmi, notranjosti in zunanosti. Radi tega mora biti skrb odgovornih oblastev, da se ta ljudska duša naprej vzgaja, zlasti v šolah. Lužiški Srbi uživajo kot Benjamin med slovanskimi narodi velike simpatije pri mnogih evropskih narodih. To dejstvo jim jači narodno zavest, in če bo zanimanje zanje našlo odmev predvsem pri svobodnih slovanskih narodih, se bodo vzbudili tudi tisti Lužiški Srbi, ki so radi pozemskega in iz oportunitete postali brezbržni za svojo last in za last svojega, nekdanj slavnega, danes majhnega naroda.

Zenska noša ob najslovesnejših prilikah.

Spreved o Veliki noči med lužiškimi Srbi.

ta 1293 je Bernhard II. prepovedal ta slovanski jezik kot sodni jezik. Vendi so bili kvalificirani kot nevradni katezagakoli urada. V Meissenu je izginila srbsčna šele l. 1424. in poslednja Srbinja na otoku Rügen je umrla l. 1404. Do XVIII. stoletja so pisali v spričevala vajencev, »da morajo biti dobre nemške in ne venske krvi«. V listinah stoji: Če Slovan ne uboga, mu je dati seno za jed kot volu in ga je pretepati kot osla. Nič čudnega, če je ta narodnost izginila, če je kulturno zaostajala. Saj je Luther smatral pre-stavo sv. pisma v slovanski jezik za nepotrebno, ker »po petdesetih letih nobenega več ne bo.«

Kakor po božjem čudežu so se kljub tej strašni zgodovini ohranili do najnovejšega časa in bodo živeli in napredovali, dokler se bodo čutili kot poseben narod. Posebno pa jih loči od okoliških Nemcev njihov poseben jezik. Sicer je drugim slovanskim jezikom precej podobna, a vendar svojevrstna. Ker stalno uporabljajo besedo Bog, je to dokaz, da so lužiški Srbi religiozni narod in njihova pobožnost je dobesedno v pregovoru. Morda je v njih tudi mnogo iz poganske preteklosti, ko so Lužiški Srbi vse naravne prikazni pripisovali božji moči. Narodni je tudi narod pesmi. Njihov pesniški zaklad vzbuja občudovanje. Njihove pesmi so nekaj posebnega. V njih se preliva sladka otožnost, a tudi otroško sveži humor. Gotove lastnosti so lastne Lužiškimi Srbom prav tako kot drugim slovanskim narodom. Toda srce dvigajoča segavost je brez dvoma njihova posebnost. Tako prepe-

Vinski trgovci! Mesarji!

Cementirana, moderno urejena velika klet, plošča 140 m², višina 3-50 m, pripravna za vinsko trgovino ali pa za izvoz zaklane živine na obmejni postaji Rakek, se proda skupno s hišo, gospodarskimi poslopji in zemljiščem. Javna dražba 12. aprila t. l. ob 9. uri v sodni Cerknica. Informacije na ogl. oddelek »Slovenca« pod »KLET«.

Predno gradite

vodno kolo
zahtevajte ponudbe za
vodne turbine
od tvrdke G. F. Schneller,
podjetje za gradnjo vodnih turbin. Skofja Loka

Vaša želja se Vam izpolni

in imeli boste obleko in perilo iz najboljšega, novomodnega blaga po zelo nizki ceni, ako si isto nabavite pri tvrdki
L. N. Šoštarč - Maribor,
Aleksandrova cesta 13.

Portland cement

Priporočamo naš prvovrstni naravni la portland cement svetovne znamke
„SALONA“ (Tour)
v sodčkih, juta in papirnatih vrečah; iz skladišča oddajamo tudi manjše količine.
SPLIT d. d.
za cement portland v LJUBLJANI.
Skladišče:
Masarykova cesta 23 (pog. Ranzingerja).

Ni zdravja brez dobre prebave!

Čutite li pritisk in napetost v želodcu po jedi ali kislino okus v ustih? Trepate li na trdo-vratnem zaprtju, omoteli ali pomanjkanju spanja? Ali Vas muči glavobol, bolečine v želodcu ali slabost? Morda imate izpuščaj na koži, nastale vsled slabe prebave? Pre-prijemite se tudi Vi, da preizkušena zdravilna specialiteta FIGOL-elixir urejuje prebavo in Vam vrne zdravje. FIGOL proizvaja in ga po povzetju razpošilja z navodilom o uporabi

LEKARNA dr. Z. SEMELIČ DUBROVNIK 2

Izvirni zabojček s 3 steklenicami z ovojino in poštnino Din 105.—, 8 stekl. Din 245.—, 1 stekl. Din 40.—.

Zelo znižane cene!

Dvokolesni novi modeli 1928, motorji, otroški in igračni vozički, najnovejši šivalni stroji in pnevmatika Michelin. Posebni oddelek za popravila, emajliranje in pon. klanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prošajte na obroke. — Ilustrovani ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlova cesta šte. 4.

Orožje

Brovningi, pištole za straženje psov, samokres, puške, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetni ogenj

F. K. KAISER,

puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6.

Veselite in koristite se v hiši

če si nabavite šivalni stroj

znamke

Gritzner in Adler

v izbiri

najkrajših oprem

samo pri

Josip Petelincu

Ljubljana

blu Prešernovega

spomenika

15 letna garancija

Pouk vedenja brezplačen

B.S.A. MOTOCIKLI
svetovnoznane tvrdke
Schmel Arms Ltd. Birmingham

Zahtevajte cenike in ponudbe! — Rezervni deli vedno v zalogi!

najnovjših modelov 1928,
SO NAJBOLJŠI.

Promptno iz skladišča Vam nudi zastopstvo za mariborsko oblast:
AUTOMOBILES-MOTOCIKLES, Maribor, Trg Svobode št. 6

Za ljubljansko oblast:

PAVEL STELE, Ljubljana, Poljanska cesta 3. Tel. 2942

Izseljeniško gibanje

Izseljevanje iz naše države je zavzelo že zelo obilen obseg in je radi njega postala že nujna potreba, da se bodo morali odločiti čimhitroji z njim resno baviti, tako v korist onim, ki se izseljujejo, kakor tudi v našem državnem interesu. Radi tega podajamo pregledno poročilo o izseljevanju iz ljubljanske oblasti v letošnjem letu.

Dne 18. febr. je nameravalo odpotovati iz Ljubljane v Kanado 18 izseljencev. Od teh je bil ta-... j v Ljubljani zavrneni 1, iz Anverze pa je vrnil kanadski komisar radi raznih vzrokov 5, tako da se je vkrvalo samo 12 izseljencev.

Dne 11. marca je nameravalo odpotovati iz Ljubljane 35 izseljencev. Od teh sta bila zavrzena še v Ljubljani iz zdravstvenih razlogov dva izseljenca, vkrvalo se je torej 32 izseljencev.

Dne 18. marca je nameravalo iz Ljubljane odpotovati 151 izseljencev. Od teh sta bili zavrneni v Parizu 2 osebi in v Ameriki 4 osebe. Vkrvalo se je torej samo 145 izseljencev.

Dne 24. marca je nameravalo odpotovati iz Ljubljane v Kanado 63 izseljencev. Od teh je bilo v Ljubljani radi nesposobnosti zavrnenih 5 in v Anverzi 3 osebe. Vkrvalo se je samo 60 izseljencev.

Dne 31. marca je dospelo v Ljubljano 40 izseljencev, od katerih je bilo radi raznih telesnih hib od zdravnikov izključenih 8 oseb. Koliko bo od te skupine zavrnenih v Anverzi, se še ne ve.

Vzroki vrnitve iz Ljubljane so večinoma utemeljeni v raznih telesnih hibah in kroničnih boleznih, ker se kljub spridevalu okrajnega zdravnika

ugotovi pri zdravniškem pregledu v Ljubljani pred odhodom mnogokrat trahom, škrofuloza, srčna liha, golša, kila, krčne žile, naplhnjenost vratu, bolna pljuča itd. Po kanadskih predpisih so osebe s takimi hibami izključene od vseljevanja v Kanado in če jih zdravnik v Ljubljani ne bi zavrnil, bi to storil kanadski zdravnik v luki vkranja.

Bolj neutemeljena je ugotovitev kanadskega komisarja v Anverzi, da na primer izseljenec ni poljski delavec. To je smatrati za poniževalno za naša oblastva, če se na tak način ovirajo pravilnost naših uradnih dokumentov, da je izseljenec polje-delec.

Proti takemu ravnanju kanadskih priseljeniških komisarjev moramo najodločneje protestirati in merodajne faktorje vprašati, kakšno avtoriteto ima kanadski komisar, ki pregleda izseljence v Ljubljani, če se upa za njim drugi kanadski komisar v Anverzi ali v Parizu od njega v Ljubljani sposobne spoznane izseljence označiti za nesposobne. Tako postopanje je tembolj obutno, ker trpijo vrtni izseljenci gmotno škodo po najmanj 2000 Din.

Do sedaj je letos odpotovalo iz Ljubljane v Kanado skupaj 281 oseb, katerim vsem želimo mnogo sreče, dočim imamo z zavrženimi 36 izseljenci odkrito sočutje, ker ima vsak poleg zamude in truda še po 2000 Din škode.

V Argentino je odpotovalo iz Ljubljane v letu 117 oseb in v Zedinjene države Severne Amerike 92 oseb. Koliko Slovencev je bilo odpravljenih v Zagrebu nam ni točno znano; vemo samo, da je bilo v Zagrebu odpravljenih mnogo izseljencev v Kanado in pa v Avstralijo 6 oseb, doma iz Starega trga pri Ložu.

Sport

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani. Odborovna seja se bo vršila 15. aprila ob pol 10 dopoldne v društvenem prostoru. Odbor. Zveza kolesarskih društev v Ljubljani naznaja, da se bo vršil redni občni zbor dne 15. aprila ob pol 11 dopoldne v društvenih prostorih. Odbor.

ŠTEVILO IGRAVCEV TENISA.

Anglija na prvem, Nemčija na drugem mestu.

Mednarodni zvezi tenisa pripadajoče narodne zveze so po številu svojih članov razdeljene v skupine. Na zadnjem zborovanju Mednarodne zveze v Parizu so poročali sledeče številke:

V skupini I. je daleko najmočnejša Angleška zveza, ki ima 250.000 članov in članic. Na drugem mestu je Nemčija s 85.000 člani in članicami, na tretjem Zedinjene države ameriške in Avstralija, vsaka s 80.000 člani in članicami. Sledi Francija s 75.000 člani in članicami. Skupno število te skupine je 570.000 članov in članic.

Dolga je pot od skupine I. do II. Kajti najmočnejša v skupini II. Nova Zelandija izkazuje 25.540 članov in članic; sledi Kanada s 24.100 in Južna Afrika z 19.250, skupaj 68.890.

V skupini III. so: Italija 15.000, Češkoslovaška 12.700, Belgija 12.000, Holandska 8750, Danska 8200, skupaj 56.650.

Skupina IV: Ogrska 6000, Švica 5500, Španka 5300, Japonska 4000, Avstrija 4000, Irska 3000, Švedska 2500, skupaj 30.900 članov in članic.

Skupina V: Vse, kar je pod 2500; tu notri je tudi Jugoslavija.

Sedaj pa pomisli: Zedinjene države imajo 120 milijonov prebivalcev, Avstralija 6, Japonska 60 milijonov itd.

Volnene obleke, bluze, moško in damsko perilo in nogavice

prilaga po najnižjih cenah

Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra c.

Sportni teden

Izredno veliko je bilo zanimanje za konjsko dirko Grand National v Liverpoolu na Angleškem. Na razdalji 7200 m je bilo 30 zaprek; odskočišča so bila višja kot priletišča. Od 42 konj sta prišla samo dva srečno na cilj, 36 jih je padlo, veliko jih je izgubilo. Zmagal je konj Tipperary Tim; njegov jockey Dutton je bil sam 63½ kg težek. Čas 10 minut 23 sek. Amerikanci so prišli na dveh parnikih tekmo gledat, gledal jo je seveda tudi afganski kralj.

Par dni prej je gledal afganski kralj 80. veslaški dvojni med Cambridgeom in Oxfordom na 6838 m dolgi progi na Temzi. Zmagal je Cambridge v 20.25; doslej najboljši čas je dosegel Oxford leta 1911., z 18 min. 29 sek. Prva tekma se je vršila leta 1829., druga leta 1836., nato pa stalno od l. 1856. naprej. Oxford je zmagal doslej 40 krat, C 39 krat, tekma leta 1877. je bila neodločena. — Datum veslaških tekem v Amsterdamu so preložili in se bodo vršile od 2. do 11. avgusta.

Stadion v Amsterdamu je dograjen. Začel se je naskok na vstopnice, hitro gredo izpod rok. Pri-glašenih je 44 narodov. Dolgočasni kalvinci so proti olimpijskim igram in bodo na dan otvoritve z rad-dijem agitiral proti njim. Ne bo dosti izdalo. Za amsterdamski nogometni turnir so med favoriti tudi Argentinci. Pred par dnevi so se pripeljali v Lizbono in so igrali proti portugalski reprezentanci 0:0; so bili izmučeni in na morju tudi trenirati niso mogli. Drug favoriti so Čehi. Na Dunaju so premagali Avstrijo 1:0, gledavcev 55.000, dohodkov 750.000 Din. V Pragi je igrala Praga proti dunajski reprezentanci 1:1. V wembleyskem stadionu (London) je 80.000 gledavcev gledalo poraz Anglije proti Škoti 1:5; afganski kralj seveda navzoč. Huddersfield vodi nadalje, ima 44 točk; Everton jih ima 41, Leicester 39, Cardiff 38. Belgija je premagala Holandsko 1:0, Luksemburško pa 3:2. V Italiji sta igrala Bologna in Torino 1:1, Juventus-Genova 6:1, Internazionale-Alessandria 4:3. Zamorra se je preselil od kluba Espanol h klubu Barcelona; Espanol ima trenutno slabo blagajno.

Čestitam gosp. Miro Urbanu v Ljubljani, na dobljeni nagradi v znesku Din 5.000.—, ki mu je došla kot lep velikonočni poklon.

Bančni zavod L. Ž. Konjović iz Beograda je določil

20 nagrad po 5.000, skupaj 100.000 Din izključno samo za odjemalce v Sloveniji.

Nagrade se razdele na sledeči način:

Razposlana je širom Slovenije večja množina ponudb glede nakupa 2 1/2% obveznic vojne škode iz l. 1923, med katerimi se nahaja 20 naročilnic, ki se razlikujejo od ostalih po nekem posebnem znaku. Dotični osebi, ki naroči z označeno naročilnico, bom izplačal Din 5.000.— brez vsakega odbitka.

Škoda, ker je rok pošiljanja naročilnic z nagradami tako kratek in je zadnji dan 1. maja t. l., zato se požurite in izkoristite lepo priliko, ki se Vam nudi.

Zagrebečan Kopp je dosegel v grškorski ro-koborbi na Dunaju peto mesto; prvi je bil Čeh Frištensky.

Čeh Pšenička je pa dosegel velike uspehe v teški atletiki; obojerno je tezo dvignil 108,4 kg, svet. rekord poltežke teže; sunil je 131,30 kg, čsl. rek., potegnil 105,25 kg, čsl. rek.

O »amerikaniziranem« Čehu Kojacu poročajo iz Amerike kar naprej nove plavalne rekorde; 100 yardov je plaval na hrbtu v 1:01,6 in pravi, da bo kmalu prišel na minuto. Amerikanec Spence je plaval 220 yd prsno v 2:43,4, doslej Rademacher 2:46. Tudi o Laufferju, Weissmuellerju itd. veliko beremo. Gleitzejeva je spet enkrat brez uspeha poskusila »gibraltarske« sreče. Američanka Lota Schoemel je ostala 32 ur v vodi, in piše, da je to svetovni rekord v trajnostnem plavanju! Iztrgati ji ga hoče Avstrijec Bernat in hoče plavati v plavalnici 35 ur skupaj. Kaj vse je že svetovni rekord! Bog ve, kdo ima svetovni rekord v trajnostnem kopanju! — V evropski plavalni zvezi je včlanjenih sedaj 18 narodov.

Evropsko prvenstvo v beksu (lahka teža) so sodniki prisodili Italijanu Bosio, čeprav je bil Francoz Molina menda boljši: 15 rund. Bosiovega rojaka Bertazzola je premagal, kakor vemo, Knut Hansen, in je dobil Hansen sedaj takoj povabilo, naj pride nazaj v Ameriko. Suspenzijo Dundeeja je ameriška boksna komisija preklcala. Palino upa na revanši boj s črncom Godfreyem, Rösemann je zdelal Alf Brighta v 5. rundi k. o., Gipsy Daniels Breitenstraeterja v 2. rundi k. o., Schmeling Dienerja v 15 rundah po točkah Heeney se bo moral pred bojem s Tunneyem poskusiti še z Riskom, Sharkeyevim zmagovalcem.

Veliko pozornost je boku v Ameriki odzvel tek od Pacifika do Atlantika; prvi v klasifikaciji je sedaj Fincc Suominen. Hahn je tekel angleško miljo (1609,33 m) v 4:18,2, nov. am. rekord (doslej Nurni 4:27,6). Angleži so tekmovali na Dunaju; omenimo: Rinkel 100 m 10,8, 400 m 48,6, Wightman-Smith 110 m lese 15,4. Peltzer je že res ostuden; pred boksom bojem med Danielsom in Schmelingom je zlezal skoz vrvi, se je predstavil občinstvu in se je priklanjal na vse strani. Sicer pa dobro teče; 800 m je tekel sedaj v treningu brez vsega napora v 1:58. — Še par rezultatov: Hoffmeister je takoj v začetku treninga vrgel diskos 45,92 m daleč, mladi Sievert pri prvem letošnjem poskusu 41,85 m in upa na 46 m, Ploch kroglo na polzkih tleh 13,70 m; z mesta sta skočila v Goeteborgu Helgesen in Andersen 158,5 cm visoko, Ba-che pa 3,32 m daleč.

Kakor lahka atletika se je zdramilo sedaj tudi kolesarstvo. Iz Pariza v Havre je po cesti 232 km, in jih je prevozil Leducq v 7:12:03; iz Berlina v Kottbus in nazaj v Berlin je prevozil Nebe 260 km v 8:19:01 (startalo je 80 amaterov in 30 profesionalov). V Dortmundu je na dirkališču prevozil Tholmebeck v 1 uri 56,6 km, prav tam sta v dirki 25 ur zmagala Italijana Tonani in Dinale. V Pariz je prišel slovit »šestidnevni« dirkač Mc Namara; od 57 dosedanjih njegovih šestidnevih dirk jih je do-bil 13.

Hitrejši kot kolo je avtomobil; med tednom smo pisali, da je prevozil Campari 1609 km dolgo pot iz Brescie v Rim in nazaj v Brescio v 19:14:05,8, na uro 84,128 km.

Še hitrejši je aeroplan. Italijanski aviatik Bernardi je zboljšal svoj hidroplanski rekord od 479,290 km na 512,776 km; baza 3 km, čas 7 min. Rekord nepretrganega poleta sta pa zboljšala Amerikanca Haldeman in Stinson od 52:22:31 na 53 ur 36 minut in 41 sekund. — Na nemški aeroplan »Bremenc«, ki hoče leteti iz Evrope v Ameriko, stavijo 1:4; navadno se glasijo stave za polet iz Evrope v Ameriko 1:100. Ta polet se kar noče posrečiti.

Prava naša domača.
Kolinska cikorija
Vamjamu
pristnost in jakost!

Gospod Modrijan na samofrcu

(Dalje.)

»Stoj! Policija!« zakriči tedaj in počí strel. Preplašen Modrijan ne ve, katero smer bi vzel, krmili semintje. A policija krog noge vrv zavijti, pič nagne se in vsi ž njega zgrme.

V trenutku tem bili so ravno nad Savinjo. Čof, čof! se drug za drugim potopijo vanjo. A k sreči dobro plavati so znali vsi, so hitro se na prvo barko spravili.

A policija tudi je med tem pristala, letalo, samofrc ob barko privezala. Nakrat gospodu v nos revolver zablišče in strašno vanj zapiči dvoje se oči.

Prestrašen skoči ubogi mož pri tem nazaj, pozabi, kje je, pade v ladje dolnji kraj. Tam bilo oglja polno naloženega, obleka pa njegova skozi mokra vsa!

O jej, vse črno je od njega kápljalo, grdo, črno! Čeprav je vpil: »Nedolžni smo!« so vendar ga na policijo odpeljali in kot zločinca v težke ga verige djali.

Zadri se nad njim je komisar, in ploha čezenj šla je ko vihar, razume! Modrijan je samo to, da radi Maribora vse je to.

Na noge težko kroglo so mu djali, da ne ušel bi, ga v zapor peljali. »Le pazi, oče!« šepne Jakec za slovo, »ko boš sprehajal se, pomoč ti prišla bo!«

Opoldne moral je na vrtu pot kopati, Tedaj začuje v zraku samofrc brenčati. Pogleda kvisku. Res je, res! Ej, Jakec mali je vedel, kak z letalom oče so ravnali!

Ko Jakec vidi, da ga oče je zapazil, spusti brž sidro. In na njem nakrat odlazil je Modrijan čuvajem spred oči v nebo, osuplim čepico le pustil je v slovo.

Tako vozarijo se čez krajine, dokler se ne pokaže vas sredi ravnine. Tu hočejo pristati in se dobro skriti, da mogli bi, če bi sledili jim, uiti.

Grazia Deledda:

Lek.

(Povest iz sardinskega življenja.)

Sardinska pokrajina (v ozadju najvišja gora Sardinije Gennargentu, 1890 m).

Star kmetovalec ustavi svojega konja pred uhodom, nad katerim se je svetlikal v trikotu s kredo narisani križ.

Pomota ni bila mogoča. Starec se spomni besedi burgoškega pastirja, ki mu je bil dejal: »Hiša čarovnice Nanascie je blizu cerkve. Pazite, stric Tomaž, koj, ko pridete v vas, boste zagledali samotno ulico, v kateri je pod neko smokvo vodnjak. Ravno onstran vodnjaka je vhod z belim križem v trikotu. To je čarodejina hiša. Zmotiti se ne morete. Bil sem parkrat tam in sem dobil od Nanascie lek, da se je neka ženska vame zaljubila.«

Res, pomota ni bila mogoča. Vendar se je stric Tomaž obotavljal, boječ se, da bi ga kdo videl.

Tam daleč v svoji vasi je slovel za pametnega in bogaboječega moža. Kaj bi ljudje rekli, ko bi izvedeli, da je šel po pomoč k coprnici, ki je z hudičem v zvezi? A kaj hočete? V obupu zblazni tudi pameten človek.

Ulica je bila, kakor je bil dejal burgoški pastir, samotna, bela od solnca in apna. Mrtvaška tišina je vladala v čisto beli vasi, nad katero je vzdigovalo gorovje svoje apnenčeve modrikaste vrhove, ki so bili razorani, kot s senčnimi žilami.

Tudi nebo je bilo jasno, kovinasto. Na nebu, nad stric Tomažovo glavo, je viselo kot v tančico zavito solnce, brez žarkov, podobno velikemu skrivnostnemu mesecu.

Starec je ravno lezel s konja, ko pride izza poluzaprthih uhodnih vrat čarodejine hiše visok in debel gospod v črni obleki in z lesketajočo se zlato verižico na vzbočenih prsih.

Stric Tomaž si ga ogleduje in zazdi se mu, da je že nekoč videl ta široki, rmenkasti in izgubljeni obraz, v katerem so posebno pozornost vzbujale oči, črne brke, nos, usta, okrogla brada, zato, ker je bilo vse to skrajno majhno. Da, nekoč... Toda kje, kedaj? Stric Tomaž se ni mogel spomniti, vedel pa je, da je že nekoč ta značilni obraz opazoval ter da se mu je zdel smešen. In vseč mu je bilo, da se je gospod oddaljeval, ne da bi se bil sploh ozrl po njem.

Ko zleze s konja, potrka močno s pestjo na vrata. Udarci so se razlegali po ulični tišini, a prikazal se ni nihče.

Tedaj potegne starec konja za seboj in pride skozi vhod na pusto dvorišče, ki je bilo, kakor da je vsekano v apnenec. Hišica onkraj dvorišča se je zdela prazna. Polomljena vrata in dvoje strelnih linam podobnih okenc je bilo na stečaj odprtih.

polna posoda s probkovine, v kateri je plavalo nekaj, kar je bilo podobno skledici iz probkovine.

Lesene stopnice, prislone k zidu, so vodile v gornje nadstropje.

Stric Tomaž zakliče vnovič: Ho, ho! Kje je kdo? Ker mu nihče ne odgovori, stopi nezaupljivo po stopnjicah in pomoli glavo skozi otvor v stropu. Tu opazi drugo, nič manj pusto sobo od prve. Po stenah, rmenih od dima, je viselo več sličic s črnimi okviri. Med dvema skrinjama, katerih ena je bila črna, druga rdečkasta in ki ju je bil izrezljal kak začetenik, je stala postelja z nehom brez zaves in na tej postelji, ki je bila pokrita z rmeno volneno odejo, je spala neka ženska.

Na eni skrinji je stala košarica iz ločja, polna razčesane volne; poleg košarice pa kositrast krožnik, na katerem je ležalo nekaj bakrenega in srebrnega denarja.

Stric Tomaž pomišlja, predno vstopi. Je-li to sloveča coprnica Nanascia? Ni se zdela stara, kakor so mu jo bili popisovali. Bila je zelo bledega obraza s polzaprthimi steklenimi očmi, stisnjenimi ustnicami, razkuštranimi, sivimi lasmi, ki so se sipali izpod črne čepice, katere je kakor z mrtvaškim obrobkom obdajala nje mrliški obraz. Njeno telo pa je razodevalo mlado žensko polnega nedrja, belega vratu, majhnih in mesnatih rok, ki so ležale na raskavi rmeni odeji.

Starec se spomni, da je petek in približno tri popoldne. Ura smrti našega Gospoda Jezusa. Kadar se je ta ura približevala, se je pogrezala ta ženska vsak petek v trdno spanje, tekem katerega je govorila vse zemeljske jezike, ugibala vsako skrivnost, naznanjala bodoče stvari ter imenovala sredstva proti vsem telesnim in dušnim boleznim.

»Dobro. Ravno prav sem prišel.« misli starec, stopajoč po prstih, da je ne bi zbudil.

Ona se ne zgane. Ko da je mrtva.

Starec se ozre vnovič okoli sebe. Uprši oči na krožnik z denarjem, se spomni, da mu je bil burgoški pastir dejal:

»Denarja ona sama ne vzame. Vendar jej ljudje, ki pridejo k njej po pomoč, puščajo nekaj drobca, vsak svojim razmeram primerno.«

»Kakor gotovo je Kristus, če mi pomaga, ji dam zlatnik.« dé starec pri sebi ter seže za pas, v katerem je imel denar. Takoj pa se zgane, kajti speča ženska, ko da je uganila njegovo misel, jame komaj vidno premikati ustni in izpregovori z brezbarvnim glasom:

»Ničesar ne maram, moj dragi. Sedi in povej mi, kaj želiš. Od daleč prihajaš in truden si. Sedi.«

»Da, od daleč prihajam.« odvrne starec in upre svoje šegave oči v obraz speče ženske.

»V katerem jeziku hočeš, da govorim s tabo?«

»Kaj misliš, da sem iz jutrovih dežel?« vzdikne kmet. »Govori po sardsko. Sard sem in k temu še star.«

»Vem, Vem vse. Vidim vse. Vidim te. Če pa misliš, da ne spim, zbudim me z iglo. Videl boš. Trdno spanje onih spim, ki odhajajo v drugo življenje ter se vračajo. Zbudim, zbudim me, mož!«

Starca obide res izkušnjava, da bi jo zbudil. Vendar tega ne stori, temveč pravi zbadljivo:

»Ne bom te zbadal. Nisem zato prišel semkaj. Zaradi čarovništva se ubadajo kosi probkovine in sinokvini listi. Kristjani pa se ne zbadajo. Če ne bi verjel, bi ne bil prišel. Prihajam od daleč. Bil sem dva dni in pol in dve noči na poti; star sem in utrujen. Napraviva hitro!«

»Napraviva hitro.« ponovi ženska. »Da, vidim, da si star. Majhen si, a krepak. Po obrazu, rdečem ko pomaranča, si obrat; ob ušesih pa imaš dvoje belih kodrov. Tvoje oči so šegave, ko oči kakega mladeniča. Star si, a zdiš se mlad. Vdovec si; več otrok si imel; neka tajnost te mori.«

»No dobro. Ugane, da, ugane pač nekaj, a ne vsega!« misli stric Tomaž. Ženska pa ugane njegovo misel.

»Da, nekaj pač uganem? Mogla bi uganila vse; a ti hočeš, da opravi hitro. Da spoznam, da uganem, je treba, da se borim z zelenimi angelji, ki so okoli mene ter mi skrivajo knjigo resnice. Povej mi, česa želiš.«

»Leka«, pravi stric Tomaž in povesi žalostno glavo. »Leka hočem za nekoga, ki nekaj let sem grozno trpi. Iskal sem zanj pomoči pri vseh zdravnikih Sardinije. Nihče ni mogel pomagati. Iskal sem pomoči pri vseh učenih ljudeh, vseh

duhovnikih, vseh čarodejih in čarovnicah naših vasi. Vse zastoj! Sedaj sem prišel k tebi. Pomagaj mi v imenu našega Gospoda, ki je umrl ob tej uri! Pomagaj mi, žena, in zaslužno delo storiš. Ne prihajam te prositi kaj tacega, za kar te prosijo drugi. Nočem ljubavnega napoja za ženske, nočem, da mi sovražnik hira in umrje, nočem iskati zaklada niti dobiti pravdo z začaranjem sodnikov. Samo to hočem, da oseba, ki mi je draga, najboljša in najlepša na zemlji, ne trpi več. Pomagaj mi! Bogat sem, dam ti, kar boš zahtevala.«

Med govorjenjem se je razburil. Njegov rdeči obraz je postal modrikast, šegave oči so se od solz skalile.

»Ali mi vsaj moreš povedati, kakšno bolezen ima?« ga vpraša ženska. »Mogla bi jo uganiti, a tebi se mudi. Kakšna bolezen je?«

»Ne vem! Ne vem! pravi starec v obupu. »Ko bi vedel, ne bi bil prišel k tebi. Huda bolezen je to, grozna bolezen. Našemu najhujšemu sovražniku bi je ne privoščil.«

»Dobro, daj da malo pogledam; daj da malo čitam v knjigi resnice.«

Nekaj trenutkov poteče. Ženska privzdigne trikrat roki, jih raztegne z vso silo predse, ko da hoče odstraniti neko nevidno zapreko, potem pa jih spusti z vso težo na rmeno odejo.

Starec jo opazuje in poloti se ga neglede na njegovo vero in boleost nekako nezaupanje; čutil je, da se ženska pretvarja.

»Vrni se čez šestinsdeset ur: dam ti lek. Pojdi in zopet pridi.«

»Sveti Evzebij! Kaj naj počnem te tri dni?« je vzdiknil stric Tomaž. Njegove šegave oči so se rogale, njegov obraz je postal zopet rdeč in zabaven.

A ženska ni več odgovorila.

Kaj naj počne? Kam se naj poda? Prvi trenotek misli stric Tomaž oditi v Nuoro. Potem pa se spomni, da mu je dejal neki pešec, ki ga je davi došel in s katerim sta šla dobršen del poti skupaj:

»Na proščenje grem k Materi v Buon Camino. Tri dni trajajo slavnosti; mislim, da se bom dobro zabaval.«

In stric Tomaž se odloči, da pojde tjakaj na proščenje. Ni mu bilo za zabavo, a ni vedel, kako naj prebije onih šestinsdeset ur.

Cerkvica Matere božje se je vzdigovala vrhu nekega holma med grmovi in mastikami, katerih zelen črte so se odražale od modre morske gladine. Razen velike množice kmetov in pastirjev iz Durgalija in Olliane je našel stric Tomaž okoli cerkve pravo gnečo beračev. Sardski berači so vedno na nogah. Z enega proščenja hodijo na drugo. Mater božjo di Buon Camino pa nazivljajo svojo patrono.

V tropi beračev spozna starec na svoje začudenje eno svojih sovaščank, žensko, ki je v svojih otroških letih prosila miloščine, kateri se je pa, ko je odrasla in je postala lepa deklica, posrečilo, da se dobro omoži. Sedaj je bila vdova.

»Kaj pa počenjaš tu, Lie? Ali si zopet zabredla v revščino?« jo vpraša ves začuden.

»Tiho bodite,« pravi Liedda sramežljivo in proseče. Prišla sem radi zaobljube. Ne povejte tega nikomur; ne povejte, kdo sem.«

»Dobro!« vzdikne starec ter jej oblubi molčati.

Ker ni vedel, kaj naj bi počel, se vsede na kamen v senco grmičev, skozi katere se je odpiral pogled na stezo. Odondot je opazoval v svojo zabavo, kako živalino prosi lažnjiva beračica vse mimo prihajajoče miloščine.

»Vidite,« mu pravi ona, »vse solde, katere dobim, darujem potem Materi božji dobrotni (di buon camino), ki bodi češčena! Moji sorodniki mislijo, da sem šla po opravih v Nuoro. Kdo bi bil pač mogel slutiti, da pridete vi, stric Tomaž, tako daleč! Oh, saj me ne izdaste, kaj ne? Kako pa gre vaši vnučki Mariji? Brez dvojbe ste tudi vi prišli po zaobljubi... za njo...«

Starec ne odgovori. Ob spominu na bolnico se mu zatemni obraz. A čez trenutek se jame zopet smejeti in šaliti. Dejal je, da bi hotel tudi on prositi miloščine. Kar naenkrat skoči ves začuden na noge, in niti ne opazi, da je prišla tudi Liedda z zadregom.

Crno oblečen mož rmenkastega obraza se na konju bliža po stezi. Da, bil je oni gospod, ki ga je bil videl stric Tomaž, ko je prišel iz coprnice hiše. Sedaj ga starec spozna, sedaj se prav dobro spomni, da ga je bil videl nekoč ob neki žalostni okoliščini. Liedda novodošleca ni poprosila miloščine in le-ta je jahal svojega vranca mimo, ne da bi se ozrl na starca in lažno beračico.

Stric Tomaž zopet sede.

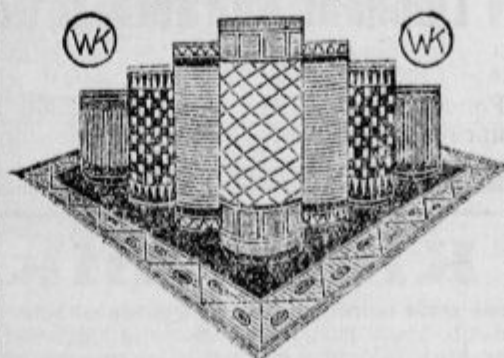
»Zdi se mi, da tega moža poznam,« pravi tiho, ko da govori sam s sabo. »Zdravnik je; da, vrl doktor. Nekoč je prišel v našo vas in pokazal sem mu Marijo.«

»Da, da, in pozna me!« pripomni prestrašena Liedda. »Moj Bog! Kakšna sramota! Skriti se hočem. Vse mora danes priti nadme!«

pri „WEKA“ Maribor 15

dobijo se v vseh mogočih vrstah

preproge

kakor velur, axminster, kokus i. t. d.
v vseh velikostih in cenah.
Zahtevajte cenik in vzorce.

Ljudska posojilnica
v Celju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4

(popreje pri Belem volu)

Obrestuje

branične vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje neložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem

Posojila in trgovski krediti
pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Kranilne vloge nad Din 52.000.000-

»Pa vsaj si prišla po zaobljubi! Lepo bi bilo, ko bi kdo ne smel izvršiti zaobljube, kadar se mu zdi in kadar mu je všeč!«

»Oh, ne, oh, ne!« vzdikne lažna beračica, pobiraje svojo bisago. Pojdiva, pojdiva stric Tomaž. Odpotujva. Nečem ostati več tukaj.«

»Srčna hči moja, jaz ne morem še oditi; opravke imam...«

Ona je silila, a on se ni premaknil. »Sicer pa, kdo ve, če te je spoznal? Saj te je samo enkrat videl.«

»Ne, ne, čujte,« se izpoveduje Liedda. Prav dobro me pozna. Ime mu je doktor Suelzu. Bil je prijatelj mojega soproga in pozna vse moje sorodnike. Ko bi oni izvedeli, kaj počenjam, bi me kamenjali. In on me gotovo zatoži. V stanu je to storiti: polblazen je.«

»Ne, kristjanka, ne. Kadar gre za zaobljubo, je stvar celo zaslužna, ti pravim. Čuj, nekoč mi je pripovedoval vojak, ki je bil na kopnem, (v Italiji — op. prevajalca), da ondodotne najbogatejše gospe prirejajo neke svečanosti, na katere prihaja mnogo ljudi. In od le-teh prosijo one

Mlada Sardinca

bogatinke miloščine, potem pa s tem denarjem vršijo mnoga dobra dela. To je isto.«

»O ne, o ne! nekaj družega je, nekaj družega!« zajecija Liedda.

A končno se umiri in začne skrivnostnega doktorja opravljati.

»Blazen je, da veste! Vršil je svojo zdravniško službo na več krajih; a spodili so ga bili povsod. Imel je tudi pravdo, ker je nekemu možu, ki je imel neozdravljivega raka, dal sirupa, da je predčasno umrl. Tako je doktor Suelzu prišel v bedo in ima sedaj pravdo s svojim popolubratom, s katerim se smrtno sovražita.«

»Pravdo ima torej?« vpraša stric Tomaž zamišljeno. Uganil je, zakaj je bil doktor pri coprnici.

»Da pravdo ima. Zdi se, da se je njegov popolubrat polastil vsega doktorjevega imetka. Pravijo, da je radi tega doktor postal še večji blaznež, kakor je bil prej. Kadar kaj pripoveduje, govori vedno čudne stvari. Njegovim pripovedkam ni verjeti...«

»No, dobro, dobro!« zagodruja stric Tomaž ter postane žalosten.

Proti poldnevju presteje Liedda solde, ki so jih bili mimohodci nametali v roki.

»Pol skuda,« pravi, spravljajoč jih v bel robec. »Za pol dne ni slabo.«

»No da, vidijo te lepo oblečeno in še mlado, pa mislijo vsi, da si vdova in vsak ti kaj da. To je vse. Ponavljam, da bi skoro še jaz jel prosjati.«

»Sedaj pojdem in denem denar v Marijino skrinjico. Na to kupim tudi sebi kaj jesti. Upajmo, da me doktor Suelzu ne opazi,« pravi vdova, vslane in si popravi črni robec okolo obraza, tako da je bilo komaj videti oči in nos. Ali ostane Vi tu?«

»Pojem pogledat za svojim konjem. Zajtrkoval sem kasno, in sedaj sem bolj zaspan ko lačen.«

Starec vstane in išče prostora, kamor bi legel, a premetavač se semintje, se vrne proti

Sardinski starček.

»... je ta! To je hiša gospoda Nikogar,« pomisli, starec, nato pa zakliče: »Ho, ho! kje je kdo?«

Nikogar.

Stric Tomaž se ozre okoli sebe, vtakne pod kamen konec konjskih vajeti in stopi v hišo. Prišel je v veliko zakajeno sobo, katere vsa oprava je bila črna rezljana skrinja, klop in do vrha

Miss Annie Christoh
(London):

Katoliški prepород v Angliji.

Prihodnje leto poteče sto let, odkar se je Ircu, Danielu O' Connellu posrečilo, da je katoličane na britanskih otokih osvobodil od sovražnih zakonov, ki so jih tlačili za časa kraljice Elizabete. Delajo se velike priprave za do- stojno proslavo tega jubileja, ko se ima angle- ško katolištvo pokazati v svoji novi moči.

Cerkev, ki jo je hotela takozvana reforma- cija popolnoma uničiti; Cerkev, ki je dala na angleških tleh toliko mučnikov; Cerkev, ki je bila cela tri stoletja okrnjena, ker je ostala brez škofov, se danes ponovno dviga kot najjačja moralna moč na Angleškem. Milijoni njenih vernikov se bodo prihodnje leto pridružili svojim nadškofo in škofom v veličastni zahvalni pe- smi, ker je zopet oživila sveta vera, ki jo je prinesel semkaj sv. Avguštin v šestem stoletju. Deset stoletij kasneje, v 16. veku, se je preki- nila zveza z Rimom zaradi pozemskih ambicij in težnjav nevednih vladarjev, in šele l. 1850. se je ponovno ustanovila katoliška hierarhija, ko je bil dr. Wiseman imenovan za prvega westmin- strskega nadškofa.

Kardinal Manning.

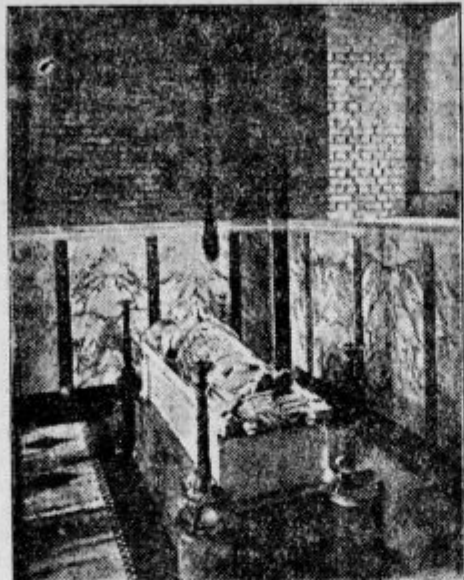
Glavni sedež katoliške hierarhije je bil pr- otno v Canterburyju, kjer ga je bil ustanovil sv. Avguštin. Toda ko so angleški reformator- ji pregnali, pomorili ali pozapri škofe in duhov- niki, ki so ostali zvesti papežu in katoliškim dogmam, so se polastili tudi škofovskih mest in nanje postavili svoje ljudi. Tako je danes nadškof kenterberijski protestant, a za pravega naslednika sv. Avguština se je morala ustano- viti nova nadškofija — westminstrska.

Wiseman, jako svet in odločen človek, je bil torej prvi pastor obnovljene katoliške cer- kve. Značilno je, da se je v onem času pojavilo »oxfordsko gibanje« (neka vrsta intelektualnega in ritualnega prebujenja v angleški protestan- tovske cerkvi), ki je dovedlo slavnega Newmana in druge v naročje katoliške cerkve, ki pa ni imelo nikake zveze z obnovo hierarhije v An- gliji. Nadškof, a kasneje kardinal Wiseman je imel dosti vpliva na posamezne osebe v ox- fordskem gibanju, ko so zaman iskali katoli- ško vero v državno ustanovljeni anglikanski cer- kvi. Po božji milosti so spoznali vso nelogič- nost svojega položaja in pristopili Rimu. New- man, ki je bil posvečen za katoliškega duhovni- ka, ni nikdar pristal na to, da bi bil škof, toda sv. oče Pij IX., ki ga je osebno poznal in lju- bil, ga je imenoval za kardinala.

Drug slavni konvertit, dr. Manning, je sle- dil dr. Wisemanu v Westminsteru, kjer je umrl kot kardinal. Tretji westminstrski nadškof je bil kardinal Vaughan, potomec starodavne katoli-

ške hiše, po čegar zaslugi se je zgradila vele- lepa londonska katoliška katedrala. Ker so si protestanti v 16. veku prisvojili vse katoliške katedrale, samostane in cerkve, so morali kato- ličani znova zidati. Westminster Abbey, stara divna katoliška opatija iz srednj. veka, je sedaj protestantovska; toda zato pa katoličani niso štedili ne truda ne denarja, da si sezidajo nov veličasten hram božji. V westminstrski katedra- li se vsak dan opravlja cela liturgija in to s točnostjo in slovesnostjo kakor v malokateri drugi katedrali.

Današnji westminstrski kardinal nadškof Bourne, znani prijatelj jugoslovanskega na- roda, je četrti od obnove hierarhije v Angliji.

Kardinal Vaughan v westminstrski katedrali.

Njegovo besedo pazljivo poslušajo ne samo mi- lijoni angleških katoličanov, nego tudi cela An- glija, kadar se javno izjavi o kakem socialnem vprašanju. Danes ni več nobena tajnost, da je kardinal Bourne pred dvema leti začel sploš- nega štrajka igral vlogo in da je g. Bald- win, imajoč vse to na umu, sam podpiral za- konski načrt, ki se je predložil in sprejel v par- lamentu minolo leto, da se prizna katoliški cer- kvi na Angleškem popolna svoboda.

Mnogim tujcem, ki prihajajo semkaj, je ne- pojmljivo, da se katolištvo stalno širi in da se

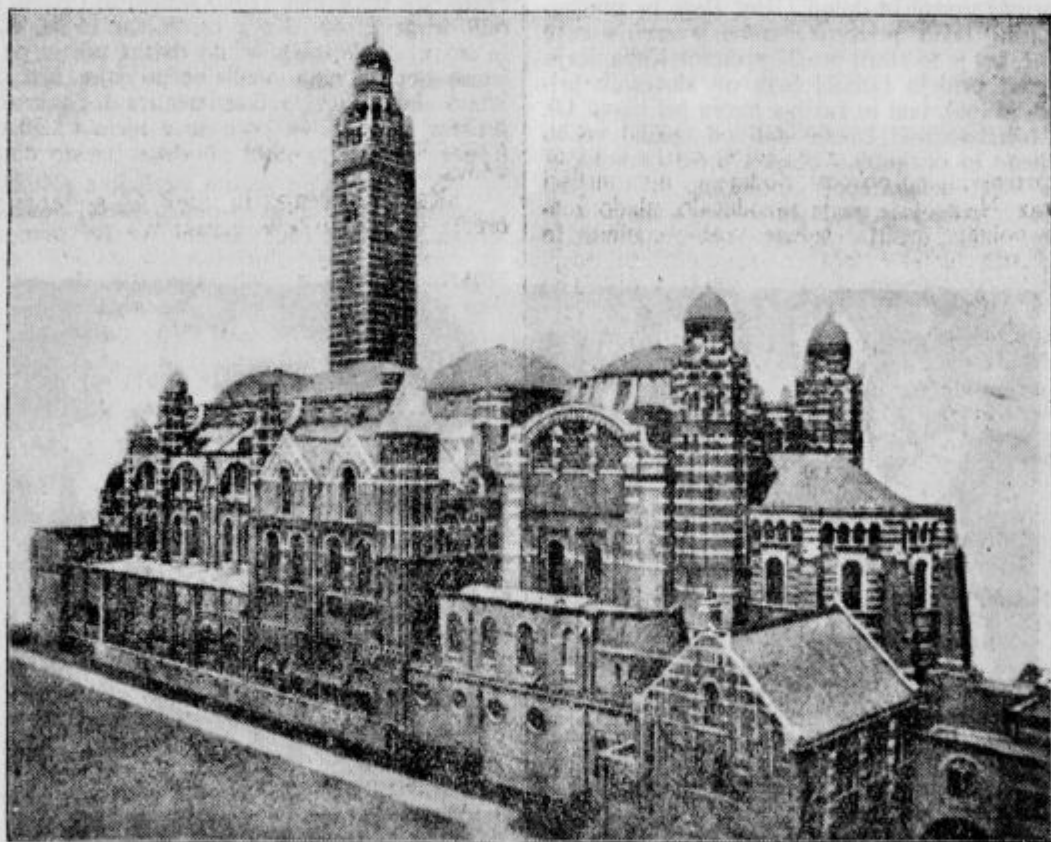
število cerkva, samostanov in katoliških šol mno- ži iz dneva v dan. Nepoučeni menijo, da je te- mu vzrok anglo-katoliško gibanje v državni pro- testantovski cerkvi, dejansko pa to ni v nikaki zvezi z napredkom prave katoliške vere. Iz pro- testanta se ne more napraviti katoličan samo z uvedbo nekega bogatejšega bogoslužja, in to

Notranjost westminstrske katedrale.

na podlagi nepokorščine nasproti državnim ob- lastem, kajti državna angleška cerkev ima izvest- na pravila in zakone, ki so za njene vernike ob- vezni. Pravi katoličani v Angliji obžalujejo za- blode in nedisciplino »anglo-katolikov«, a ne izgubljajo časa z njimi v razgovorih o kaki mo- goči uniji. Nasprotno so se vrgli na posel, da izpreobrnejo vse te mase angleškega naroda, ki je izgubil jasn pojm o krščanstvu, ker so »an- glo-katoliki« samo manjša skupina, ki nima vpliva na ljudstvo.

Katoličani prireajo s pomočjo raznih or- ganizacij javna predavanja po ulicah, v parkih in na vseh krajih, kjer se zbira ljudstvo na delo ali na počitek. Predavanja so popularna in v njih se pojasnjujejo razne katoliške verske res- nice. Vsak ima pravico staviti vprašanja in za- nimivo je videti, kako so taki shodi dobro ob- iskani. Člani te organizacije (Catholic Eviden- ce Guild), ki so duhovniki in lajiki, moški in ženske, polagajo izpit, predno začno svoja pre- davanja, ker ni treba samo dobro znati bogo- slovja, marveč je treba biti tudi vedno zbran in vsak hip pripravljen odgovoriti na vprašanja.

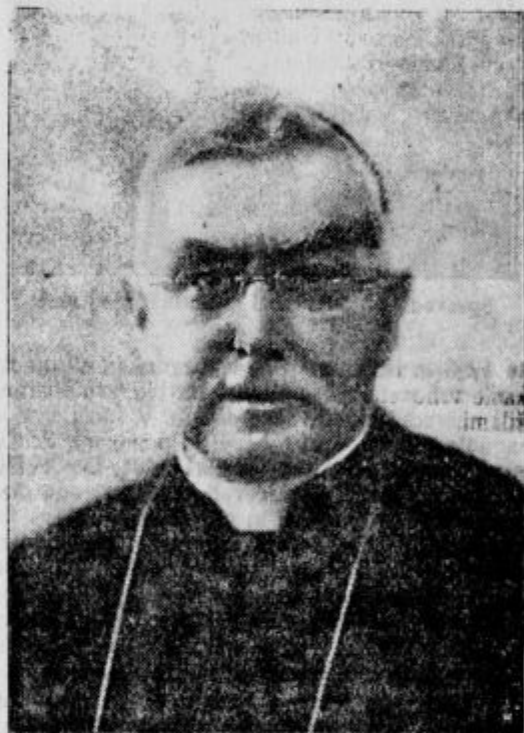

Westminstrska katedrala.

kardinal Newman.

Druga podobna apostolska organizacija je pod zaščito blažene Device in prireja javne proce- sije in molitve za izpreobrnjenje Anglije. Potem je še katoliško misijonarsko društvo za Anglijo, a med najaktivnejšimi je Družba za širjenje ka- toliške literature. Ta izdaja jako cene knjižice o zgodovini, liturgiji in dogmah katoliške Cer- kve. Mnogo pomaga k izpreobrnjenju Anglije vsekakor tudi veliko število samostanov večnega čaščenja sv. Evharistije, ki se nahajajo na An- gleškem. V samem Londonu je pet takih samo- stanov, kjer je izpostavljeno presv. Rešnje telo od prve sv. maše do večernic.

Kardinal Bourne, nadškof westminstrski.

Jezuiti, frančiškani, dominikanci in poseb- no rosminjanci (družba, ki jo je pred sto leti osnoval Antonio Rosmini in ki je igrala v An- gliji jako veliko misijonsko vlogo) imajo svoje kolegije in samostane po celi deželi. Katoliške univerze v Angliji ni, zato pa obstoja jako ak- tivna federacija katoliških univerzitetnih društev na vseh angleških univerzah, ki s svojimi odlič- nimi predavanji prodira povsod med protestanti. Po pravici je torej rekel kardinal Newmann v svoji znameniti pridigi o obnovi katoliške Cer- kve v Angliji, da je zanjo nastala nova pomlad.

Sivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz lastne to- varne — 15 letna garancija — Vozenje se poučuje pri- nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI ADLER — KOLESNA iz prvih tovarn. Dür- kopp, Styria, Waffennrad (Orožno kolo) — PLETILNI STROJI vedno v zalogi — Posamezni deli koles in sivalnih strojev. Daje se tudi na obroke. Ceniki franco in zaston.

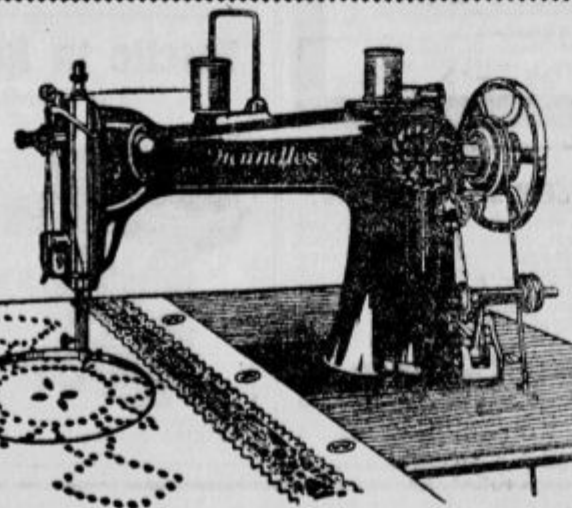
IVAN JAX I SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

NOVOST!

Cenjene, dame ogledajte pred nakupom zalogo raz- nočrtnih, krasnih, br- zovalnih strojev, najno- vejše iznajdbe moderne tehnike. Na vsak stroj popolnoma enostavno li- vate vsakršne blago, za- stitke in dipke s cik- cik- silom, velike najmoder- nejše in luknjaste vs- senine, gumbe in gum- bice. Pouk v resenju brezplačen. Ceniki franco. Prodaja tudi na obroke.

„TRIBUNA“
F. B. L. Ljubljana,
Karlovska cesta 4.

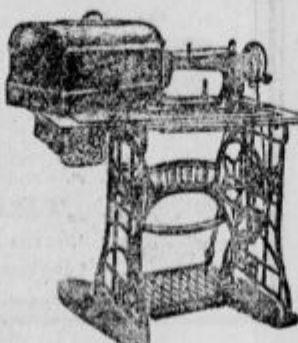
2 leti kredita

Vseh vrst
stroji za mizarje in
kolarje

posamezno in v celoti z
ali brez montir. motorja

Polnojarmeniki

Welker Werke J. Wachstein
Wien X. Laxenburgerstrasse 12

Na popolnejši
STOEWER
šivalni stroji

so šivile, krojele in ce- varile ter so vsak kom- Preden si nabav. stroj, ogle- te si to izrednost pri turdi
L. BARAGA
Ljubljana
Jelenburgova ulica št. 6/1.
Brezplačen pouk 15 l. tam.
Telefon št. 980

Kolosalna novost! Senzacija 1. vrste!

ELEKTROLA

Najnovejši

gramofoni

znamke „HIS MASTER'S VOICE“.

Nezaslišano jak in čudovit glas.

Nadomešča popolnoma

najboljši velik orkester.

Raznovrstni mo teli teh najnovejših

involvorov so razstavljeni samo v

specijalni trgovini

A. RASBERGER

Ljubljana, Lavčarjeva 5.

Tovarniška zaloga najmoderne ših gramofonov in najnovejših električno posnetih plošč naših in drugih pevcev, klasične in druge godbe, l. t. d.

Velikanski repertoar! — 10.000 plošč! — 400 aparatov!

Edino zastopstvo svetovnih znamk:

„His Master's Voice“ — „Columbia“ — „Odeon“ — „Polydor“.

Vsak aparat je preizkušen in se odda z dveletno garancijo.

Odplačila tudi na obroke.

Pridobivajte novih naročnikov!

Ako rabite akumulatorje, zahtevajte samo **VARTA**!

Ivan Hribar:

Nižji Novgorod in njega velesejem.

Dne 2. avgusta 1903. leta sem stal ob pekočem solncu na visokem bregu Volge v Ca-ricinu. Pred mano je ta največja reka Evrope počasi valila svoje rjavozelenkaste valove proti Astrahanu, da jih izlije v ogromni rezer-voar negostoljubnega, a vendar skoro neiz-merne prostranstva Evrope in Azije gospodar-sko oplojajočega Kaspijskega morja. Pod mano se je dolga vrsta parnikov, vlačilcev, ribiških la-

Ribiši na Volgi.

dij in čolnov razne velikosti tesno stiskala k obali. Cela obala je bila v dolžini najmanj treh kilometrov polna blaga, ki je čakalo, da ga nalo-že za nadaljnji transport. Po kolesnicah, polo-ženih po ploski obali, je stalo veliko število železniških voz, v katere so do pasu goli, zago-reli delavci nakladali, iz drugih pa izkladali to-vore. Ravno takšno delo je kipele tudi pri lad-jah. Na desni in na levi se je široka Volgina struga stapljala z obzorjem. Pred seboj v ravni smeri pa sem videl naselbino na nasprotnem, levem bregu veletoka, vendar ne tako razločno, da bi si mogel napraviti o njej jasno sliko. Saj je zračna oddaljenost bila takšna, kakršna je od ljubljanske glavne pošte do onstran topniške vo-jajšnice na Dunajski cesti.

Od astrahanske strani semkaj je bil nad strugo videti črn oblak dima, ki je vidno pri-hajal bliže. Polagoma se je mogel razločiti tudi parnik. Čemdalje jasnejši in večji so postajali obrisi parnika, dokler se iz kake kilometrske oddaljenosti ni zazdel podoben ogromni, na vodi plavajoči stanovanjski hiši. In res: ko je priplaval k obali, sem si dejal, da imam pred sabo za tretjino podaljšano, a za streho in eno nadstropje ponižano Medjatovo hišo. To je bil torej parnik, ki me je imel peljati »v verh«, ka-kor Rusi imenujejo vožnjo proti toku. Imenoval se je »Bojarin«.

NA REŠKEM PARNIKU.

Dobre volje sem postal, ko sem se na par-niku naselil in natančneje po njem ozrl. Dejal sem si, da bo to prijetno in udobno potovanje. Prijetno zato, ker je bil parnik poln potnikov najrazličnejših stanov in plemen; udobno zato, ker je bil imenito opremljen in sta bila boljša dva razreda vzorno snažna. Z »Bojarinom« sem se peljal do Kazana.

Dne 10. avgusta me je nosila druga, »Bo-jarinu« podobna ladja od Kazana proti severu. Vožnja proti toku je bila počasna. Vrvjenje na ladji je bilo živahno. Spotoma sem bil izvedel, da je to na volžkih parnikih vsakdanja prika-zen. Pač najboljši dokaz, kako pomembna je ta velereka, ki jo ruska narodna pesem naziva »Mat rodna«, za promet ogromnega ozemlja, čegar vlago vsrkava. Saj ima to ozemlje 1 mi-lijon 460.000 štirjaskih kilometrov površine. Vsa-koletni nižjegorski velesejem ta promet seveda še povečuje.

GOSPA GORKA.

Ko pozajtrkujem, se jamem po ladji izpre-hajati in ogledovati okolico reke, po kateri je oblastno plavalo čudo moderne tehnike, ki je v svojih prostorih nosilo prebivalstva za celo me-sto. Toda kmalu priverže moja pozornost nase mlada, elegantno oblečena dama lepega, rjave-ga obraza in sanjavih oči. Držala je v rokah knjigo in delala, ko da čita. V resnici pa je obračala oči nekam afektirano po sopotnikih in jih je, ako je videla, da jo kdo opazuje, obr-nila po vodni gladini ter se zastremela v da-ljavo. Od časa do časa je priteklo k njej kakih par let staro jako živo detece z vzklikom: »ma-ma«. Sanjarka se niti zmenila ni za ta sladki klic. Pogledala je samo, kje je pestunja. Le-ta, elegantna, bolj mestni gospici ko služkinji po-dobna deklica, je bila takoj že tudi za detetom, katero je prišla in odpeljala.

Nek sopotnik, videč, da mlado potnico opa-zujem, pristopi k meni in mi pove, da je to gos-pa Gorka, soproga Maksima Gorkkega. Obenem me opozori, da se vozi v Nižnji tudi takrat že tako zasloveli pisatelj sam. Povabi me s sabo, da mi ga pokaže. Najdeva ga na nasprotni strani salona v pogovoru z dvema sopotnikoma. Bil je oblečen v modro delavsko bluzo, ki je imela kraj ruske »rubah« in je bila okolo ledij prepasana s črnim pasom. Na glavi je imel modro »furažko« (tako se imenu-jejo ruske čepice z usnjatimi ščiti nad očmi), izpod katere so se mu vsipali dolgi, na »čapo« pristriženi lasje.

V tem pristopi »čelovjek« (natakar) in mu naznani, da je zajtrk pripravljen. Gorkij seže svojima sobesednikoma v roke in stopi v salon. Sledim mu. Od druge strani pride njegova so-proga s pestunjo in detetom in vsi posedejo okoli pogrnjene mize, na kateri je v rmenem samovarju veselo žuborel »kipjatok« (krop za čaj). Toda pustimo jih. Ne strinja se z dobro odgojto gledati komu v usta. Vendar si pa ne morem kaj, da ne bi — kot kuriozum za naše mamice — izdal, da je gospa Gorka svojemu

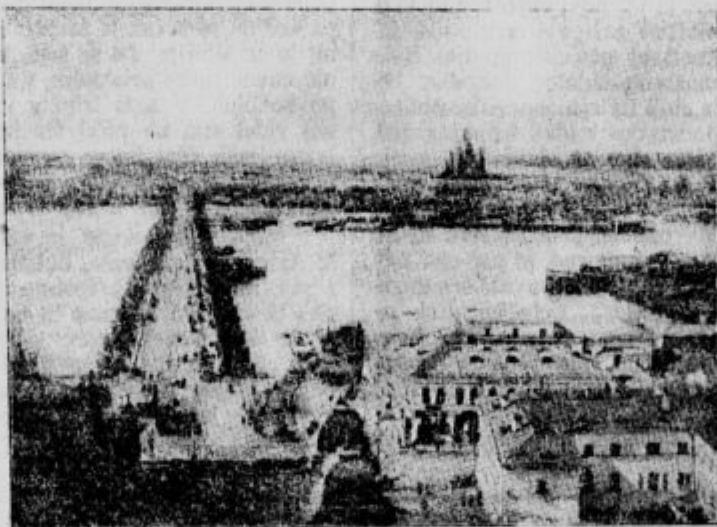
malemu detetu poleg mlečnega čaja stregla z najizbranejšimi debeložrnatimi ikrami.

POGLED NA NIŽNJI NOVGOROD.

Ko je parnik zavil okoli otoka Savina in se obrnil vzdolž Artimjevskega Jara na desni stra-ni obale, se nam zasvetijo pred očmi visoko nad Volgo bela poslopja Pečerske Lavre s sedmimi cerkvami. V neveliki razdalji od tega samostana pa že lezejo po obronkih 90 metrov visokega brda proti Volgi in Oki mestna poslopja Niž-njega, ko da se na vrhu med svojimi tovariši čutijo preoddaljene od »velike matere« in žele priti v blagodejno objetje njenih darežljivih rok. Trdnjave Kremlja pa s svojim masivnim okvir-jem objemajo zvonike in kupole »verhnjega ba-zarja«, — tako se namreč imenuje gornje me-sto v razliko od dolnjega, ki je razporeženo na bregovih Volge in Oke, in ga zovejo »nižnji ba-zar« — ki se v zlatu in živih modrih in zelenih barvah blešče v žarkem solnčnem sonu. Isto zrač-no mrgoljenje prihaja, ko da tekmuje z onim od zgoraj, tudi od kupol in zvonikov dolnjega mesta, nasproti kateremu se ko iz vodovja vzdiguje veličastna peteroglava katedrala Aleksan-dra Nevskega, sezidana na ploskem velesejm-skem ozemlju tik ob koncu rta Strelka, ob kateri mati Volga sprejema hčerko Oke v svoje nelo-čljivo objetje. Kar oči nisem mogel obrniti od te svojevrstne krasote. Ko da sem naenkrat prestav-ljen v kako pravljico pokrajino, se mi zazdi in vse prehitro mi je vozil počasni parnik, ki se je boril s tokom mogočne reke.

Prej ko se zavem, smo bili v pristanišču. Nižje - Volžskaja Naberežnaja, ob kateri je parnik pristal, je mrgolela ljudi, ki so se gnetli k parniku. Bili so to radovedneži; postopači, kakršnih je ob času velesejma v Nižnjem na ti-soče; domačini, ki so pričakovali kakih znancev, hotelski uslužbenci in priganjači, ki so ponujali stanovanjska, organizirani in divji nosači, po-slednji bosi in razčepani, da so vzbujali vse prej, ko pozešenje po njihovih uslugah; in kon-čno v Rusiji, kjer spada »bogadelnost« (usmi-ljenje) med največje verske zasluge, neizbežni berači. Dolgo je trajalo, preden sem se mogel izmotati z ladje in za nosačem preriti k izvošč-ku, kateremu sem velel potegniti me v »verhni bazar« v hotel Rossija.

Nižnji Novgorod! Torišče največjega sejma na svetu. Kdo še ni slišal ali čital o njem. A ko-liko jih je med Slovenci, ki bi kaj bližjega ve-deli o njegovi zgodovini in njegovih splošnih razmerah? Naj torej jaz podam čitateljem »Slo-venca« za letošnje piruhe kratek popis tega v zgodovini in v sodobnem življenju Rusije tako znamenitega mesta.

Most čez Oke, ki veže del mesta z velesejmsko ploščadjo.

Pred vsem nekaj o njegovi legi. Ona je skoro kongruentna z lego naše državne presto-lice Belega grada. Kakor le-ta na brdu ob stoku Dunava in Save, tako je Nižnji zgrajen na po-dobni vzvišenini ob stoku Volge in Oke. Velikost Save odgovarja približno velikosti Oke, docim je Volga v Nižnjem že nekoliko večja, ko Dunav pri Belem gradu. Brdo, ki se razteza do vodovja obeh rek, je pač dokaj višje od belogradskega trdnjavskega holma. Tako visok je, ko prvi go-lovski hrib nad Westerjevim po-estvom, a nje-gova konfiguracija je čisto podobna oni belo-gradskega holma. Tudi ozemlje, na katerem se je v pozadini raztezalo mesto, je za čudo podob-no ozemlju, po katerem se širi Beligrad.

ZGODOVINA ZNAMENITEGA MESTA.

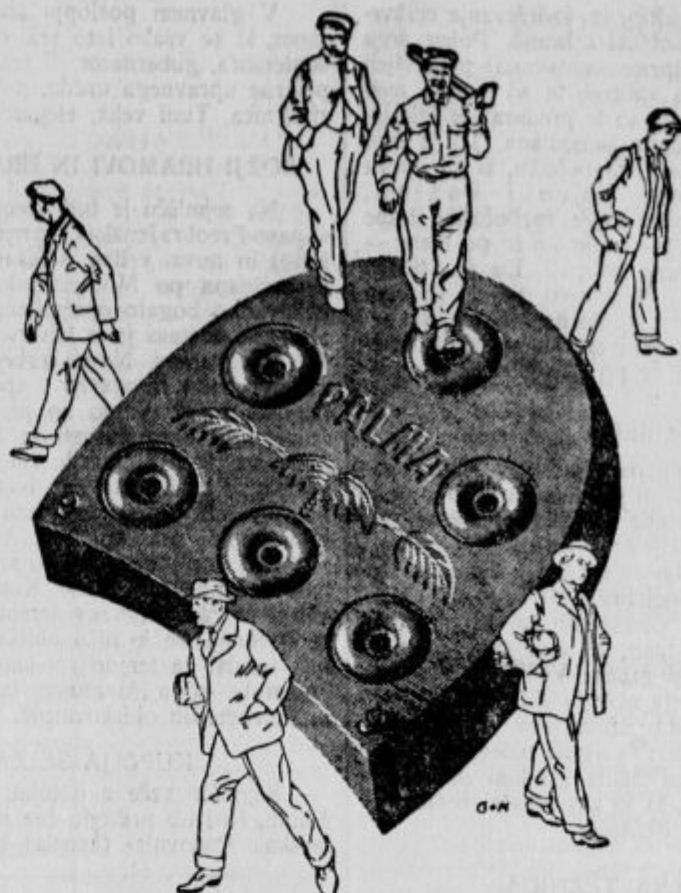
Da je ta lega ob stoku dveh rek, ki sta v davnih časih bili skoro edini prometni žili pro-stranega ozemlja, vabila prebivalstvo k sebi, je lahko umevno. Zato so se po vsej verjetnosti vrstili v posesti tega prometnega stečišča razni narodi in razna divja plemena, ki so se morala eno drugemu umikati. V zgodovino stopa Nižnji še leta 1212. Takrat je namreč to dvojno po-rečje od Mordovcev osvojil vladimirski veliki knez Jurij Vsevolodovič. Da obvaruje svojo kneževino od njihovih in bolgarskih vpa-dov, ga je utrdil in za utrditvami zgradil mesto.

Vendar so nadlegovale gospodarsko tako važni kraj tudi pozneje razne divjaške tolpe. V 13. in 14. stoletju so vladale Nižnjemu razne knežje rodbine, dokler ni prišel pod oblast mo-skovskim velikim knezom. Nižnji je na ta način postal važno središče za vojske, ki jih je Moskva zbirala na svojih vojnih pohodih proti Tatarom in drugim divjim narodom od dolenjem toku reke Volge. Takrat je mesto že izdatno narastlo. Zato se je Moskvi zdelo potrebno, da ga utrdi in je v ta namen bil leta 1508. poklican italijan-

ski arhitekt Pietro Frasnio, ki je s sezidavo Kremlja izvrstno rešil svojo nalogo. Nižnji je bil od tedaj glede na takratne načine vojsko-vanja nepristopen.

Sigurnost, ki je po utrditvi mesta nastopila in pa carja Ivana Groznega ukaz, da Rusi ne smejo trgovati s Kazanom, je prispeval k hitremu razvoju Nižnjega. Se za vlade carja Ivana Groznega se je povzdignil na drugo mesto vseh ruskih mest. Izpolnil je pa v knjigi ruske zgodovine tudi eno najsvetlejših strani. Leta 1608. so Nižgorodci kakor en mož odklonili vstop v vrste zavojateljske vojske Dimitri-je Samozvanca, s katero so se takoj nato spustili v hude a zmagovalne spopade. Vjeli so Samozvančevega vojskovodjo kneza Vjazemskega in ga obesili.

Se sijajne se je pa njihova vdanost in lju-bezen do domovine pokazala kmalu za tem. Ze se je zdelo, da se je Poljakom posrečilo z zvito

Ljudje, ki delajo, nosijo
PALMA
KAUČUK PETE

Prednosti:
Ceneje in trpežne kot usnie, prijetna hoja.
Varuje Vam živce.

NAJVEČJI VELESEJEM NA SVETU.

Na ta način je Nižnji imenito pripravljen, da sprejme tujce, ki vsako leto prihajajo na ve-lesejem. Da leti najdejo v njem tudi zabave in razvedrila, zato skrbje podjetni Novgorodčani sami, ki se prav dobro znajumejo, kako se tuj-cem na najneobčutljivejši način vlečejo rublji iz žepov. Poleg velikega, lepega mestnega stalnega gledališča je na velesejmu še večje posebno gle-dališče, ki svoja vrata odpira le v času velesejma, kakor tudi brez števila hotelov, gostiln, preno-čišč in zabavišč.

Vse te organizacije za sprejem velesejm-skih obiskovalcev je pa tudi silno potreba. Pre-bivalstvo mesta, ki je leta 1903 iznašalo nekaj nad 100.000 duš, se namreč pomnoži vsako leto ob sejmskem času na 400.000 — 500.000 duš! V Evropi ni mesta, ki bi se moglo ponasati le s približno enakim redno vračajočim vsakoletnim pritokom prebivalstva. Dokler vsa Rusija do svojih najoddaljenejših evropskih in azijskih po-krajin ne bo preprežena z železnicami in vod-nimi cestami, ne izgubi Nižnji svojega sedanje-ga trgovskega značenja. Nasprotno: čim gostej-ša bo obljudenost imenovanih pokrajin, tem bolj se bo razvijalo trgovanje in tem večje bo števi-lo vsakoletnih sejmskih obiskovalcev Nižnjega Novgoroda.

ZGODOVINA VELESEJMA.

Ni dvojbe, da so podobni sejmi bili v Po-volžji že v predzgodovinskih časih. Glede na kočujoče življenje takratnih prebivalcev se na-ravno ta izmenjava blaga ni vršila vedno na istem kraju, temveč se je dotok prišlecev osre-dotočeval vselej na točkah, kamor je prihajalo največ kočevnikov. Se le, ko so se na bregovih Volge jele ustanjavljati države, ki so imele ko-likor toliko vrejeno upravo in ko je na mesto menjavanja blaga stopilo plačevanje z denar-jem, so nastala stalna tržišča. Takšno tržišče je cvetelo ob gornji Volgi že v desetem stoletju p. Kr. Bilo je v Bolgariji, cvetočem stol-nem mestu sloveče bolgarske države na levem bregu Volge. Po padcu bolgarskega carstva le-ta 1236. se je preselilo tržišče višje gori na de-sni breg Volge v Kazan, prestolico novo na-stale tatarske države. Semkaj so prihajali kup-ci iz Indije, Perzije, Arabije, Sibirije, Moskve, Pskova in Velikega Novgoroda. Car Ivan Groznij, ko je leta 1552 to mesto zavzel in tatarsko carstvo razdeljal, je ustanovil ob ustju Sure v Volgo novo tržišče, Vasil-Sursk, in je Rusom pod smrtno kaznijo prepovedal ob-iskovati kazanski sejem. Seveda so se po tej odredbi, vsi kupci, ki so na sejem dopotovali, preselili na novo sejmišče. Car Mihajil Fe-dorovič Romanov je leta 1641 sejem pre-mestil še višje gori na levi breg Volge poleg 85 kilometrov od Nižnjega oddaljenega samo-stana sv. Makarija Želtovodskega. Menihom, »ki so zbežali od skušnjav sveta,« je dovolil car pobirati od blaga, kar ga pride na sejem. »cari-

MARKA PERLA ELEGANTNEGA GOSPODA

M. Joss & Löwenstein d. d. Praga

Dobliva se v vsaki boljši
modni trgovini za gospode

stezi za mastičnim grmom, v čegar senci je prejel sedel. In vrže se v visoko in gosto travo, v kateri skoro popolnoma izgine. Muhe so brenčale okoli zadnjih makovih cvetov, nebo je bilo jasno, prijetno, visoko. Ko odmakne šope trave, je mogel starec videti svojega konja, kako se je pasel in med njegovimi rdečkastimi nogami, ko v nekem čudnem okvirju, svetlo in otožno sliko vasi in zeleno črto holmca na modrikasti črti mirnega morja.

Zakaj!

S planote pred cerkvičico je donelo preko steze javkanje harmonike in čul se je glas, ki je pel z neskončno žalostjo šaljivo popevko. Starec je bil zaspan, truden in žalosten. Enočna glasba mu je vzbudila domotožje; spomnila ga je daljnje, tožne hiše, njegove drage bolnice. In solze mu pridejo v oči, ko pomisli, da je on, tako star, tako nesrečen, on, ki je odpotoval z doma tako žalosten in obupan, prišel na to proščenje, ko da se hoče zabavati. Z dvema trepetajočima solzama v očesnih kotičkih zaspi.

... Je-li sanjal? Ne. Bil je zares glas Liedde, lažne beračice.

»Ljubi doktor, rotim vas pri dušah vaših ranjkih, ne povejte ničesar. Ne uničite me, vaša milost! Če to oni izvedo, me pokopljejo živo, ko da me je pičila tarantola (velik pajek, podoban našemu šmarnemu pajku! — Opomba prev.) Resnično sem se zaobljubila, pravim vam. Pojdite se prepričati, da sem nesla solde Naši Gospej, ki vodi češčena!«

»Lie, vtretjič sem te našel, da beračiš!« se čuje hripav in žalosten glas, glas, ki je karal in pomiloval. »Liedda! Liedda! Je-li bilo vselej po zaobljubi?«

»Vedno, lepi moj doktor, vedno!«
»Jaz pa ti pravim, da ne po zaobljubi. Pri-poveduj o svoji zaobljubi kokošim, a ne meni! Bolezen tvoja je to! Beračila si, ko si bila dete in sedaj padaš zopet v to razvado, kakor drugi v napake pijanstva, igranja in babještva. Sram te bodi, sram!«

»Zaobljuba je to,« trdi ženska z nesigurnim glasom. »Zaobljuba, pravim vam.«

»Ne, lepota moja, denar nosiš domov. To je tvoja zaobljuba. Sicer pa to meni nič mar. Videla si, da sem se davi delal, ko da te nisem opazil. Tvoja bolezen je to, ki drugim ni nevarna. O, da bi le vse druge bolni bile takšne!«

Za trenutek utihneta oba glasova, potem se hripavi zopet oglašita:

»Kaj pa je onemu staremu, onemu tvojemu sovaščanu?«

»Nič. Zdrav je, ko riba. Bolna je njegova vnučka, edina vnučka z imenom Maria Comita. Ona da, ona je bolna. Neozdravljivo blazna je in tudi božjast jo meče: Bog nas varuj in nam prizanesi!«

»Da, da, spominjam se. Obiskal sem jo nekoč. Je-li oni stari bogat?«

»Da, bogat; bogat ko morje. A kaj mu to koristi? Vsi njegovi otroci so mu pomrli. Maria Comita je njegova edina, zadnja njegova vnučka in on se boji, da ne bi umrl pred njo. Kajti Bog ve, kaj bi tedaj bilo z nesrečnico!«

»Zakaj pa je ne pošlje v blaznico? Od takšnih bolnih ljudi ne umirajo in ne ozdravijo.«

»Lepi moj doktor! Ko bi to čul stric Tomaž! To bi vas zagrabil za vrat! On svojo vnučko brezmejno ljubi. Raje jo ubije, ko da bi jo poslal v blaznico.«

»Saj bi bilo res bolje, ko bi umrla,« pravi hripavi glas. »Vsi blazniki, vsi, ki imajo neozdravljive bolezni, morali bi umreti. Delo največjega usmiljenja, ki ga more kdo storiti, je, če jih pomori.«

»Ko bi pomrli vsi blazni,« vzdikne zbadljivo ženska, bi ostalo le malo ljudi na svetu.«

Oni drugi ne odgovori. Ženska vzdihne:

»Oh kakšno, kakšno je naše življenje!«

V senci pod grmom se je stric Tomaž razjokal kot otrok. Tlačil si je šop trave v usta, da bi zadušil ihtenje...

Doktor in ženska sta se pogovarjala dalje. Lie je spraševala doktorja po njegovi pravdi in mož je tožil, da mu pravda slabo kaže. In robato je preklinjal popolubrata, ki ga je spravil na nič.

A stric Tomaž ni več poslušal. Imel je dosti svojega gorja, da bi se bil zanimal še za gorje drugih.

Kasneje se je vendar sestal z doktorjem Suelzom na ravni pred cerkvijo, kjer so pastirji in kmetje plesali sardski ples.

Drug drugega nezaupljivo ogledujeta, končno se stric Tomaž približa gospodu ter ga pozdravi:

»Zdravi, gospod doktor! Niste me več spoznali; a jaz se vas dobro spominjam.«

Doktor se s svojimi malimi boječimi očmi skoro plašno ozre vanj. Starec ga prosi, naj sprejme povabilo k bližnji stojnici prodajalca poslatih žganic. Doktor sprejme in mnogo pije. Tudi starec pije in jame govoriti o svoji vnučki Mariji. Z usmiljenja prosečimi besedami pripoveduje o njenem groznem trpljenju:

Nizka
nabavna cena!
Mala uporaba
bencina!
Neomejena
trajnost!
Minimalno izrabljenje!
Tehnična dovršenost!

»Čemu smo rojeni?« vpraša, se dotakne s prsti roka doktorjeve suknje in lahko potegne zanj. Povejte vi, ki ste doktor: čemu smo rojeni. Zato, da tako trpimo? Ali je Bog?«

Doktor vzdigne prst in naredi znamenje, da ne. V tem, ko stric Tomaž žali dalje Boga in prirodo, ga Suelzu molče gleda od zgoraj doli. Zdelo se je, da je žalosten in v zadregi; nekam potr, da moreta Bog in narava biti tako nepravilna in kruta.

»Bil sem vedno resen človek,« nadaljuje starec. Veseljak pač, a prismojen ne. Bolest je napravila sedaj iz mene otroka. Ničesar več ne verujem in vse verujem. Verujem celo stvari, katere so mi izvajale svoje dni posmeh na ustnice. Da, videli ste... da sem šel k čarodejki... šel sem, da jo poprosim leka...«

»Ona baba je navihanka!« pripomni sedaj živahno doktor Suelzu. »Tudi jaz sem prišel po nekem poslu v te kraje in sem šel, da jo spoznam. Iz radovednosti... Navihanka je, navihanka!«

»Pa ugame včasih, kaj ne? Povejte mi, doktor moj, povejte mi po svoji vesti: verujete-li vanjo?«

Starca postane strah? treba mu je bilo vere. Doktor se ozre vanj. Je-li bi imel usmiljenja z njim?

»Včasih da,« odgovori polglasno. Razlagati se to da s pojavom, ki ga imenujemo navdahnjenje.«

»Dobro!« vzdihne stric Tomaž, med tem, ko mu doktor razlaga pojem navdahnjenja kolikor se da poljudno.

Nedeljo zjutraj se oba možaka zopet sestane. Bolje rečeno: stric Tomaž se prime doktorja Suelza ter ga ne izpusti več. Toži mu zopet svoje gorje.

Doktor ga drage volje posluša, a ne govori veliko. Le semterje napravi kako čudno opombo. Bil je pa videti boječ ali boljše rečeno prismojen, tako da se je stric Tomaž jel povpraševati, kako se je mogel tak človek tekom časa tako pootročiti. Potem pa se starec spomni Lieddinih besedi. Pregarjanja, slabe navade, boleti, vzemo tudi najpametnejšemu človeku razum. Le preveč se je tega on sam zavedal.

Doktor je odpotoval; stric Tomaž pa, ki ni mogel živeti brez klepetanja, se je vrnil k Lie ter počakal, da poteče šestinsedest ur.

In potekle so. V ponedeljek proti večeru je bil zopet v čarodejini hiši.

Tokrat ženska ni spala. Takoj je starca spoznala. Zdelo se je celo, da ga je pričakovala.

»Tu je lek,« mu pravi. »Bela štupa je. Dal jo boš bolnici točno o polnoči, drugače ne pomaga. Pazi dobro in moli vero, kedar jo boš dajal.«

»Ali bo koristilo?« vpraša stric Tomaž, zavijajoč papirček v robec in potiskajoč dragoceni zavoj v nedrje. Ni-li sardoniks?«

»Vse bolečine jo zapuste! Pojdi!« pravi ženska oblastno. »Ali ti je še česa drugega potreba?«

»Pa dobro: hotel bi sredstva, da postanem mlad...«

»Tudi to bi se utegnili dobiti,« pravi ženska resno.

Delala se je, ko da jej nič ni težko: poznala je vse hudičeve umetnije.

»Do svidenja torej. Vrnem se, ko bom starejši. Sedaj sem še mlad: šele štiriinsedemdeset let in devet mesecev imam.«

»Bog ti dai učkati sto let! Z Bogom!«

Stric Tomaž vstane, vrže na kositarjev krožnik denarja ter pravi:

»Ako se stvar posreči ti prinesem sto skudov. Z Bogom!«

A ženska se je naredila, ko da ne vidi denarja in ne čuje obljube.

In on pride zopet. Nascia je sedela na hišnem pragu ter jedla mirno kos ječmenovega kruha, ko stopi starec z belima kodroma na licih skozi vrata. Se spoznala ga ni, tako se je bil izpremenil in postaral. Od njegovega zadnjega obiska niso potekli še trije tedni.

»Zdravstvuj, tujec! Zdrav mi bodi in dobrodošel!« ga pozdravi in vstane.

On ne odgovori. Kakor onokrat vtakne pod kamen konec konjskih vajeti, se obrne in stopi pogovoriva tukaj.

Nascia ga sedaj spozna ter se radostno spomni obljube o sto skudih. A ko se ozre natančneje nanj, opazi v njegovih upadlih očeh tak izraz obupnega in grozečega strahu, da ga smatra za poblaznega.

Velika
rezerva sile!
Ideal siabe ceste!
(„Schwingachse“)
Najokusnejša
izvedba!
Zelo elegantna linija!
Ugodni plačilni pogoji!

»Zdravstvuj, starec!« ponovi, ko da ga ne pozna. »Katero dobre sapice so te zanesle v te kraje? Prihajaš k meni?«

»Gotovo prihajam k tebi. Poravnati imava nek račun,« pravi starec grozeče ter stopi v znamenarjeno kuhinjo.

Ženska, bosa in s čepico na glavi, položi kruh na peč, popije naglo požirek vode iz probkovinaste skledice ter si popravi okoli ušes ovite lase.

»Sedi, sedi!« mu pravi z brezbarvnim glasom. »Kaj želiš, dobri mož?«

»Kaj želim? Povem ti takoj. Pojdiva v gorjenji prostor.«

Po teh besedah stopi z eno nogo na stopnjice. Coprnica pa se umakne proti vratom, rekoč:

»Gori ne morem. Ljudje so tam. Lahko se povoriva tukaj.«

»No, no. Kaj se bojiš? Ljudje da so gori? Hudič utegne biti, tvoj brat, hudobni duh! To da čuj: zadavim te danes ali pa kak drug dan. Zatožim te pravici; a prej te hočem vprašati, zakaj si tako storila. Zakaj si to storila? Zakaj, prokleta baba? Zakaj?«

Jezno skoči proti njej. A bil je tako slaboten, tako se je tresel, da ga je še krepka in močna ženska mogla zagrabit za roke ter jih trdno držati.

»Kaj sem storila? Si-li blazen, dobri mož? Ne vem, kaj hočeš.«

»Zakaj si mi dala oni lek?«

»Oh, sedaj se spominjam. Oni lek? Ono belo štupo? Ker si me prosil zanj. In ali ni poma-

*) Strup iz rastline Herba sardonica, po katerem po splošno razširjeni veri umirajo z usmevom na ustnicah.

gala? Morebiti je nisi dal točno o polnoči, morebiti nisi molil pri tem? In zato...«

»Molči, molči, vražja baba! Povej mi, zakaj si mi jo dala? Nek namen si imela... Govori! Potem že vem, kaj mi je storiti.«

»Jezus! Kaj se je zgodilo? Rotim se ti, mož, prisezam, da sem ti dala lek z dobrim namenom.«

»Bolnica je umrla. Ti si jo umorila; in jaz — tudi jaz sem jo umoril. Dala si mi strupa. Srce mi je dejalo, da si mi dala sardoniksa. Zdravniki so ugotovili, da se je uboga stvarica, moja mala lepa dušica zastrupila. Morilka coprnika, zakaj si to storila?«

Starec jo poskusi udariti; a ona pade na prag na kolena, si pokrije obraz z dlanimi in zmajuje obupno z glavo.

»Moj Bog, moj Bog, moj Bog, moj Bog! Kaj čujem, kaj čujem! Kaj se je zgodilo! Gospod, Gospod! Naj me pri priči ubije Bog, če sem kaj vedela! Jaz, jaz, da sem ti dala strupa? Jaz? Oh, kaj se je zgodilo!«

Njen obup ni bil hlinjen. Tudi stric Tomaž se nekoliko pomiri in jame zmajevati z glavo. Kaj storiti? Samega sebe je smatral za najbolj krivega, ker se je vdal veri v peklenške čarodejke umetnosti. Bog ga je kaznoval. Ni si pa mogel razložiti, zakaj mu je baba dala strupa. In ta skrivnost ga je mučila, grizla ga je bolj in bolj, tirala ga je v blaznost.

»Zakaj? Zakaj?« pravi, vijoč z rokama.

»Lahko bi mi bila dala neškodljiv lek. Zakaj si mi dala strupa? To hočem vedeti, predno te izročim pravici. Kajti prijaviti te hočem, da veš. Tudi samega sebe pogubim; a ti moraš umreti v ječi!«

Ženska se razjoka.

»Čuj!« pravi navsezadnje in stopi trdno na noge. »Vse ti hočem povedati. One dni, ko si prišel ti k meni zaradi leka, je prišel tudi nek zdravnik, da se posvetoje zaradi neke pravde. Pravila sem mu o tebi. Dejal mi je, da te pozna in da pozna tudi tvojo bolnico. In dejal je: »Najbolje je, če nesrečnica umrje. Njena smrt bi bila sreča zanj in za druge. Rekla sem mu: »Starec hoče od mene leka. Imenujte mi kako uspešno zdravilo. Ako se bolnici četudi le mimgrede obrne na bolje, se moj sloves povzdigne. Starca mi je žal. Pomagajva mu!« Tudi meni ga je žal, odvrne doktor. Dobro. Preskrbim ti leka, a ne povej nikdar, da sem ti ga dal jaz. — Obljubila sem in on mi je dal lek, ki sem ga izročila tebi. To je vse. Rotim se ti, da je to gola resnica, kakor je res Bog, kakor je res sonce, kakor je res...«

Starec je ne posluša več. Zgrudil se je na prag ter stisnil glavo med dlani. Gospod, Gospod! Sedaj je končno razumel besede, ki jih je doktor Suelzu govoril Lie:

»Vsi, ki so tako bolni kakor Maria Comita, morajo umreti. Delo največjega usmiljenja, ki ga more kdo storiti je, če jih pomori.«

Generalno zastopstvo:
FERRUM
d. d.
Zagreb, Halzova 14/g
Telefon 42-26.

Ljubljana: J. Kraker, Poljanska 3. Tel. 2942.
Maribor: R. Pelikan, Kr. Petra 5. Tel. 458.
Beograd: Ferum d. d., Kr. Milana 54. T. 3187.
Sprejememo zastopnike.

In res je umoril njegovo ubogo stvarico. Zopet mu stopi pred oči najnesrečnejša deklica, blede, z modrimi trepalnicami in nasmihajočimi se ustmi. Brez dvojbe: lek, ki ga je bil dal doktor Suelzu, je bil iz sardskega zelišča. Proklet bodi, proklet! A kaj sedaj? Naznaniti ga? Naznaniti coprnico? Naznaniti samega sebe? Vse tri bi vrgli v ječo ali pa poslali v blaznico. Ob tej pomisli je vztrepetal, odprl oči, zmajal z glavo in zadržal.

Ženska mu položi roko na ramo.

»Potrpi, starec. Zgodila se je zmota. Saj je tudi vse naše življenje zmota...«

»Poberi se!« zarjove starec.

In zopet zapre oči ter jame tarnati:

»Sirota, sirota! Nasmihala si se: dali so ti sardoniksa, ki povzroči smrt z nasmehom na ustih.«

Na to pa se mu zazdi, da vidi čudno prikazen doktorja Suelza. Stiskajoč pesti zakriči: »In kdo da tebi strupa, morilec, tebi, blaznež?«

„Spectrum“ d. d.
Inž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII
Medvedova ulica 38, telefon 343
Zagreb, Beograd, Osijek. Središnja: ZAGREB
Zračno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljevanje v med. Fina. navedna ogledala.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov, solčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Moderno, z vsemi potrebnimi stroji opremljeno
mizarstvo delavnico
v Ljubljani oddamo takoj v najem.
Ponudbe pod „TOVARNA“ št. 2808 na upravo lista. Kavcije zmožni imajo prednost.

Zdravilišče Klenovnik
blizu Ivanca v Hrvatskem Zagorju sprejema samo ozdravljive bolnike s pljučnimi boleznimi proti dnevni oskrbi 120 Din brez vsakih drugih taks. — Najmodernejša bigijenske in medicinske naprave, krasen park, zabave, kino. Zahtevajte informacije in prospekte od **Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Mihanovičeva ulica št. 3. — Telefon 664 in 1355.**

Stroji za obdelavo železa
in drugih kovin, sedaj se v pogonu, bodo v kratkem prodani. Interesenti naj si stroje in orodje ogledajo ter naj se v to svrhu oglasijo. Pri začasni upravi mladina, doma v Celju, Vodnikova ulica št. 9, kjer so tudi prodajni pogoji na vpogled.

Trstie
za strope
izdelujem z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22. Telefon 2513.

V MARIBORU na Glavnem trgu številka 9 — pri trvdki
Franjo Majer
si nabavite za pomladansko in poletno sezono zelo ugodno najmodernejšo blago za damske PLAŠČE in KOSTUME. — Za moške obleke pa dobro češko in angleško blago.

Za krojače! Za krojače!
Nova, velika
knjiga krojaštva
za samouke o prikrejevanju moških oblačil
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ul. 7
Zahtevajte opis knjige!

Kotlarski kovač
(Kesselschmied), vsestransko vešč in praktičen, kakor tudi popolnoma zmožen v varjenju, kateri je že 7 let pri dunajskem podjetju, lže mesta pri primerni trvdki v domovini zaradi družinskih razmer. — Naslov pove uprava »Slov.« v Mariboru.
Pohištvo
posteljnina, vložki, modroce, zastori, postelj. odeje, pohištvena tkanina itd., najboljša in najceneje pri **KARLU PREIS, Maribor**
Gosposka ulica 20. — (Brezplačni ceniki.)

Žena bodi sveta med nami!

G - Kopališče
LEICHENBERG

Štajersko Avstrija
15. aprila do 15. oktobra

Katari, astme, emphysem, bolezn. srca,
Slaviti od - avstrijske, naravn. ogliš-
kovo kizledravlino - opeli, nhalatorji,
pnevmat. stanice. - Point. penzion od
8 silingov dalje. - Prospekti
Kurkommission Gleichenberg.

le, itd.), da odraslim osebam utripi njihove seksualnosti veljajo za višek vseh užikov. In vendar bi n. pr. ravno »plesne vaje«, ki so danes večinoma izhodišče za kriva pota, lahko bile kar najuspešnejši regulativ mlade erotike, ako bi bilo poskrbljeno — da bi se v plesanju ne podčrtaval toliko spolni gon, ampak da bi v čim večji meri prišlo do veljavne, kar vsebuje ples duhovnih vrednot. Saj je ples življenjski element mladine!

Prekomerna seksualna miselnost starejše generacije kajpak ne more i na spolno prebujenje mladega rodu ugodno učinkovati. Vprico skorajda nepretrgane verige od vseh strani se vsiljujočih izredno sugestivnih spolnih mikov se vzgoji tukaj stavijo težke, človek bi malone dejal — dva se zmagljive naloge. Moralizirajoči opomini, da se to ali ono smatra za »nespodobno«, tukaj ne zaležejo nič ali skoraj nič. Odtolčnega pomena v tem pogledu je, oziroma bi bil — čut naravnega strahovanja (»Scham verloren — alles verloren!«). Proučevanje teh stvari je namreč ugotovilo, da je strogo tu ali tam veljavne spolne morale, v sicer enakih okoliščinah, vsikdar — v obratnem razmerju z naravnim nagnenjem k strahovanju: česar naravni čut strahovanja ne zmoro, to morajo ali vsaj skušajo potem doseči bolj ali manj strogo formulirana pravila o spodobnosti. Zato pa bi, kajpak le, ako se za deva resno vzame, trebalo vsi milje, v katerem mladina raste, tako urediti, da se naravni čut strahovanja ne zamori ali da bi vsaj ne otopeval ter bi se tako zaježila sedaj strahovito narasčajoča in nič kaj dobrega ne obetajoča spolna prigradnost (Frühreife) mladine.

A smoteno, to je premišljeno postopajoča vzgoja, ki ima bodočost mladine v mislih, bi si naj z vsemi sredstvi prizadevala, mladim dušam dopovedati, da je edino pravilna oblika za spolno izživljanje — zakonska zveza. Pa tudi to, da pravilno pojmovanje zakona ni n. pr. njegova persiflaža v opereti, šaljivem listu, trenutni kvanti...

Z ozirom na metodiko pa pritrjujem Keyserlingu, ki v svoji knjigi »Ehebuch« (1925) uvo-dom naglašal, da so »živiljska vprašanja« povsem svojevrstna vprašanja, to se pravi, vse drugačna od recimo znanstvenih vprašanj. Ta ali oni znanstveni problem (iz fizike, sociologije...) lahko kak poedinec reši, in če je rešitev pravilna, je dotični problem rešen — za vse ljudi, kateri o njem kaj razumejo. Toda življenjsko vprašanje večjega kalibra, n. pr. zakonsko življenje, ki se danes nahaja v taki krizi, da vsa boljša bodočnost človeštva zavisi od ugodne rešitve: zahteva po svojem bistvu, da mu vsak posameznik pošteno pogleda v oči. To se pravi, da se vsak, kogar tiče, skuša najpoprej do dna poglobiti v smisel vprašanja, a potem si prizadeva, čim vestneje sam iskati odgovora nanj, ter slednjič, če ga je dobil, v smislu dobljene rešitve istinito živeti. In tega svojstva življenjskih vprašanj, kamor pač spada — tudi medsebojno razmerje moškega do ženske, bi prava vzgoja ne smela omalovaževati!

Zastopnik za Domžale

za zelo dobro idoč izdelek klobučarske in slaničarske industrije, se išče. — Ponudbe pod: Prvovrstno vpeljan št. 2880 na upravo »Slovenca«.

Dr. A. B.:

In mi močje?

Mož in žena sta si v življenjskem oziru enakovredna, za isto in skupno življenjsko nalogo prispevata vsak svoj del, ki pa je na ženski strani večji in težji. Navzlic večjim življenjskim žrtvam je veljava žene v primeri z veljavo moža v navadnem življenju manjša.

Goreče prvobornilke ženskega gibanja hočejo odpraviti to očitno krivico razmerje tako, da zahtevajo popolno enakopravnost žene z možem vsakega pogledu. Taka zahteva je neprevdarna in žensktvu samemu nevarna. Zares, naše pisano pravo je samo možko v dvojnem smislu, napravili so je možko sami in tudi čisto ženske zadeve uredili z možkih vidikov. Po tem veljavnem pravu je priznana ženi enakopravnost z možem povsod, kjer mu ni nevarna tekmovalka, a kjer bi se utegnili uveljaviti in svoje ženske pravice uspešno zastopati, nima žena kot taka ne vplivne besede ne soodločujoče moči.

Samo dva kričaja zgledata!

Stalen madež naše civilizacije je prostitucija, ki se vzdržuje in širi pod zaščito moškega prava: krivič-zapeljivci so nad zakonom, žrtve-zapeljanke pod zakonom.

Kako krivično je veljavno pravo glede nezakonskih mater in nezakonskih otrok! V Franciji je boljše, tam pravo ne priznava nezakonskega očetovstva, a s tem krutim svarilom izdatno varuje žensktvo zlorabljanja; v Angliji je pravo milejše, ker daje nezakonski materi in nezakonskemu otroku vsaj gnotne ugodnosti zakonstva. Naše pravo je kakor pol ptič — pol miš, nezakonska mati je skoraj brez varstva, nezakonski otrok je deležen materine nesreče, mož pa, ki je zakrivil dvojno in trojno zlo, se odkupi z neznatno vzdrževalnino za otroka in ostane čestit državljan.

V naši mladi državi se ne obetajo žensktvu boljši časi, vsaj v dogledni prihodnosti ne. V zakonodaji odločujejo ljudje, ki zastopajo kraje z zelo primitivnimi razmerami in ljudje, ki slepo kopirajo že dekadentsko zapadnoevropsko svobodomiselnost brez npravnstvenega jedra. Saj je že več let v osnutku novega kazenskega zakonika določba, ki naj zakoniti namerno spajljanje brez kazni, kar velja dandanes še po obstoječem pravu za strogo kaznivo dejanje. Ako se ta osnutek zakonik, bo pravna vrednost žene ponižana na stopinjo brezpravne poganke starega veka ali muslimanke v orientu.

Tako je pisano in veljavno naše pravo sedanjosti in bližnje bodočnosti za ženo neugodno, poniževalno in krivično.

Na tem mestu je poskusil božični članek »Materinstvo — jedro ženskega in družabnega vprašanja«, vzdržati naše žensktvo k samoodrambi: kažoč mu, koliko neprecenljivih vrednot tiči v vsaki ženi, vrednot, ki jih ne more vzeti nihče s silo, vrednot, ki jih lahko dene na tehtnico, da ž njimi doseže enakovrednost z možem. Povdarjeno je bilo, naj žena ne tekmuje z možem v možkih poslih, drži naj se svojih pristno ženskih življenjskih nalog, ker v tem življenjskem »taboru« je nezmagljiva. Ženska zahteva, ki gotovo uspe prej ali slej, bodi: Vsakemu spolu svoje pravice! Geslo: Obema spoloma enake pravice je zmotno in za ženo krivično.

Kaj pa mi močje? Ali naj držimo roke križem in čakamo, da si žene izvojujejo svoje pravo?

Razboritemu možu, ki pravično presoja pravni položaj žene, je jasno, da se obstoječe pisano pravo ne sklada z njegovim pravnim čutom, ki je pravzaprav odjek višjega pravnega reda, zapisanega v njegovi duši. Že po tem naravnem pravu ne more pošten mož izvajati kakršnihkoli preprav naproti ženi, marveč ji mora priznati enakovrednost in življenjsko vsprejemnost, že po naravnem pravu je izkoriščanje žene moža nevredno početje.

Razvidno je tudi, da položaj žene nujno vpliva na položaj moža. Življenska edinic člo-

veške družbe nista ne mož ne žena vsak posamič, marveč oba, združena v življenjsko enoto, ki ji pravimo družina. Matica družine je pa žena. Če je položaj žene nepovojen, njenim življenjskim nalogam in potrebam nasproten ali celo kvaren, trpi družina, ž njo tudi mož, a hkrati hira ves narod, ki ga sestavljajo družine. Može, ki na zunaj predstavljajo narod, predstavljajo življenjsko moč svojih družin, ki so dejansko zvečine telesno-duševne tvorbe žena. Z veljavo žene pada in raste moč moža in naroda.

Da je tako pojmovanje življenjskega razmerja med možem in ženo pravilno, priča nezmotljiva učiteljica narodov, katoliška cerkev, ki je dvignila ženo iz suženjstva in ji daje vso npravo oporo kot enakovredni družici moža in ki pravično ureja razmerje med obema spoloma kot enakovrednima polovicama. Druga temeljna krščanska zapoved, zapoved ljubezni do bližnjika ima glede razmerja do žene takole zmisel: kar nočeš, da kdo napravi tvoji materi, nevesti ali soprogi, hčeri ali drugi ljubi ti ženski osebi, ne stori nobeni ženi! Spoštuj sebe v vsakem sočloveku!

Tako krščansko in viteško mišljenje, kakor ga širijo poleg cerkve tudi naše verske, prosvetne in mladinske organizacije, naj postane naše javno, v srcih in dušah usidrano pravo! Ta poziv velja našim možem in mladeničem kot velikonočen pozdrav!

Dr. K. Ozvald:

Vzgoja mladega rodu.

Pričujoče vprašanje utegne izmed vseh, kar jih premore nepregledno pedagoško področje, biti ne samo najbolj dalekosežno in pereče, ampak tudi — najtežje. In nanj odgovorjati na tako skrčenem prostoru, se mi dozdeva neke vrste pedagoška »hibris« (drzovitost). Tako na kratko se o tem predmetu pač ne da več povedati, nego sledeče:

Tudi tako razvita in komplicirana kultura, kakor je dandanes zapadnoevropska, se po mnenju vsečakov, da vzlic nekaterim zloslutnim glasovom, še dalje razvijati. Samo nečesa da ne smemo prezirati: da je ni v stanu dalje razvijati generacija, katere spolno življenje ni več zdravo, ali drugače rečeno generacija, v kateri ni več pravega odnošaja, oziroma čuta za pravi odnošaj med možkim in žensko. S te strani je sodobni družbi dan silno velik kulturnopolitičen in obenem pedagoški problem.

Toda znamenja govore, kakor da bi naša fodobnost temu, reči treba da veleživljenskemu

problemu ne bila kos. To odseva n. pr. iz metod, po katerih se skuša uravnavati medsebojnost obeh spolov. Kot recept se namreč radi zapisujejo ceneni nasveti, ki sploh niso naperjeni zlu do jedra, ampak pobijajo le bolj simptome, to je raznih vrst — izrastke. In vendar bi pač najprej trebalo vprašati, kako je prišlo do rane, in šele potem se lotiti zdravljenja. Odgovor na tako vprašanje bi se namreč glasil, da je tudi izvor današnjim nevšečnim oblikam spolnega razmerja med možkim in žensko predvsem drugim — radikalni »Umsturz der Werte«, to se pravi dejstvo, da je absolutno zavlada dvojica malikov, ki se jima vedno globlje klanja novoveki človek: denar pa uspeh. In ob takem odgovoru bi postalo obenem jasno, kako trd oreh da je pedagoška stran tega vprašanja.

Ni pa dvoma, da se ima sedanji človek i tukaj, to je z ozirom na medsebojno razmerje obeh spolov nadejati boljše bodočnosti edinole tedaj, če postane mladi rod deležen prave vzgoje. In v tem pogledu ni mogoče dovelj glasno opozoriti na tistih dvoje glavnih sil v pravem vzgojem prizadevanju: ena, v sedanjost obrnjena, se imenuje zgled odraslih, a druga, v bodočnost usmerjena, je premišljeno učinkovanje na mladega človeka, katero skušaj doseči ne to, da bi mladenič in mladenka, ko dorasteta, bila podobna svojem sedanjemu vzgojitelju, temveč da bodeta takrat v stanu ter tudi pripravljena, svoje dejanje in nehanje urejati tako, kakor bosta po vestnem predurku smatrala za najbolj prav.

Pravi odnos med dorastlim možkim in žensko bi zlasti zahteval, da čimbolj normalno potече doba tiste sanjave »ljubezni«, ki se imenuje erotika ter je bistven del v duševnem zorenju fanta in deklica. Erotika ni isto, kar seksualnost, tudi ne flirt ali koketiranje in pusiranje, kar vse rado nastopa v obliki erotike, temveč tista svoja »simpatijo« idealizirajoča ali obožavajoča duševna ljubezen, ki je po svojem bistvu in dinamiki tako nebeški lepo prikazana v Zupančičevi »Serenadi«. Dočim je seksualnost biološki pojav, ki z ozirom na svoj nastop in potek zavisi pretežno od celotne konstitucije dotičnika, je za erotiko značilen faktum, da zavisi od stanja kulture.

A tozadevno zgledovanje? No, današnje kulturno življenje se pač bore malo ujema s tem, kar bi naj mladini služilo za smernice v medsebojnem odnošaju obeh spolov. Kajti mladostnik korak za korakom vidi (ob dekadentnih plesih in zamorski godbi, ob tvorbah tako zvane umetnosti v knjiži, gledališču in na sliki, ob rafiniranih kreacijah mode za obleko, ob premetenih vabah h kino-predstavam »samo za odras-

Joseph Wittig:

Preostalo dekle.

(Iz božje povesti »Das Schicksal des Wenzel Böhm«.)

Prirojen ženski poklic je, da se poroči in rodi in se s tem, kakor pravi sv. pismo, zvečiča, to je postane zrela za nebesa. So pa dekleta, ki se ravno s tem zvečičajo, da v enem samem trenutku — bodisi po usodi milosti bodisi po usodi vsakdanjega življenja — za vedno izgube poroko in rojenje. Ni jim več potrebno. Dovolj imajo. En edini udarec je storil več nego tisoč udarcev, ki zadenejo srce otrok bogate matere. Menim dekleta, ki so ali same zapustile svet ali pa je svet nje zapustil. Do smrti utrujene in mrtve se zgrudijo v roke Božje in ozdravijo in se zbude na Njegovem srcu. Bolečine porodnic so munda velike; sladak čez vse sladkosti pa je smehljaj, ko so porodile. In bolečina in smehljaj se ponavljata pač šestkrat, sedemkrat, osemkrat. In vselej je kakor poletni dan ob žetvi. Materino obličje postane ob vsakem porodu slovesnejše, bolj nebeško. Toda dvanaajstkrat tako velike kakor vse materine bolečine so bolečine zapuščene v enem samem trenutku, in dvanaajstkrat tako sladak in slovesen je smehljaj zapuščene, ko se enkrat zopet smehlja.

To se je zgodilo pri vaški zeliščarici šele v dvanaajstem letu, odkar je Hijacint Čeh po gozdni stezi odhrvel v tujino. Zeliščarica se je najprej zglasila pri dobavitelju blaga, ki ga je Hijacint poneveril in se ponudila, da mu bo toliko časa služila, dokler škoda ne bo povrnjena. Trgovec ji je dal delo na dom in ji tako dobro plačal, da je bil begunčev dolg v dveh letih poravnal. Kasneje je rekla: »To sta bili srečni leti; mogla sem zanj delati. Toda kaj naj

storim sedaj? Saj sem najnepotrebnejše dekle na svetu.« In zjokala se je.

Trajalo je zopet tri leta. Človek ne bi verjel, kako dolgo more jokati takole staro dekle! Potem so solze usehnile. Tedaj je rekla: »To so bila srečna leta; mogla sem zanj jokati. Kaj pa naj zdaj storim? Iskala ga bom!«

Šel je na vzhodno stran. Tam v gorah mora biti, tako si je dejala. In z vso vnemo se je lotila nabiranja in prodajanja zelišč in rož; kajti pri tem je mogla cele dneve opazovati najskrivnejše poti in prisluškovati od hiše do hiše, če se je bil morda kje zglasil.

To je trajalo zopet tri leta. Tu ga je videla prihajati s svojim dečkom, ravno ko je bila svoja zelišča razprostrla po kmetski mizi in kakor ponavadi pogledala po cesti. Dasi je ni vprašala, ji je kmatica pojasnila: To je zet starega »Apostola«, ki je bil pred mnogimi leti izginil. Gotovo je že mrtev, saj z njim ni bilo vse, kakor bi moralo biti. Tedaj je svoja zelišča zvezala skupaj in odšla v nasprotni smeri — rekoč: »To so bila srečna leta, ko sem ga še mogla iskati!« — In dala si je pokazati »Apostolovo« hišico, potem pa odšla proti nemški meji. Vendar je ostala še na Avstrijskem, kajti sklenila je: »Na skrivnem ostanem v njegovi bližini, kajti morda mu bom mogla še kdaj pomagati!«

Zopet je trajalo tri leta. Najela si je čisto majhno izbico ob tihotapski poti, ki je vodila s cesarskega ozemlja na Prusko. Od tam je hodila nabirat in prodajati zelišča. Če je bila pa kdaj doma, potem je v zvezdni luči marsikdaj videla, kako so z obmejnih hribov skozi grmovje prihajali po dolini tihotapci. In enkrat ji je začelo srce izredno močno biti: »To mora biti Hijacint!« In enkrat je počil strel v dalji: »To je Hijacint!«

Kdo bi domel ženske! Vse več imajo v duši nego um in voljo. Vse so prorokinje, dokler imajo tajno ljubezen v duši. Sredi polnoči je

skočila zeliščarica iz postelje, vrgla nase obleko in ruto in hitela ven v smeri poka. Pač je našla stopinje v snegu med grmovjem, a le tu in tam katero. Tihotapci so šli po strugi plitkega potočka, ki še ni bil zamrznil. Tu je sklenila, da gre naravnost k Hijacintu na dom in naravnost vpraša, če se mu je kaj pripetilo.

Čuj! Šumenje za onimi drevesi. Nekdo je stopil naprej in žensko zadržal. Bil je obmejni stražnik, ki je vršil svojo dolžnost.

»Ničesar nimam. Le preiščite me! Toda povejte: Ali ste vi streljali?«

»Da, prišel je eden teh vrazjih ljudi in se ni hotel ustaviti. Toda žal — nisem ga zadel.«

Tedaj se je hotela zeliščarica obrniti in je tudi šla košček poti nazaj; potem je pa krenila na drugo pot: »Saj moram vendar k »Apostolovim!«

Ni še dolgo hodila, ko je zaslišala tiho ječanje. Ozrla se je naokrog, a ni videla drugega nego sneg in nebo. Da, nebo in sneg, toda sneg je zopet zaječal.

Izkopala je umirajočega Hijacinta iz snega, ga prijala za obe roke, kakor je bila navajena z vogali velike rute, v kateri je nosila zelišča, jih potegnila preko ramen in vlekla težko breme do hiše starega »Apostola«, ki ni bila več daleč. Hijacint Čeh ni nikdar več odprl oči.

V žepih mrtvega tihotapca je našla ključ hišnih vrat, jih odklenila in pripravila smrtno posteljo. V drugi postelji je ležal črni kodrolasček Vaclav Čeh. Z malo oljnato svetilko, ki jo je bila otipala in prižigala, je posvetila dečku v obraz. In glej, sklenjeni ročici sta se razklenili: zdelo se je, kakor bi hotel razširiti roke in ustnice so šepetale v čudnih sanjah: »Zvezda, zvezda! Mati!«

Pri tem je zeliščarica pozabila smrt in grozo te noči in se prvič nasmehnila, uboga zapuščena dekle, ki je delala, jokala, iskala in hotela pomagati dvanaajst dolgih let.

Ob prvem jutranjem svitu je zeliščarica zaklenila hišico in odšla do najbližje kmetije, kjer je zbudila ljudi, jim povedala, kaj se je zgodilo in jih prosila, naj store svojo sosedsko dolžnost in obvestijo občinskega načelnika. Njo samo čakajo materinske dolžnosti, vrniti se mora k dečku.

V omari je našla bel prt in pokrila z njim truplo svojega Hijacinta. Potem je pospravila po izbi in napravila ogenj v peči. In ko je začel ogenj prasketati, se je mali Vaclav zgenil. Zena je z lučjo stopila k njegovi postelji in čakala. Tedaj so se odprle velike, leve otroške oči, v katerih je luč takoj zbudila dve zvezdici. In vriskajoč je zaklical deček: »O moja mati! Oče te je tedaj našel na nebu in te privedel semkaj.«

»Ali ti je to rekel oče?«

»O da, rekel je, da gre v noč, da poišče materino zvezdico. In če bom pridna, da jo bo našel. In hotel ti je povedati, da sem dober otrok. In tu te je sam pripeljal.«

Stara dekle je globoko sklonila glavo. Zlostne matere, poljubila dečka in skrila svoj obraz na glasno bijočem malem srčecu. Deček ji je nežno gladil lase in rekel: »Tako lepe bele lase imaš. Oče je rekel, da so bile čisto črne. Kajne, na zvezdah so bile zlate? Kje pa je oče?«

»Oče je sedaj na zvezdah in je ves zlat. Samo svoje telo je pustil tukaj. Čisto belo ga bomo oblekli in položili v sneg na pokopališče. V lepi zvezdati noči pa pridejo ponj in ga ponese na zvezde. Čisto tiho bodi in vesel. Poslej bom jaz skrbela zate namesto očeta, dokler enkrat tudi midva ne prideva na zvezde in v nebesa.«

»Da, v mesto, ki ima same zlate ceste in v vrt, kjer cveto same bele cvetice!«

Tako je Vaclav izgubil svojega jasnega očeta Hijacinta in ni vedel, da je smrt globoka žalost. Zeliščarica mu je, kakor bi se iz nje pretakala milost, z lučjo zakrila vso temino.

no« za sveče, in kadilo, in vzdrževanje cerkvenih stavb in samostansko hrano. Poleg tega je bil arhimandrit (prior samostana) postavljen za razsodnika vseh sporov, ki so nastali med kupci. Naravno je, da so te predprave bile izvor silnega obogatjenja samostana. To je bilo dobro znano slovitemu razbojniku, ki ga opeva ruska narodna pesem, Stjenki Razinu, ki je leta 1670. poslal svoje razbojniške tolpe dvakrat — in sicer pred sejmom in po njem — da so ga do dobrega izropali. Da je Stjenka odnesel obilen plen, je gotovo. Saj je koncem sedemnajstega stoletja prišlo na Makarjevski sejmu letno po 22.000.000 kilogramov, sredi osemnajstega stoletja pa že po 325.000.000 kilogramov blaga.

OBSEG.

Leta 1816. je upepelil požar v Makarjevu vsa sejmska skladišča in prodajalnice. To je dalo povod, da ga je vlada sklenila premestiti na vsestransko primernejši kraj. Za tak kraj so spoznali Nižnij Novgorod. Prostor za novi velesejem pa so izbrali v trikotu ob stoku obeh rek. Za lažje pojmovanje naj služi, da ta prostor leži ravno tako, ko svet med Savo in Dunavom pri Belem gradu. Velikost za sejmske odmerjenega sveta obsega 788 hektarjev ali skoro osem štirjaskih kilometrov. To je približno toliko, kot meri oni gori omenjeni, čisto poplavljeni svet med Belim gradom in Zemunom z vso ploskvo, ki jo zavzemata mesto Zemun in letališče pri Bežaniji.

OGROMNA TRZNICA.

Na tem prostoru, ki sega v ozadiju na plitvo in neveliko Meščersko jezero, je sezidal inženir general Betancourt leta 1822. po lastnem načrtu za tri milijone rubljev ali približno sto milijonov naših dinarjev »gostinjski dvor« — trznico. Pa ne pod eno streho, kakor se »gostinjske dvori« navadno grade po ruskih mestih, temveč tako, da so prodajalnice nameščene v 60 podolgastih poslopih s prostornim prehodom po sredi, in pa na obeh zunanjih straneh po nepokritih ulicah pod širokimi strešnimi napuščmi, ki omogočajo prosto izložbo blaga. V vseh poslopih gostinjskega dvora je 2500 prodajalnic in 60 veleskladišč. Okoli gostinjskega dvora je nastalo kasneje celo mesto, v čegar poslopih je poleg prostorov za krčme, izkuhe, gostilnice in skladišča zopet več kot 2000 prodajalnic. Sam gostinjski dvor ima spredaj veliko, leta 1890. za dvajset milijonov dinarjev sezidano, dvonadstropno glavno poslopje s prostorno osrednjo galerijo in velikim številom prodajal-

Glavno velesejmsko poslopje.

níc za luksuzno blago, kakor: svila, preproge, tkanine iz jutrovih dežel, zlato, srebro, porcelan, igrače, krzna. V sijajnih izložbah so mnogokrat napisane tudi cene. Z večine pa kupec izve ceno šele v prodajalnici. A Bog ne daj, da bi po vzorcu zapada vzel naznanjeno — pa naj si tudi napisano — ceno za kupno podlago! Bil bi neznansko obrnjen. Na sejmu v Nižnjem postavljajo namreč po iztočnjaški navadi dvakrat do trikrat višje cene, ko so namenjeni prodati. Tisti kupec kupi bolje, ki se zna bolj in vztrajneje pogajati.

V glavnem poslopiju stanuje med velesejmom, ki se vsako leto vrši od 15. julija do 1. septembra, gubernator. V tem poslopiju so tudi pisarne upravnega urada, pošta, brzojav in carinarnica. Tudi velik, eleganten restorán je tu.

BOŽJI HRAMOV IN HRAM MAMONA.

Na sejmišču je tudi dvoje cerkva. Prvotna »Spaso-Preobraženska« (spremembe Odršenikove) in nova, velika Aleksandro-Nevska. Prva je sezidana po Monferrandovih načrtih in je nenavadno bogato opremljena. »Prestol« (veliki altar) ikonostasa je iz kovanega srebra in tehtja 115 kilogramov. Novo cerkev dalo je sezidati nižegorodsko trgovstvo v spomin obiska carja Aleksandra II. Vanjo so prenesli mnogo jako znamenitih starozitnosti iz Makarjevskega samostana, izmed katerih sta posebne omembe vredna srebrni, dletovani, bogato pozlačeni križ na »prestolu«, in srebrni, tudi dletovani, z žlahtnimi kamni okrašeni križ na žrtveniku. Tudi Armenci imajo na sejmišču svojo cerkev in Mohamedanci svojo mošejo. Končno ne smem pozabiti še Merkurjevega templja — borze. Dasi se v Rusiji božje hiše obiskujejo dosti dobro, ima vendar ta tempelj, v katerem je postavljen »prestol« bogu Mamonu, brez dvojbe največ in najvnetejših obiskovalcev.

KUPCIJA SE ZAČNE.

Sejmišče veže z dolnjim mestom most na čolnih. Koj ob prihodu čez most stoji »Makarjevskaja Casovnja« (kapela), ki jo je dal sezida-

Makarjevskaja kapela, poleg katere sta dve žrdi, na katerih se ob otvoritvi velesejma dvigneta zastavi.

ti Pečerski samostan. V to kapelo preneso vselej ob začetku sejma v svečanem sprevodu čudotvorno sliko Batare Božje, kateri se hodijo pridno klanjati mnogobrojni pravoslavni obiskovalci sejma. Svečice, ki jih pred sliko v njihovem imenu za par trenutkov zažigajo cerkveniki, tako da so vsaj desetkrat plačane, predno čisto dogore, dajo samostanu izdatne dohodke. Na vsaki strani kapele stoji na arhitektonsko oblikovanem zidanem podstavku visoka trobojna žrd, na katero vsako leto dne 15. julija potegnejo veliko zastavo, v znamenje, da se kupčevanje začne.

Da na tako ogromnem prostranstvu in ob tako številnem obisku vlada red, je pač ena najtemeljnejših zahtev. Zato je upravna organizacija temu primerno vrejena. Cela množica redarjev in drugih uslužbencev ima skrbeti, da se ta red ne moti. Saj ima pa glede na to, da prihajajo na velesejem množice temnih elementov, polne roke posla. Vendar ta posel vrši s hvalevrednim uspehom. Beračem je pristop na sejmišče zabranjen.

Nižegorodski velesejem skrbi za izmeno robe med evropsko Rusijo — preko nje tudi med nekaterimi deželami zapadne Evrope in med Azijo. Nanj prihaja najraznovrstnejše blago, počenši od najprvotnejših surovin do najznamenitijših izdelkov veleobrti. Iz osrednjih državnih oblasti prihaja na velesejem rokotovno blago; z Urala železo in druge kovine; iz Sibirije kože, krzna, vosek, med, sol, mast; s Kavkaza vino, grozdje, južno sadje; iz Perzije sveže in posušeno sadje, bombaž; iz Kitaja čaj; iz Ukrajine tabak; iz dolnjega Povolžja žito in razni drugi pridelki poljedelstva. Vsega blaga prihajalo je v začetku tega stoletja za dvatisoč milijonov dinarjev na leto. Velesejmska uprava prejela je za najemščino prostorov gostinjskega dvora po štirinajst milijonov dinarjev na leto.

BLAGO IZ VSEH DELOV EVROPE IN RUSIJE.

Zaradi lažje preglednosti in orijentacije je točno določeno, kje se smejo prodajati posamezne vrste blaga. Široke, perspektivne podobne ulice sečejo vse sejmišče po dolgem in počez. Sedemnajst takih ulic veže morebiti kakih štiri deset ali petdeset ožjih ulic in uličic, potem pokritih galerij in hišnih prehodov (pasaž). Nekatere teh prometnih žil so določene v celi svoji dolgotrajnosti za prodajo istovrstnega blaga. Druge zopet po odsekih in je to na legopisnem načrtu točno označeno, tako, da se človek v tem peštem semterje prav lahko in hitro spozna. Sicer je pa vsak izvozeček, katerih je v Nižnjem legijon, o vsem dobro poučen in rad pripravljen dati vsakršna pojasnila. — Kakšne množice blaga prihajajo na velesejem, dajo nazorno poučilo te-le po uradni statistiki iz leta 1899. posnete številke: Ves dovoz v Nižnij je omenjenega leta znašal 1360.000.000 kilo. Od tega spada na nafto 788.000.000 kilo, na železo 79.000.000 kilo in na žito 65.000.000 kilo. Ladij je leta 1899. prispelo v nižegorodsko pristanišče 5708.

Ni mi treba naglašati, da je izprehod po tem trgovskem labirintu neznanstvo zanimiv in poučen. Seveda pa tudi utrudljiv, zlasti ker v dobi velesejma vlada moreča vročina. Zato je sreča, da je poleg rečnih kopelji na razpolago koj na »Betankurovskim kanalom«, ki oklepa ves osrednji gostinjski dvor, nekoliko prostornih kopališč navadne in boljše opreme. Sreča pa tudi, da imajo sejmarji vsakih toliko korakov možnost stopiti v kako okrepčevalnico na »stakan (čašo) čaju«, o katerem sem se ravno tukaj poučil, da bolj gasi žejo, ko katerakoli druga pijača.

Šest dni sem ostal v Nižnjem in največ tega časa sem preživel na sejmišču. Kljub temu moram priznati, da sem si o njem mogel napraviti le površen vtis. Nisem se namreč toliko zanimal za blago, kakršnega je videti pri nas, nego bolj za izdelke ruske domače obrti in pa za blago, ki je prišlo na trg iz Azije. Izdelki domače obrti iz semenovskega, pavlovskega in muromskega »ujezda«: skrinje, omare, na prav poseben način barvana suha roba, tako da ne pušča barve, kadar se zmoči; potem svete slike in male skrinjice za posvečene predmete iz Moskve in iz vasi Palehi, Holuja in Msteri: koliko sem tu videl svojeobraznega, meni čisto novega! Potem pa kožuhi in krzna iz severnih evropskih gubernij in iz Sibirije. Tu se šele prav spozna značnejše znane ruske prislovice, da ljudi pozdravljajo po kožuhih. V neki izložbi v Pušnoj Naberežnoj videl sem na pičel štirjaski meter velikem krznu leskle črne barve zapisano ceno 4000 rubljev (približno 125.000 dinarjev). Lahko si je misliti, koliko bi stal kožuh iz takih krzen!

Mojo radovednost je vzbujalo tudi blago iz Azije: kitajska svila, buharske ogrinjače, perzijske in sibirske preproge najraznovrstnejših risb in velikosti, svilnate in satinjske blazinice, rdeča in rumena obutev. — Neki dan, ko sem iskal »balaganov« — nekaj takega, kakor je dunajski prater — sem zazrl na oni strani Meščerskega jezera cele kupe pod milim nebom zloženega čaja. Dam se prepeljati tjakaj. Imel sem kaj gledati! Tovor celih ladij v usnje za-

šitega čaja je bil tukaj na prodaj. Bilo ga je pa tudi cele kupe nezavitega »kirpičnega«, to je takega črnega čaja, ki v obliki naše zidne opeke stisnjen prihaja v trgovino in ga kupujejo ruske vasi in ubožnejši sloji mestnega prebivalstva.

Na nižegorodskem velesejmu se dobi vsega. Od najneznatnejšega predmeta najmanjše vrednosti, do najdragocenejše luksuzne stvari. Zato je za gospodarsko življenje Rusije neprecenljive važnosti. Kupci in veleindustrija iz vse države pošiljajo tjakaj blago, ki se odondot razvozi v prostrano Povolžje: v neizmerno Sibirijo, v centralno azijske dežele, v Kitaj, Mongolijo, Perzijo, Buharo, Afganistan; Kašgar in celo v Carigrad. Zato pa v dobi velesejma srečavate tukaj tak človeški kalejdoskop, kakor nikjer drugje. Sibirski kupci, uralski veleindustrija, ruski tvorničarji, astrahanski veletrgovci, Tatarji, Kitajci, Mongoli, Perzijci, vsi pestri narodi Kavkaza in srednje Azije so tu zastopani. Pa tudi sleparji, goljufi, žeparji, sleparski igralci, šarlatani in ženske dvomljive vrednosti se natepejo v dobi velesejma od vseh strani države in celo iz inozemstva v obilnem številu semkaj, tako, da ima redarstvo silno naporno službo.

HIGIJENA.

V higijenskem oziru ima nižegorodsko velesejmišče uredbo, ki modernim mestnim upravam služi za vzorec. To so podtalna javna stranišča. Ona so na nižegorodskem »Makariju« vpeljana od početka in se imenujejo »tuneli«. Takih dolgih in širokih tunelov je ondi veliko število. Svoj postanek imajo pa zahvaliti zgolj praktičnemu uvaževanju. Odpeljajo grezi bila bi namreč združena z motenjem sejmišnega življenja in zvezana z velikimi stroški; kanalizacija s stalnim izplakovanjem zaradi nizke lege sejmišča težko izpeljiva. Zato se toaletni prostori tunelov sproti le temeljito razkužujejo, grez pa pušča v njih. Velesejmska uprava se namreč zanaša na pomoč »velike matere Volge«. In ne zastonj. Ona se namreč vsako leto med tajanjem snega ob njenem »verhovju« razlije čez vse sejmišče, tako, da stoji po meter visoko na

Kitajska velesejmska ulica pod »vodo«.

njem. Ob tej priliki vzdigne vso grez in jo odnese, očisti vse ulice tudi vseh smeti in nesnage. Volga je tedaj v prostovoljni službi sejmišne uprave kot razkuževalka in čistilka.

Dne 1. septembra zdrkneta zastavi z žrdi ob Makarjevi kapeli — znamenje, da je velesejma konec. Sejmišče pa ostane še 10 nadaljnjih dni odprto, da trgovci sklenejo in likvidirajo račune.

Kako je v Nižnjem Novgorodu sedaj, ne vem. Vsakoletni velesejem se tudi pod boljševisko vlado vrši. V kakšnem obsegu in v kakšnem uspehom, ne moremo izvedeti. Nižegorodski velesejem je postal danes v veliki meri razsadnik boljševiskega komunizma med azijskimi narodi, jo torej dobil tudi velik političen pomen. S kakšnimi sadovi, bo pokazala bodočnost.

„UNDERWOOD“

pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljivo v izpežnosti in usled tega najcenejši.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Telefon št. 2890

Modni kangarni sportni ševjot
za fine oblake.
Velika izbira, ugodne cene.
R. MIKLAVIC „Pri Skoti“
Ljubljana

Smrekovi hlodi
iz letne sečnje 1928, 600—800 m³, na prodaj pri upravi graščine Brežice o. S.
Zahvala
Podpisana se zahvaljujem tem potom društvu »Ljudske samopomoči« v Mariboru za takoj izplačano podporo po smrti gospe Neže Schenberger, s katero podporo mi je bilo možno poravnati pogrebne in druge stroške. Priporočam torej to društvo vsakomur najbolje za takojšnji pristop.
Maribor, dne 3. aprila 1928.
Uršula Bosner.

Marko Rosner
manufakturna trgovina na debelo
Telef. inter. 232
Maribor
Slovenska ulica št. 13

Ali se hočete osvoboditi svojega revmatizma in trganja?
Zbadljive, skeletne bolečine v udih in členkih, oteklje udje, sključene roke in noge, trganje, bodljavi, zbadajoči razni delih telesa, da celo slabe oči, so kaže posledice revmatizma in protinskih bolečin, ki jih je treba odstraniti, ker bo sicer bolezen vedno bolj napredovala.
Ponudim Vam
zdravljenje s pijačo, ki bo ozdravila, razredčila vodno kislino, pospešila prebavo in izločevanje, torej ne takozvano splošno ali tajno srčevato, marveč izdelek, ki ga nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.
Vsakomur poskušnja zastoj!
Pisite mi takoj in prejeli boste od založništva, ki jih imam v vseh deželah, popolnoma zastonj in franco poskušajo s poučnim navodilom. Sami se boste lahko prepričali o neškodljivem in hitrem učinkovanju sredstva!
AUGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalersstr. Nr. 5. Abt. 18.

Interesenti za lokale
pisarne in stanovanj. v novogradeči se hiši na Miklošičevi cesti, skoraj vis-a-vis hotela Union, za julij ali avgust, naj se javijo: Kralja Petra trg 8, pritličje, levo.
Ljubljana in izletniki v Ljubljano, zanimala vas bo »Sprehod po Ljubljani«. knjižica
Dobi se pri Upravi »VRTCA«, Sv. Petra cesta 80, po knjigarnah in pri Ničmanu. Posamezni izv. 3 D.
Kostanjeva drva
za tanin in smrekovo skorjo oziroma česlo plačujem po najugodnejših dnevni cenah in proti takojšnjemu, na željo akreditivnemu plačilu.
Ernest Marinc, Celje,
Zrinjskega ul. 4. Telefon interurban št. 136.

Naročajte „Slovenca“!
BLAGO
za fine oblake, »vino«
vino in perilo zadnje
novosti — reskega izvora
velika izbira, ugodne cene.
R. MIKLAVIC „Pri Skoti“
Ljubljana

Za duha in srce

Ivana Preglja Izbrani spisi

Ivan Pregelj je brezdvoma danes pri nas tisti pisatelj, na katerega se stalno obrača pozornost čitateljskega občinstva. Priznan je kot ljudski pisatelj, ki je v svojih mohorskih povestih postavil tako rekoč novo obliko ljudske povesti, priznan je kot

neumoren iskavec novih umetniških oblik; vsako njegovo delo, ki izide v naših revijah, prinese novo presenečenje. Pregljevo ime pomeni v razvoju našega novejšega pripovednega jezika poleg pesniške proze Ivana Cankarja in Finžgarjeve kremenite domačnosti tretjo izrazito umetniško stopnjo. Stilista Preglja danes ne dosega pri nas nihče, njegova tolminska izvirnost, šegavost in hudomušnost pa je nov svet, ki je vzbudil v našem slovu polno novih poizkusov, izčrpal skrito lepoto naše preteklosti in sedanjosti. Pregelj je v pravem pomenu domačosten umetnik in vsi, ki hodijo za njim, ustvarjajo novi čas slovenskega pripovedništva.

Jugoslovanska knjigarica v Ljubljani je kot založnica povabila Ivana Preglja, da uredi svoje izbrane spise. Pisatelj se je povabilu odzval in tako bomo dobili vsako leto po dva zvezka Pregljevih spisov v obsegu 16 tiskanih pol; prvi zvezek izide že v prihodnjih dneh. Ta razveseljevi dogodek na našem knjižnem trgu bo javnost gotovo z veseljem pozdravila, kajti izšla bodo v lepi knjižni obliki najboljše Pregljeve dela, taka, ki jih je pisatelj priobčil v slovenskih revijah in taka, ki so v knjižni obliki že pošla. Vrhutega bo pisatelj, ki sam ureja svoje spise, od časa do časa uvažal tudi popolnoma novo gradivo.

Kdor pozna celotno Pregljevo delo, ve, da je nastalo tupačami zelo slučajno in v najrazličnejših okoliščinah. Poleg del, ki so sad dolgotrajnega studija in najbolj resnega umetniškega stremjenja, najdemo tudi stvari, ki jih je pisatelj pisal mimogrede, večkrat bolj iz dobroščnosti do urednikov in listov kakor pa iz čistega umetniškega hotenja. Praktično tendenca stran teh spisov je večkrat preočita. Kljub temu, da mora vsako priznati, da tudi te slučajne stvari nosijo pisateljeve vrline, so vendar take, da se v lepo zaokroženo celoto ne bi podale. Zato je prav, da ta zbirka hoče po Pregljem lastnem zatrdilu biti *umetniško zrela* in kot tekst kritično temeljna sinteza njegovega najboljšega.

Marsikaj so očitali Pregljem najboljšim spisom — predvsem to, da so snovno težka in za povprečnega bralca nedostopna. Ta zbirka pa bo *poljudna*, to je, po potrebi opremljena z nujnim tolmajem, ki ga piše pisatelj sam. Tako bo torej glavni odtisk širokega občinstva marsikje odpadel. Marsikako delo bo v tej zbirki tudi že v tekstu samem bolj poljudno izoblikovano; tako bo n. pr. starinski slog Bogovca Jerneja dobil lažje besedišče, in to ali ono delo, ki je bilo v revijah izdelano le bolj kot načrt, bo tu izpopolnjeno do zaokrožene oblike.

Historična ureditev teh izbranih spisov je *enkrat nemogoča*, ker pisatelj do nekaterih svojih najboljših del še nima avtorskih pravic, dokler njih prve redakcije niso pošle. Tako ureditev pa za pisatelja samega tudi ni potrebna. Vsak zvezek v tej zbirki bo *bolj organska celota*. Zdal bo uglasena *motivno*, zdaj zopet *stilistično* ali pa kot osebnostno doživljeno umetniško hotenje. Zbirka kot celota pa bo *zadnja umetniška redakcija*, Pregelj današnji tekst, Pregljevo današnje gledanje na svoje delo. Vendar bo pisatelj pri oblikovanju in vsebinski predelavi del, pri vsem današnjem popravljanju moral biti skrben in obziren do svoje preteklosti in kolikor mogoče čuvati pristnosti dela. Spisi starejšega datuma, ki jih namerava predelati do dna (n. pr. Mlada Breda), bodo brezdvomno ohranili že bistveni del svoje prvotnosti. Prav je, da pisatelj pravi, da bo to storil tam, kjer bo treba. Manjvrednega pa ti spisi sploh ne bodo vsebovali.

Glede *načrta*, po katerem bodo izhajali izbrani spisi, bi bilo dosedaj mogoče navesti sledeče: I. zv.: 1. Stefan Golja in njegovi. (Roman — nekdanji Zadnji upornik.) 2. Tolminske novele. II. zv.: 1. Bogovec Jernej (roman). 2. Balade v prozi. III. zv.: 1. Šmonca (roman). 2. Slovsstvene novele. Nadalje bodo sledili Osmero pesmi; Mlada Breda (predelano); P. P. Glavar; Zgodba zdravniška Muznika; Božji mejniki; (Tolminci (popravljeni); Plebanus Joannes; Otroci solca I. del, Otroci solca II. del (Gloriosa); Magister Anton (novo); Peter Markovič (novo); Azazel (drama); Ljubljanski študentje (drama — novo).

Po vsebini in obliki I. zvezka moremo s popolnim upanjem pričakovati, da bo ta izdaja izbranih spisov nekaj res lepega in dobrega. Glavna oznaka tega zvezka je tolminstvo. Poleg docela predelane zgodovinskega romana Stefan Golja so krepke, globoke tolminske novele, pravi biseri našega slovtva, n. pr. mistična zgodovinska epizoda Matkova Tina, ali čudovita baročna bridkost Runje, ali silno zajeti Sin pogubljenja. Središče tega tolminstva so novele Tomaža Rutarja, med njimi originalno zajete pridige. Začeto delo je treba omeniti s priznanjem in mu želimo najlepšega uspeha.

F. K.

Album slovenskih književnikov

Tiskovna zadruga v Ljubljani je pravkar izdala »Album slovenskih književnikov«, ki ga je uredil dr. Janko Šlebingar. Album ima obliko velike četverke in obsega 267 portretov v bakrotisku ter Abecedno kazalo z biografskimi in literarnimi pojasnili.

Zamisel takega dela je vredna vsega priznanja. Žal pa se je njena izvršitev tako nerodno in silno mučno zmalčila, da je knjiga izgubila svojo stvarno vrednost in izgubila svoj namen, ki je vendar bil, prikazati slovensko kulturno zgodovino v portretih njenih pomembnih tvorcev. Tako delo pa mora prav tako kot vsako znanstveno delo sploh varovati dosledno eksaktnost, ki se je tukaj kršila, ter vsebovati jasno opredeljeno metodo, ki jo tu pogrešamo.

Album nosi naslov »Album slovenskih književnikov«. Sklepajoč po naslovu bi človek pričakoval, da se hoče album omejiti le na književnike v ožjem smislu, to je na leposlovce, toda v njem se nahajajo portreti tudi znanstvenikov vseh strok, dalje publicistov, žurnalistov... Kljub temu pa vendar proseva neka prvotna — najbrž uredniškova — volja, da bi bil to v resnici album književnikov, in sicer v opredeljeni in razvršitvi, kot je običajna v naši dosednji literarni zgodovini. Se le kesneje — se zdi — se je obseg pojma »književnik« razširil, tako da se smatra sedaj v tem albumu za književnika oni, ki se kakorkoli udeležujejo »s peresom«, in ne morda kot n. pr. slikar s čopičem. Toda to je tako mehanična, samovoljna neutemeljena in nevdržljiva razmejitev kulturnega udejstvovanja, da jo moramo smatrati za zelo nepremišljeno in neprethetno dejanje. Ta album hoče obrniti red stvari, kakršen je in biti mora. Ni nam treba nobenega globokoumnega premišljevanja, da nam je n. pr. na prvi mah jasno, da je postavim Jakopič, ki dela »s čopičem«, neprimerno bližji, postavim, Zupančiču, ki dela »s peresom« — kot n. pr. Vladimir Knaflič ali Adolf Ribnikar, ki v najboljšem slučaju ne sučeta čopiča, marveč pero... Kdo vse suče pero!

Pričujoč izbor je torej nasilen in nestvaren. Urednik ne more najti nobenega opravičila zato, da je nekako načelno izpustil iz albuma, kulturnozgodovinskega zbornika, celokupno slov. glasbo in likovno umetnost! Nismo torej zoper to, da niso zastopani v albumu zgolj leposlovci in oblikovalci našega jezika, nasprotno se nam zdi edino pravilno, če se ta jasno in točno začrtana meja lit. zgod. okvira enkrat prestopi in odpravi, da se vpošleva celota kulturnega udejstvovanja. Ta odtisk zadeva nerazbistveno in nedogmno metodičnost albuma, drugi odtisk, ki je hušji, pa nestvarnost, ki vrednost dela znanstveniki ne sučeta čopiča, marveč pero... Kdo vse suče pero!

Red kulturnozgodovinskih in kulturnoaktualnih dejstev je namreč preračunano prikojen, okrnjen, potvorjen. Važnost kulturnopomembnih osebnosti ali razvojnih činiteljev je namreč — kot običajno — tudi v tem albumu poudarjena z dvojno velikostjo portretov, ki simbolno označujejo pomen dobitnega upodobljenca. Napačna kulturnozgodovinska ocenitev gre deloma najbrž tudi na račun metodične nejasnosti in nedogmatosti. Zakaj nadpovprečno kulturno važnost pripisuje album redoma samo književnikom-leposlovcem (kar zopet dela videz, da je album po urednikovi zamisli vendarle hotel biti predvsem album leposlovcev) dočim ostali kulturni delavci (znanstveniki i. dr.) v tem oziru ne prihajajo v poštev. Tako sta dobila n. pr. Tavčar in Aškerc velika portreta čez celo stran in je s tem naznačena njuna lit. zgod. vrednost in pomembnost, nesporna za vse Slovencev tako dragocena in pomembna osebnost Jan. Ev. Kreka, ki stopa tako daleč naprej in se tako krepko odbija od kult. zgod. ozadja, pa je uvrščena v monotonno vrsto malih portretov... tako tiho, skoraj neopazno. Tako izmed znanstvenikov »veliki slavisti Miklošič i. dr.

Zbirka tudi ni popolna, je nezanesljiva, pristranska. Dočim je n. pr. skoraj vsa svobodomiselnost žurnalistika naravnost slovesno zastopana po svojih legitimnih in nelegitimnih zastopnikih (kakor je začel Adolf Ribnikar v vrste »književnikov«, t. j. kult. delavcev razen glasbenikov in likovnih umetnikov, nam je neumljivo), ni o katoliških žurnalistih in publicistih ne duha ne sluha. Pomankljiva je dalje vrsta ženskih portretov, znanstvenikov (teologov i. dr.) izmed kulturnih delavcev, leposlovcev in kritikov so zamolčana imena, kot: France Koblar, urednik DS, Lojze Remeč, pesnik in dramatik, Ferdo Kozak, Pavel Karlin, Anton Podbešek, Stanko Vurnik, Stanko Majcen, odlični moderni novelist in liriki i. dr. Kako so vendar mogla ta priznana in uvaževana imena izpasti? Po čigavi krivdi? V čigavo korist? Marsikatero teh imen odteta po vrednosti deset drugih, ki pa se v albumu nahajajo. In kako more slov. kult. zgodovina zamolčati imena, kot je bil obsejni duh Evg. Lampeta, sijajni politični organizator Ivan Sušteršič i. dr.?

Nad toliko obetajočim in tako težko pričakovanim delom smo razočarani. Škoda le urednikovega truda! Delo se mora imenovati idejno ponesrečeno. Čudimo se le dr. J. Šlebingeru, kako je mogel pristati na to reč, ki ima očitno le ta glavni namen, da se more izvestna politična struja, ki stoji za založništvom, odličiti z nimbusom kulturnega in književnega dela in poslužiti kulturnih delavcev v svojo reklamo. V interesu stvari je, da drug izda kolikor toliko popolno, po objektivnih vidikih sestavljeno in naše kulture dostojno delo. Dr. o.

Narodna ornamentika južnih Slovanov. Zbral in izdelal profesor dr. Radovan N. Kazimirovič. Za tisk priredil Rista Kisič. — Te dni sta izšli prvi seriji narodne ornamentike, v obliki dopisnic, v večbarvnem tisku na najfinjšem umetniškem kartonu. Ti seriji vsebujeta 46 raznih okrasov, natisnjenih na 16 dopisnicah in označenih s številkami I 1—8 in II 1—8. Izdaja je v prid ustanovitvi fonda Dr. Nikodema Milaša, ki mu načeljuje poseben odbor. Naročila sprejema in dopisnice razpošilja Rista Kisič — Belgrad, Lomina ul. 46. Tel. 52. Cena dopisnic je: 100 kosov 80 dinarjev; 250 kosov 180 dinarjev; 500 kosov 340 dinarjev; 1000 kosov 690 dinarjev; z brezplačno poštnino in omotom. Z naročilom je treba poslati denar po položnici poštne hranilnice ali pa ga nakazati čekovnemu računu št. 54.192. Nekaj sto okrasov, ki jih je prof. dr. R. N. Kazimirovič zbral iz raznih krajev, jih obdelal in uredil v treh velikih albumih, med katerimi je tudi album, poklonjen Nj. Velj. kraljici Mariji, bo natisnjeno ne samo na dopisnicah marveč tudi na umetniškem papirju večje oblike, s predgovori, opisom in značajem narodnih okrasov. Tisk okrasov je poverjen našemu priznanemu tiskarsko-umetniškemu zavodu Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani.

Več tuči!

Kaj se vam zdi o Kristusu?

Odgovorimo danes na velikonočni praznik s Petrom: Ti si Kristus, Sin živega Boga! To besedo je treba danes izreči, to je res beseda življenja. Odločilni dokaz za svoje božanstvo je Kristus doprinesel s tem, da je od mrtvih vstal. Prav je rekel racionalist Strauss: Vstajenje Jezusa je jedro krščanstva. Zato je Velika noč praznik vseh praznikov, to je praznik za kristjana.

Veruješ v velikonočno vstajenje Kristusa, potem si res kristjan. Če ne veruješ, potem si prenehal biti kristjan. Ti veruješ morda v Boga, Jud tudi. Ti spoštuješ verske šege in moliš, mohamedanec tudi, Ti se postiš, budist se tudi, Ti obesiš celo lahko »Madonno« z otrokom nad posteljo: vse to ne zadostuje. Danes je vprašanje drugo, večje, do dna segajoče: veruješ v Kristusa od mrtvih vstalega, veruješ v Kristusa Boga, si z eno besedo res kristjan?

Velika noč je torej elementarni praznik krščanstva. Žurnalistika objavlja o tem času razne vodene uvodnike o narodnem, socialnem, etičnem, gospodarskem vstajenju, o vstajenju narave in pomladnem solncu, a vse to je judovska profanacija osrednjega dogodka svetovne zgodovine.

Velikonočno vstajenje je samo eno: Kristus se je v resnici dvignil iz groba, njegova duša se je združila spet s telesom: storil je to iz lastne moči, torej je Bog. To je čudež čudežev: vse drugo obledi in skopni pred elementarnim slavošpevom:

Zveličar naš vstal iz groba,
Aleluja.

Dvatisoč let pretresa ta aleluja svet in ga deli v dva tabora, in krščanski in judovski, oz. protikrščanski.

Ze prva novica o vstajenju je vzburla judovstvo do dna. »Zbero se... posvetujejo se, dajo vojakom obilo denarja, rekoč: Recite, da so prišli učenci... in so ga ukradli.«

Njihov umor je slonel na tezi, da je človek, vstajenje pa dokazuje, da je Bog. Zato se Izrael posvetuje 2000 let radi vstajenja, razdaja obilo denarja in pravi:

Recite, kaj pa?

Da Kristus sploh ni umrl, ampak da je padel v kateleptično spanje kakor kak indijski fakir in se spet prebudil. Toda celo racionalist Strauss zasmehuje to laž: kajti Kristus, bičan, izkravavel, križan naj bi ne bil umrl in se dvignil kot novorojeni junak iz groba in navdušil znova apostole?

Recite, da so apostoli imeli vizije in halucinacije: garnirajte to laž tako-le: mala krščanska četa, prevzeta ljubezni do Kristusa, ni hotela, ni mogla verjeti v grozno resnico. Strast ljubezni, verska opojnost je omamila Magdaleno in apostole, namah so mislili, da vidijo Kristusa... — Toda apostolom in učencem so hodile druge misli po glavi: sperabanus... upali smo, da bo Jude odrešil (ne pa, da bo vstal). Pa vstajenje je bila prav zadnja misel: kot blodnje, deliramenta, so se jim zdele prve novice. Če so apostoli na podlagi praznih vizij in halucinacij zasnovali grandiozni pokret krščanstva in šli v mučeništvo, če se je svet prenovil in preobličil vsled sanj teh neukih ribičev, potem je to največji čudež. A takih čudežev v zgodovini ni, to je judovska laž.

Svila.

Če se s sviljo pravilno postopa, bo izdržala dolgo in se ne bo potrgala niti razpala.

Radi tega svilja ne sme priti v vročo vodo, ampak jo je treba nalahno premečkati v mrzli raztopini »RADIONA«.

Ker je »RADION« izredno sredstvo za pranje, je tak način pranja popolnoma zadosten, da sviljo čisto opere.

Po takem pranju se svilja izpere v mrzli vodi, a prvi taki vodi se doda malo kisa, da se pokažejo barve v svojem pravem sijaju.

Posebno važno je, kako se svilja suši. Sviljo je treba zaviti v platno in gladiti z likalnikom, ko je še malo vlažna. Tako bo svilja ohranila svoj sijaj.

Za našo deco.

A. Afanasjev: Ruske narodne pravljice.

Brzi sel.

Pod nekim carjem, v neki državi so bila nepristopna močvirja. Okoli po ovinku je šla cesta. Tri leta bi rabil, če bi se naglo vozil po tej poti in pet let bi bilo premalo, če bi se vozil počasi! Kraj ceste je stanoval reven starec. Imel je tri

sinoe. Enemu je bilo ime Ivan, drugemu Vasilij, tretji pa je bil Semjon (mali). Revez si je zmislił osušiti to močvirje, napraviti počez pot za potnike in vozove in zgraditi kalinove mostove, da bi rabil človek samo tri tedne peš in samo tri dni s konjsko vprego. Lotil se je dela z vsemi otroci in veliko časa je preteklo, preden je bilo vse gotovo. Revez se je povrnil v svojo kočo in je rekel Ivanu, starejšemu sinu: »Pojdi moj dragi sin in poslušaj, kaj bodo o nas porekli dobri ljudje dobrega ali slabega?« Ivan je šel in se skrili pod mostom, kakor mu je velel oče. Prišla

sta čez kalinov mostič dva starca. Pogovarjala sta se med seboj: »Kdo je zgradil ta most in posušil pot? Naj da Bog temu človeku vse, kar koli ga bo prosil!« Čim je Ivan čul te besede, je skočil izpod mosta. »Skupaj smo gradili ta most,« je rekel, »jaz, oče in brata.« — »Kaj pa si želiš od Boga?«, sta vprašala starca. »No, da bi mi dal denarja za vse življenje.« — »Dobro, pojdi na široko polje: sredi polja je hrast, pod hrastom je globoka klet, v tej kleti je vse polno draguljev, zlata in srebra. Vzemimo samo lopato in kopaj — Bog ti bo poslal denarja za vse življenje zadosti!« Ivan je šel poiskati zaklad in prinesel domov veliko bogastvo. Povedal je očetu, kako so ga obdarili za vse življenje.

Drugi dan je poslal revež drugorojenca sina Vasilija. Ta je tudi slišal pod mostom, kaj se menijo starci, prišel ven in rekel: »Ta most sem napravil z očko in bratoma skupaj!« — »Kaj pa si ti želiš od Boga?« — »Da bi mi dal kruha za vse življenje!« — »Dobro, pojdi domov, iztrebi gozd in sejaj po novini. Imel boš dosti kruha vse svoje življenje!« — Vasilij je šel domov, vse povedal očetu in zasejal novino.

Tretji dan je poslal revež najmlajšega sina. Semjon mali je tudi čul, kar sta rekla starca in jima je odgovoril: »Za eno milost prosim Boga: rad bi služil našemu carju za vojaka.« — »Prosi

rajše kaj drugega! Pri vojaki imajo težko službo. Če postaneš vojak, te bo ujel morski car, in prelil boš veliko solz!« — »Eh, saj sta vidva učena, pa sama vesta: kdor ne joče v tem življenju, bo pretakal solze onkraj groba.« »No, če si tako trdno namenjen v carsko službo, sprejmi najin blagoslov!« sta rekla starca Semjonu. Položila sta mu roke na glavo in ga spremenila v lahkonogega jelena. Jelen je stekel proti domu,

Oče in bratje so ga videli skozi okence, planili iz koč in ga hoteli ujeti, a jelen je zbežal nazaj. Prišel je k dvema starcema, ki sta ga spreobrnila v zajca. Zajček je pohitel proti domu. Oče in bratje so zopet prihiteli ven, a ga že ni bilo. Stekel je k starcema, pa sta ga spremenila v drobno ptičko-zlatoglavo. Ptička je zletela domov in se vsedla na odprto okence. Oče in bratje so jo pričeli loviti, a ptička je že zletela proč.

Starca sta jo vnovič spremenila v človeka in sta rekla: »Zdaj, Semjon mali, boš lahko šel k vojakom. Za slučaj, da boš moral kam hiteti, se lahko spremeniš v jelena, v zajca in v ptičko-zlatoglavo; saj sva te naučila!« Semjon je prišel domov in je prosil očeta, naj ga pusti k vojakom. »Kaj še?«, je rekel revež, »saj si še premlad in neumen!« — »Ne, očka, pustite me, ker Bog hoče tako.« Revez ga je pustil. Semjon se je poslovil, pripravil in odšel na pot.

Po dolgem ali kratkem času je prispel v prestolno mesto, šel naravnost k carju in mu rekel: »Car in naš vladar! Ne daj me kazniti, daj mi govoriti!« — »Govori, Semjon mali!« — »Ukaži, naj me sprejmejo k vojakom.« — »Kaj še! saj si še premlad in nimaš prave pameti!« — »Ceprav sem mlad, pa še nimam pameti, vendar ne bom služil slabše od drugih. Saj me Bog ne bo zapustil.« Car se je dal pregovoriti, ga je sprejel k vojakom in mu rekel, naj ostane pri carskem spremstvu. Minulo je nekaj časa in nenadno je napovedal carju neusmiljeno vojno poganski kralj. Car se je pričel pripravljati na boj. Ob določenem času se je zbrala opremljena vsa vojska. Semjon mali je milo prosil, naj ga vzamejo s seboj. Car mu ni mogel odreči, pa so odrinili sovražniku naproti. Dolgo je potoval car z vojsko in prehodil veliko dežel. Bil je že blizu sovražnika. Kakih tri dni pozneje bi že bil čas začeti boj. Takrat je pogrešal car svoj čekan in ostri meč. Pozabil ju je v palači in je zdaj stal praznih rok. S čim naj se brani in pobije sovražno moč? Razglasil je po vsej vojski in vprašal: »Ali ni človeka, da bi urno pohitel v palačo ter prinesel bojni čekan in ostri meč?« Za to službo je obljubil dati svojo hčerko Marijo carjevno za ženo in bi dal za doto polovico države, a po smrti tudi svoj carski prestol. Na ta poziv se je priglasilo več prostovoljcev. Eden je rekel: »Potrebujem tri leta za pot sem in tja,« drugi so rekli, da vse opravijo v dveh ali v enem letu. A Semjon mali je javil carju: »Veličanstvo, lahko bom v palači vzel in prinesel vaš ostri meč in čekan tekom treh dni.« Car je bil vesel, mu stisnil roko in ga poljubil na usta. Takoj mu je napisal pisemce na Marijo carjevno, naj zaupa slu ter mu izroči orožje. Semjon je vzel pisemce in odšel.

Kako versto je korakal peš, na to pa se je izpremenil v lahkonogega jelena in je zletel kakor puščica. Tekel je, dokler ni postal truden,

potem se je spremenil v zajca. Bežal je na vso moč, dokler mu niso odpovedale noge. Potem se je prelevil v drobno ptičko-zlatoglavo. Prišel je še bolj urno naprej. Minil je dan, drugega pol in že je prispel v državo, kjer so pustili Marijo carjevno. Postal je zopet človek, stopil v palačo in izročil carjevni pisemce. Sprejela ga je, odprla, prečitala in vprašala: »Kako pa si

mogel tako hitro priti skozi toliko dežel?« — »Poglej, kako to naredim!« je odgovoril sel. Postal je lahkonog jelen, tekal sem in tja po palači, stopil k carjevni in ji položil glavo na kolena. Carjevna je vzela škarje in mu na glavi odrezala šop dlake. Jelen je šel, pa se je prikazal kot zajček. Skakljal je sem in tja po sobani in je skočil carjevni na kolena. Odrezala mu je šop dlake. Namesto zajca je priletela nato drobna ptička-zlatoglavo. Letela je po kamrici naokrog in se naposled spustila carjevni na roko. Marija carjevna ji je odstrigla par zlatih peres na glavi in zavezala vse v robček: jelenovo dla-

ko, zajčjo dlako in zlata peresca ter je vse dobro spravila. Ptička se je spremenila vnovič v sla. Carjevna mu je dala piti in jesti, ga opremila nanovo za pot ter mu izročila ostri meč in bojni čekan. Potem sta se poslovila, se srčno poljubila

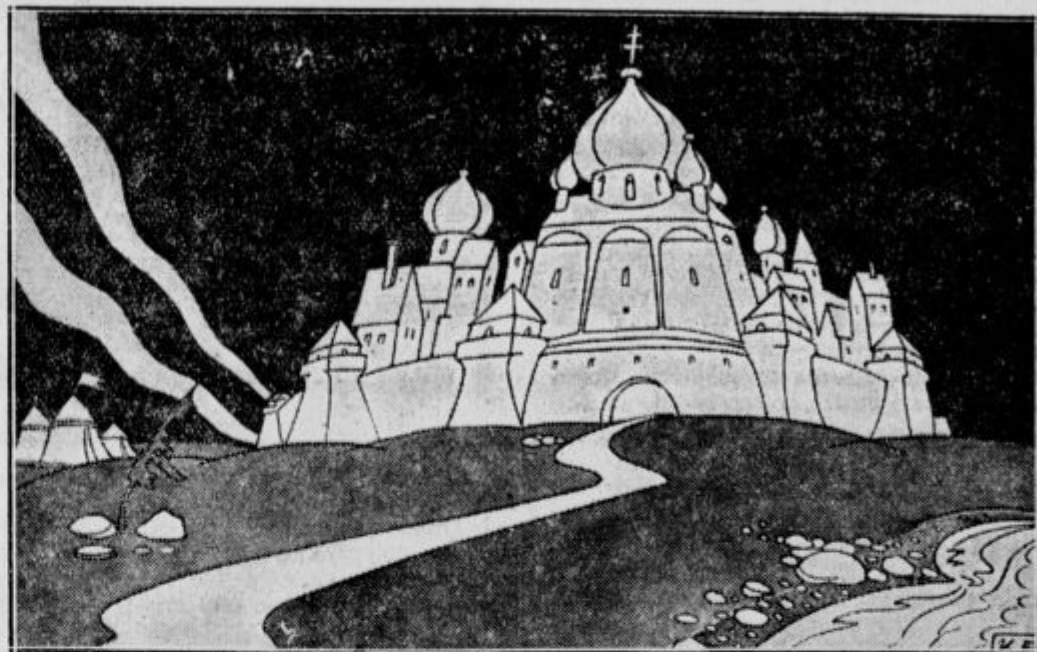

in Semjon mali se je odpravil nazaj k carju. Zopet je stekel kakor lahkonogi jelen, skakljal kakor dolgouhi zajček in zletel kakor drobna pti-

čica. Tretji dan se je nagibal h koncu, ko je zagledal carjevo taborišče. Zgrudil se je tristo korakov daleč od vojske, na morskem obrežju pod rakitovim grmom. Hotel je malo odpočiti po dolgi poti, ostri meč in bojni čekan pa je položil poleg sebe. A prevzela ga je velika utrujenost in kmalu je trdno zaspal. Ta čas je prišel slučajno nek general mimo rakitovega grma. Videl je sla, ga takoj pahnul v morje, pobral orožje, ga prinesel carju in rekel: »Veličanstvo! eto vaš čekan in ostri meč, sam sem vse prinesel. Ta bahač, Semjon mali pa bo menda hodil tri leta!« Car se je generalu zahvalil, pričel bitko s sovražniki in je v kratkem času izvojeval slavno zmago.

A Semjon mali je padel, vam pravim, v morje. Takoj ga je prestregel Morski car in odnesel na dno. Zivel je tam leto dni, postalo mu je dolgočas, obupal je in se zjokal. Prišel je Morski car: »Kaj, Semjon mali, ali ti je hudo tukaj?« — »Zelo hudo, Veličanstvo!« — »Ali bi rad zopet na rusko zemljo?« — »Prav rad, Veličanstvo, če mi hočete izkazati milost.« O temni polnoči ga je postavil car na obalo, sam pa se vrnil na morskno dno. Semjon mali je pričel moliti: »Pošlji mi, Gospod, solnce!« A trenutek, predno je posijalo rumeno solnce, se je prikazal Morski car, pograbil Semjona in ga zopet odnesel v globino. Semjon mali je tam ostal še leto dni. Hudo se mu je storilo in se je milo zjokal. Zopet ga je vprašal Morski car, ali bi rad domov, ga postavil opolnoči na kopno in ga zopet odnesel, čim je pričelo svitati. Semjon je ostal tako na morskem dnu tri leta in se končno obupno zjokal. Tretjič ga je nesel car na suho. Semjon mali je solzno molil Boga: »Pošlji solnce, o Gospod!« Ne nadno so solnčni žarki razsvetlili vse svet. Ob dnevni luči se ni smel prikazati Morski car iz vode, in tako je bil rešen Semjon njegove oblasti. Takoj se je napotil v domačo državo. Prelevil se je poprej v jelena, potem v zajca, potem v drobno ptičko-zlatoglavo in kmalu je bil pred carsko palačo.

A medtem, ko se je vse to zgodilo, se je car povrnil iz vojne in je zaročil svojo hčerko s sleparskim generalom. Semjon mali je stopil naravnost v dvorano, kjer sta sedela pri pogrnjeni mizi nevesta in ženin. Marija carjevna je, zagledavši sla, rekla: »Oče in car, ne daj me kazniti, daj mi govoriti.« — »Govori ljuba moja hčerka! kaj pa bi rada?« — »Car očka! ni ta moj ženin, ki pri mizi sedi, temveč ta, ki je zdaj prišel! Eto ga! Pokaži zdaj, Semjon mali, kako si znal hitro steči po bojni čekan, po ostri meč!« Semjon se je prelevil v lahkonogega jelena, stekel sem in tja po sobani in se je ustavil poleg neveste. Marija carjevna ej vzela iz robčka odstriženo jelenovo dlako, pokazala carju, kje jo je odrezala in rekla: »Poglej očka, tukaj sem zaznamovala.« Jelen se je prelevil v zajca. Zajček je poskakljal po sobi in je skočil k carjevni. Marija carjevna je privleklá iz robčka zajčjo dlako. Zajček se je prelevil v drobno ptičko-zlatoglavo. Ptička je zletela okoli kamrice in se je vsedla carjevni na kolena. Marija carjevna je odvezala tretjič vozlič na svojem robčku in je pokazala zlata peresca. Zdaj je spoznal car vso čisto resnico, generala je pustil kaznovati, a Semjona malega je oženil s svojo hčerko in ga imenoval za svojega naslednika.

Najnovejši kamin za salon

Ustanovljena 1860

Kamnoseška industrija

Alojzij Vodnik

Ljubljana, poleg gl. kol.

Nagrobni spomeniki

Rodbinske grobnice,

kapele, mavzoleji

Marmornaste plošče

za mobilije
za elektro monterje
za strojarje
za trgovske pulte

Obloga sten iz marmorja

v mesnicah
v kopalnicah
v toaletih
v stopniščih in vežah

Marmornati kamini

raznih oblik
za elegantna stanovanja

Kameniti lizaki za kuhinje

RAZPRODAJAH

se dobi usakorsino manufakturno blago samo pri

IRPIN, MARIBOR, Glavni trg štev. 17.

Gospodarstvo

Gospodarska konferenca v Zagrebu

Kakor smo že poročali, se vrši na velikonočni ponedeljek v Zagrebu važna gospodarska konferenca. Na to konferenco pridejo iz Beograda ministri: notranji dr. Anton Korošec, finančni dr. Marković, gozdarski in trgovinski minister dr. Spaho. S tem bo vzpostavljen direktni kontakt vlade s predstavništvom hrvatskega gospodarstva.

Iz Slovenije se po naših dotedanjih informacijah udeležijo podpredsednik Zbornice TOI g. Ivan Ogrin in dva zbornična referenta Program konference, ki se prične ob 9 dopoldne v zagrebški Trgovski in obrtni zbornici in nadaljuje popoldne, je zelo obsežen in je najavljenih 16 referatov o najvažnejših gospodarskih vprašanjih, ki jih bodo obdelovali odlični predstavniki hrvatskega gospodarstva. Pripominjamo, da so povabljeni tudi predstavniki dalmatinskega gospodarstva.

Zagrebski gospodarski tisk (»Jugoslovanski Lloyd«) pozdravlja to konferenco, ki nima političnega značaja; imela bo pa tako za vlado in gospodarstvo velik uspeh: vlada bo poučena na licu mesta o hrvatskih gospodarskih razmerah in o željah tamošnjega gospodarstva, na drugi strani pa bo imelo priliko hrvatsko gospodarstvo najmerodajnejšim činilcem razložiti naravnost svoje želje, kar bo gotovo prineslo znatne uspehe.

Zato je želeli, da bo konferenca kljub kratko odmerjenemu času za toliko vprašani, prinesla kar najboljše rezultate, tako za hrvatsko kakor slovensko gospodarstvo, ki to konferenco v lastnem interesu pozdravlja.

Pomen velesejmov za obrtništvo

Velikega pomena za obrt so ljubljanski velesejmi. Tudi v obrtništvu pospešuje velesejem razvoj, ker mu nudi sredstva in pota, po katerih se zamore dvigati. Imeli smo priliko gledati, kako so se dvignile trdnice, ki so na prvem velesejmu razstavile še kot obrtniki, do tovarnarjev in kako so ti postali zelo dobri podjetniki in lastniki industrijskih podjetij, služec za primer drugim, ustvarjajoč našo industrijo po poti one, katere je prišla k nam iz tujine. Obrt potrebuje reklame. Slovenski obrtnik pa je, ali preskromen ali pa se boji stroškov za reklamo, ker še ne pozna njene potrebe in njene koristi, zlasti ako ne pričakuje takojšnjega uspeha. Slediti bi moral velikim podjetjem, katerih izdelki so poznamo po reklamnih tablicah po najodličnejših gorskih selih. Razstaviti obrtniške izdelke na vzornem velesejmu je živa reklama in zato najboljša, ker ne obeta samo uspehov za kasneje, temveč žanje večino tudi že trenutne uspehe. Tako je vzorni velesejem za obrtnika tudi iz stalne reklame poučna institucija, ki odkriva, kako posamezna podjetja skušajo obrniti nase pozornost interesentov. Na vzornem velesejmu ima obrtnik najlažjo možnost opazovati in spoznavati konkurenčna podjetja. Spoznava izdelke, primerja jih s svojimi, vidi boljše izdelane opreme itd. Na mestu samem se prepriča o okusu in željah interesentov, vidi kako konkurenca ustreza željam, sam pa ostaja nezaposlen. Sam bi bil kriv, če bi takih opazovanj ne umel izrabiti v svoj prid in se na podlagi opazovanj ne izpopolnil. Dober obrtnik skuša svoje podjetje izpopolniti, svoje izdelke vedno bolj izpopolnjevati, da dobi glas in mu konkurenca ne more ogroziti obstanka. Najboljša šola za spoznavanje hrb in za spoznavanje potrebe izpopolnitve je velesejem.

V razgovoru o našem velesejmu se je izrazil neki obrtnik: »Oh, letošnji velesejem bo slabo uspel. Marsikaj duši in tlačni naše gospodarstvo. Človek izgubi voljo in se mu ne ljubi brigati se za velesejem.« To pa je znak slabosti. Pravi obrtnik vobče ne more in ne sme zgubiti volje za posle svojega poklica. To ni trgovec, to ni obrtnik, ki radi stagnacije, radi pomanjkanja gotovine, radi političnih razmer izgubi voljo za delo. To je le znak stagnacije njegove dobre volje, znak njegove lastne slabosti in malomarnosti. Čim težje so razmere, tembolj se odkriva, koliko kdo velja. Agilni in spretni ljudje se mnogokrat dvigne baš v dobi težkih razmer, ker znajo izkoristiti slabost onih, ki hitro podležijo. Oni se pretolčejo mimo takih slabosti in si osvoje stalšču, katerih ti niso znali držati. Zgodovina obrti nam navaja stotine primerov, kako so si ravno v najtežjih časih znali agilni ljudje pridobiti silno bogastvo ter postali vpoštevani industriji in to vedno na račun slabšev. Kdor je umel svoje blago v javnosti spretnjeje uveljavljati, ta je ostal zmagovalac ter je hitro materialno nadkrilil svoje tekmece.

O pomenu in koristi vzornega velesejma nihče ne more resno dvomiti. Vsak zaveden obrtnik mora smatrati velesejem za svojo šolo, in v dnevih, ko se isti vrši, za svoj dom. Kdor ne pošlje svojih izdelkov na velesejem, kaže, da nima smisla za napredek obrti. Ravno v današnjih težkih časih je obstoj velesejma potrebenši kot kdaj prej, saj zastavlja vse svoje moči, da se sedanja stagnacija omili in konzum poveča. Ne moremo si predstavljati Slovenije in Ljubljane brez velesejma, ki bi ga bilo treba ustvariti, ako bi ga še ne bilo in na katerega se obrtniški krogi pripravljajo in veselo. Otvoritev vsakoletnega velesejma je praznik Slovenije, praznik njenega neumornega in neustrašnega dela in zato pomorna revija njenih uspehov, doseženih v težkem boju za obstanek.

Težka je današnja kriza za slovensko obrtništvo, težka pa je tudi za velesejem, ki je z njim v najožji zvezi. Zato mora vsak obrtnik s po-

dvoje močjo podpirati ljubljanski velesejem, ki je sicer mednarodnega značaja, a je vendarle naš, slovenski. Tako bo pomagal sebi in občestvu.

V največji evropski tvornici čevljev

(Pri tvrdki »Bata« v Zlinu.)

Tvornica »Bata« v Zlinu je bila pred vojno majhen obrat. Njen povojni razvoj pa je praktičen vzgled uspešne inozemske propagande in smotrene produkcijske politike. Navzlic težkočam deflacijske krize v Čsl. republiki, ki je vse čsl. producente na mah postavila pred problem prehoda iz visokih cen na nizke, je podjetje potom znižanja produkcijskih stroškov in istočasnega znižanja cen svojim izdelkom povečalo produkcijo na 65.000 parov dnevno. Danes je tvrdka T. & A. Bata v Zlinu največja tvornica čevljev v Evropi.

Osnovna misel Batine obratne politike je, da naj bo vsak delavec čim bolj interesiran na razvoju podjetja. To je značilno za organizacijo produkcije. Vsak oddelček, vsak delavec je v okviru obratne celote samostojen podjetnik. Tvrdka kupi na debelo sirovine, posamezni delavec pa kupi sirovino od tvrdke, jo predela na lasten račun in izdelek zopet proda podjetju, oz. oddelku podjetja. To velja n. pr. tudi za šoferje tovornih avtomobilov, ki morajo sami skrbeti za obratni material. Čim bolj ekonomično vozijo, tem manj popravil rabijo avtomobili, več zaslužijo in hitreje se amortizira voz, ki po gotovi dobi let pripada šoferju. Ta sistem vzpodbuja delavce k racionalnemu delu, vendar ni mehanična kopija produkcijskih metod.

Splošno uporabnost teh inucij v češkoslovaškem gospodarstvu utemeljuje g. Bata sam na sledeči način:

Smatram, da »amerikaniziranje« ne more biti popoln pojm za industrijski napredek. V gotovih ozihrh nadkritijemo celo Ameriko. Zato more amerikanizacija pomeniti tudi nazadovanje. Naše metode so imele brez dvoma vpliv na čsl. gosp. politiko. Najbolj razveseljiva posledica je padec cen čevljev od približno 200 Kč 1922 na okrog 50 Kč 1928. Druga posledica je visoki zaslužek vseh naših sodelavcev. Ponosni smo na to, da smo v tem oziru med prvimi podjetji v republiki. Smisel našega dela je služiti splošnosti. Naš uspeh je vplival tudi na druge industrije in ni samo izboljšal čsl. trg. bilance, vpliva tudi na blagostanje ljudi v vseh državah, kamor izvažamo, kajti povsod prodajamo po enakih cenah in razširjamo naše trg. in gosp. nazore. Povsod, kjer so naše metode posnemali, je opaziti napredek, ki je v korist splošnosti delavcev, podjetja in države.

Ne samo CSR, vsa Evropa potrebuje intenzivne produkcije, zlasti v predmetih dnevne potrebe, ki se mora prilagoditi kupni moči mase. Največje težkoče vseh kont. držav izvirajo iz neintenzivne produkcije. Nikjer še ni dosežen predvojni življenjski standard. Ljudje še nimajo dovolj dobrin za dnevne potrebe. Tega ne morejo rešiti carinski strokovnjaki, ki so po vojni pod vplivom neproduktivnih podjetnikov prišli povsod do glavne besede. To vprašanje more rešiti edino podjetnik, ki kalkulira s potrebami in plačilno zmoglostjo mas. Podjetniki, ki so utrdili svoja podjetja v težkem boju z mednarodno konkurenco, nudijo državi bolj produktivno zaščito in večje blagostanje kakor najvišje carine. Polagoma pridira spoznanje, da so visoke carine katastrofalna zmotna in da more le široko evropsko tržišče pomagati podjetjem k razvoju. V CSR se dviga produkcija in prosperiteta vseh, ki so svoje obrate racionalizirali. Ford ni uničil ameriških konkurenčnih podjetij, temveč jim je nasprotno pripomogel k izrednemu uspehu.

Naš sistem samostojnosti in samouprave posameznih delavnic se more po mojem mnenju uporabiti tudi v drugih ind. panogah. Pri čim bolj komplicirani produkciji in njeni odvisnosti od zloveskega dela, bodo rezultati samouprave delavnic večji. Čevljarska industrija s svojimi 140 delovnimi etapami zahteva kakor strojna industrija najpopolnejšo organizacijo. Čim večje je podjetje, tem bolj potrebuje samoupravo, ki pomeni decentralizacijo. Ta sistem daje podjetju popolno elastičnost in omogoča, da pride pravi človek na pravo mesto. Dobiček iz produkcije, visoke mezd in ceneni kvalitetni proizvod so mogoči le tedaj, če vsi zaposleni, od šefa navzdol do pomočnika dajejo podjetju duha, moč in srečo. Vsi želimo, da bi se ta sistem čim bolj razširil, ker je srečstvo, s katerim bo mogoče dvigniti kupno moč in blagostanje evropskih narodov.

IV. OSJEJSKI POMLADNI VELESEJEM

Na velikonočno nedeljo, 8. aprila, bo slovensko otvorjen IV. osjejski pomladni velesejem, ki bo po dotedanjih znakih sodeč, uspel v vsakem pogledu. Velesejem bo otvoril neumorno delujoči predsednik gosp. Albert Rupp ob navzočnosti zastopnikov oblasti, gospodarskih krogov in tiskar; ravnatelj velesejma gosp. inž. Pentz pa bo navzoče goste povedel skozi razstavne prostore ter jim razložil pomen razstave.

Kakor se nam poroča, bo letošnji pomladni velesejem v Osijeku eden najlepših in je zato interesentom priporočati, da ga posejijo. V bogati izbiri bodo razstavljeni avtomobili vodečih znamk, raznovrstni kmetijski stroji od najmanjšega pluga do največjega in najmodernejšega stroja. Razstavne trdnice bodo predvajale stroje v obratu in bodo tako omogočile interesentom spoznanje njih prednosti. Domače trdnice umetnih gnojil in zastopstva inozemskih trdnj bodo potom brošur, statističnih

podatkov, slik ter poskusnih nasadov in posevkov pokazale velike uspehe uporabe umetnih gnojil in obrambnih sredstev proti rastlinskim škodljivcem. Tekstilna industrija bo zastopana po največjih trdnjah prav tako stavbna industrija, ki bo v posebnih paviljonih pokazala svoje izdelke. Posebno je treba opozoriti na razstavo industrije lesnih izdelkov, kjer bodo razstavljeni stroji, vse potrebščine za izdelovanje pohištva (okovi, okraski, blago in usnje), dalje predmeti za notranjo opremo, kakor tudi enostavno in umetno pohištvo. Ta specialna razstava industrije lesnih izdelkov se bo vršila ob priliki deželnega kongresa vseh mizarjev in tvorničarjev pohištva, ki se bo vršil od 15. do 17. aprila v Osijeku. Na ta kongres so vabljeni vsi mizarji in tvorničarji pohištva.

Vse zaželjene podatke daje vodstvo velesejma v Osijeku, telefon 2-38. Pojasnila pa je mogoče dobiti tudi pri častnih zastopstvih v vseh večjih krajih, kjer se dobijo tudi sejske legitimacije za ceno 10 Din, ki dajejo pravico do obiska velesejma in do znižane železniške vožnje. Zato naj nihče ne odlašaj in se odloči posetiti IV. osjejski pomladni velesejem, kjer bodo interesenti našli vse, kar nujno potrebujejo. Čas med katoliškimi in pravoslavni velikonočnimi prazniki naj torej vsakdo porabi za to, da potuje v Osijek, kjer bo videl mnogo zanimivega in koristnega in kjer bo lahko ugodno nakupil, kar potrebuje.

POMLADNI VELESEJEM V FRANKFURTU OB MENI

Obisk tega velesejma, ki se vrši od 22. do 25. aprila t. l., je obenem in poučen in zabaven. V okviru velesejma se priredi tudi »Frankfurter Frühlingswoche« od 15. do 25. aprila, ki je posvečen zabavam in izletom.

Velesejem sam se deli v grupe: Nemške kvalitete marke v prvi luči (Razstava tekstilni in oblačil); Prehrana; Mednar. razstava v »West-hallen«; Ravna streha; posebna grupa v »Bau-messe«; Tujski promet). Medn. razstava turistike.

Velesejem v Frankfurtu ob Meni je danes v vsakem oziru najbolj urejen in tudi obiskan nemški velesejem, to pa zato, ker zapimajo razstavljeni predmeti vse sloje. Trgovci, inženjerji, obrtniki, za vsakega je posebna razstava. Tudi oni, ki bi želel napraviti le zabavno potovanje, pride na svoj račun. Dana mu bo n. pr. prilika poskusiti staroslavni »Apfelwein« in »Frankfurter Würstchen«. Razstave so strogo strokovnjaško urejene in način kako so stvari razstavljene hoče obenem pokazati, kako se predmeti učinkovito in ukusno razložijo. Uprava velesejma v vsakem oziru skrbi za goste, predvsem gleda na to da cene nile, bodisi v hotelih, trgovinah ali zabaviščih niso pretirane. Zveze s Frankfurtom so zelo ugodne. Na vseh železnihbah je znaten popust. Obisk se izplača v vsakem oziru. Častno zastopstvo ima potovalna pisarna Jos. Zidar, Ljubljana, na katere oglas v današnji številki opozarjamo.

Tržna poročila

Ljubljana, 5. aprila 1928.

Zito. Na naših tržiščih ni znatnih izprememb. Sprito praznikov je konzum pri nas krit in se zelo malo nakupuje. Zanimanja je zelo malo in tendenca je za pšenico nekoliko bolj slaba. Cene pa so ostale pri pšenici neizpremenjene: 347.50—350.00 Din Novi Sad. Za koruzo tudi ni toliko zanimanja radi izredno visokih cen. Ta teden so se cene baški koruzi vrstile od 257.50 na 260. sremska (dalj.) notira 265 (prejšnja sobota 265); inzulanka se je podražila od 275 na 278 Kotoriba Moka je ostala pri slabi tendenci neizpremenjena na 470 srednja vrsta Novi Sad. Kar se tiče rži, baške ni dobili, ponuja pa se orig. maked. nerekšana v Ljubljani neizpremenjeno po 350 (ml. tar.). Za oves pri nas ni zanimanja; cene so ostale neizpremenjene: baški Ljubljana 300. bos. Banjaluka 260. več pa je interesa za sremski oves: 340—370 Zagreb. O bodočem razvoju tržišča je danes težko podati zanesljivo prognozo, ker ni ničesar znanega o stanju posevka v Vojvodini in Sremu, kar spekulacija takih vesti ne pušča ven.

Leneno seme: Argentinja kot Indija sta preteklih 14 dni z lahkoto oddajale vse seme, kar ga je prišlo na trg. Kljub temu, da je bilo v obeh deželah naloženo za Evropo in Sev. Ameriko od 1. jan. dalje preko 70.000 vagonov semena, se še vedno oglašajo kupci in plačujejo radi zahtevane cene, tako da so zadnje dni cene zopet poskočile za par odstotkov. Potrebe po semenu so zato tako velike, ker je povpraševanje po lenenih tropinah naravno ne verjetno visoko, saj se je celo naš domači konzum dvignil letos na neverjetno višino napram preteklim zimam. Cene za seme bodo najbrže v aprilu in maju še zelo visoke, potem pa bodo predvidoma začele padati; takrat bo ponehalo povpraševanje po lan. tropinah, poleg tega pa bodo prišle prve cene argentinske žetve za prihodnje leto, ki obeta biti zelo dobra, če se sme verjeti sedanjim privatnim poročilom.

Repično seme: Trg za repično seme je pa zelo miren. Ne kaže nobenih velikih izprememb.

Borzo

6. aprila 1928.

Devizni promet na ljubljanski borzi je bil ta teden znaten. Vršili so se ta teden samo 4 borzni sestanki in je znašal promet 18 milj. Din napram 15.9, oz. 14.44 milj. v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo v devizah Curih in Praga. V kurzih so bile zabeležene le malenkostne izpremembe: Dunaj in Curih sta cel tečen neizpremenjena, ostale devize so malenkostno varirale; nazadnjačo tendenco pa je izkazovala deviza Italija, ki je v ponedeljek bila zaključena po 300.32, v sredo po 300.12, večeraj den. 300.15, blago 300.25 brez prometa.

V vrednostnih papirjih je bila v Ljubljani zaključena Ljublj. kred. po 135; kurzi ostalih papirjev se niso izpremenili. V Zagrebu je bilo v bančnih papirjih pri skoro neizpremenjenih kurzi nekaj več prometa. Kurz Narodne banke, ki je v Zagrebu že prešel 7000, je nadalje čvrst. Med industrijskimi papirji je v Zagrebu slabše tendirala Trboveljska, potem Vevče, čvrstjeja pa je bila osješka Sečera. Med državnimi papirji so tendirali čvrstje tako 7% inv. posojilo kakor agrari. V vojni pa je tendenca neizgurna. Izdajanje teh obveznic po vestih iz Beograda še ni zaključeno, kar vpliva na trg v smislu baisse. Rendit (obrestovanje) tega papirja še vedno zaostaja za normalno obrestno mero na trgu, kar daje temu

papirju izrazit spekulacijski značaj, ni, kakor je 7% invest. posojilo, naložbeni papir. Med belgrajskimi in zagrebškimi kurzi tega papirja je zopet opaziti znatna dispariteta. Zanimivo je za presojanje razvoja kurza tega papirja, da terminski kurzi, zlasti pa december ne sledo gibanju kurza za promptno blago in so v veliko manjši meri popustili kakor kasa-kurzi.

Za blago glej »Tržna poročila«.

Belgrad. Berlin 1958.25—1361.25. Budimpešta 992.8—994.8. Curih 1093.50—1096.50. Dunaj 798.55—801.55. London 277.99—277.89. Newyork 56.71—56.91. Pariz 222.77—224.77. Praga 168.10—168.90. Trst 299.20—301.20.

Belgrad. Narodna banka 6750. vojna odškodnina 435.25, 435 (3400), ult. april 438.50, 438 (1000), 7% invest. posoj. 88—89, agrari 58—59.

Prva ljubljanska kolarska avto-karoseri delavnica. - Izdelovanje specialnih športnih, prometno-osebnih in tovornih karoserij, motornih priklopnih, gumijevih koles, kočij, pogrebnih in tovornih voz.

Ivan Zanoškar

umetno kolarstvo,

Gospodarska cesta št. 16,

vhod v delavnico z Bleiweisove c.

Točna postrežba! Solidno delo!

Stavbna parcela

v izmeri 1500 m² z izločenim prostorom, za cesto v Rožni dolini pri Ljubljani, se proda za 20.000 Din. — Poizve se pri Alojziju Kocmur, Kongresni trg št. 2.

Svarilo

Zvedel sem, da gotovi ljudje razširjajo o meni vesti, češ, da nimam koncesije za izvrševanje električnih naprav.

Ugotavljam javno v informacijo občinstva, da so te vesti popolnoma neresnične ter lansirane samo z namenom, da se mi kot konkurentu škoduje.

Poseđujem koncesijo za izvrševanje vseh elektrotehničnih naprav, ki mi jo je izdal veliki župan ljubljanske oblasti dne 6. julija 1927 pod št. 1890-1927. Razen te koncesije imam tudi diplomo kot inženjer in kar je zame, za kvaliteto mojih izdelkov in za interes mojih odjemalcev najglavnejše, tudi temeljito strokovno izobrazbo na podlagi svoje 25 letne vsestranske prakse v elektrotehnični stroki.

Dejstvo, da izvršujem vsa elektrotehnična dela prvovrstno in po ceni in da to ravno ni prav gotovim konkurentom, povzroča, da mi ti skušajo škodovati na ugledu in me izpodriti z nelojalnimi sredstvi in lažnjivimi vestmi. Kakor bom proti takim sodno postopal, tako sem na drugi strani prepričan, da je tako obrekovanje le dokaz, da sem radi svoje sposobnosti gotovim konkurentom nevaren, ker nudim strankam boljše in cenejše delo.

Zato se tudi občinstvu na podlagi takega spravečala in take reklame kar najtopleje priporočam.

Dipl. inž. Fr. Vrečko

Tehnični in elektroteh. biro Ljubljana, Rutarjeva ulica 7.

Zahvala

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja ob prebriki in nenadni izgubi ljubljanskega so-proga in očeta, gospoda

Jerneja Ručigaja

gostilničarja, sodavičarja in posestnika v Kranju

se vsem tem potom kar najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gđ. zdravnikom, častiti duhovščini, kranjskemu občinskemu odboru, vsem deputacijam številnih organizacij, zlasti pa pevskemu zboru »Narodne čitalnice« za gniljive žalostinke.

Prav toplo se zahvaljujemo za nebroj poklonjenih vencev in šopkov ter vsem, ki so v tako izrednem številu spremili blagopokojnika na njegovi zadnji poti.

V Kranju, dne 4. aprila 1928.

Žalujoča rodbina Ručigajeva.

Sredni devizni tečaj na ljublj. borzi od 2. IV. do 5. IV. 1928.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
2.	1359.50	1095.—	800.05	277.49	—	—	168.50	310.32
3.	1359.50	1095.—	800.05	277.49	56.83	—	168.49	300.17
4.	—	1095.—	800.05	277.49	—	—	168.50	300.12
5.	1359.75	1095.—	800.05	277.49	—	223.77	168.50	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mlekarsko podjetje išče 2 mlekarija in sirarja

z nastopom takoj ali najkasneje 1. maja t. l. Vpoštevajo se samo ne preko 30 let stari neoženjeni, kateri imajo razen strokovne šole tudi dobro prakso z^a izdelovanje sira, masla in preiskušavanje mleka.

Obenem se sprejme 1 prodajalka za kopalški buffett, katere govori slovensko, nemško in po možnosti italijansko. — Reflektira se samo na resno osebo. — Ponudbe naj se pošljejo s fotografijo na upravo Slovenca pod št. 3030.

Sveta življenje in vrvenje

Mali roman iz džungle

V januarjem zvezku »The American Magazine« poroča Eugene P. F. Wright o svojih doživljajih v džungli na Borneju:

Čudovita mučilnica, norišnica, v kateri noben civiliziran človek ne more dalj časa živeti, ne da bi na svoji duševnosti ne trpel škode, kjer je življenje en sam, neprestan boj proti smrti v tisočeri obliki — to je razsežna tropična džungla na Borneju. Človek džungle ne bo nikdar zmagal, prej ali slej bo džungla zmeraj zmagala onega, ki se bo z njo poizkusil.

Preko noči sem prišel iz civiliziranega sveta v svet dajskih lovcev na glave. Nekega večera sem legel na nekem parniku v javanskih vodah k počitku, naslednje jutro pa sem se zbudil na ozki reki, ki je bila vsa prerastla z vodnimi hiacintami. Džungla je nagibala svoje veje na krov Velika opica — gibbon z oranžnim trupom je sedela na kokosovi palmi. Šopi rdečih in škrlatnih orhidej so se žarko odbijali od temnozelenega listja. Palme in ovijalke so se dotikale lačje in valovi, ki jih je povzročal parnik, so lahko udarjali ob breg in povzročali šum, ki je kalil drugače gluho tišino džungle.

Mesec kasneje sem se nahajal 500 milj. daleč v notranjosti Borneja, veslal sem z Malajci in Dajaki po reki Djoeloi navzgor. Ponoči je mrgolelo, cvrčalo, toda podnevi je vedno bila smrtna tišina. Včasih, če je bil veter ugoden, se je moglo slišati, kako mravlje globljo drevesa in kako brenče oblaki komarjev nad močvirnatimi mesti ob reki. Povsodi se čuti zadrževana moč; v spomin prihaja speč vulkan. Vsako jutro, ko je ponehalo ponočno rjovenje opic ter mrgolenje in prhutanje, sem imel čut, kakor bi tisoč skritih oči opazovalo moj gibljaj.

Polagoma sem začeljenjati strah pred džunglo, ki človeka tako zelo izpremeni. Ze na potovanju po reki se je vzbudil v meni ta strah, ki je naraščal v isti meri, kakor sem prodiral v džunglo. Dvanajst dni sem si utiral pot skozi džunglo, ki jo je pokrivala čevljev debela preproga iz malin in v kateri je bilo tako temno, da na 15 korakov nisem več razločil svojih kulijev. Tla so bila prepletena s koreninami in lianami, ki so se mi ovijale okoli nog kakor živa bitja. Pri vsakem koraku je iz tal brizgala voda in ostrí vonj gnijočega rastlinja je povzročal dušeče ožrače.

Včasih je širok solnčni pramen odkril brezkraino vrsto velikih rdečih mravelj ali čudno, oranžno ali črno progasto žival, ki je počasi lezla po debeli drevesni korenini. Neprestano sem moral z rok odstranjati pijavke in če sem segel za tilnik ali senca, sem našel vselej več teh črnih, gumijastih živali, napetih od izsesane krvi. Od časa do časa sem se moral ustaviti, si sleči sraj in zavijati hlače, da sem se z britvijo ali gorečo cigareto oprostil pijavk. Nekoč sem slišal tiho sikanje tik poleg sebe. Takoj sem s svojim težkim nožem usekal v ono smer. Nekaj je obupno sikalo, padlo težko na zemljo in skušalo odlezi. Ubil sem strupenega kuščarja.

Življenje na teh džungelskih tleh je mrgolelo in se obupno borilo za svoj obstanek kakor že pred stotisoč leti. Tod visoko gori v drevesnih vrhovih 150 čevljev od tal, je bilo solnce in življenska moč. Tam so se v solnčnem sijju nosili ogromni metulji čudovitih barv, nato pa zopet izginjali v džungelski temi; velikanke kobilice so brenčale in se oddaljile, piramide škrlatnih sadov so visele z vrhov dreves, okoli katerih se je ovijala trta.

Visoko nad zemljo je bila džungla kakor prekrasen rastlinjak. Vsako živo ali mrtvo drevo je služilo čudovitim orhidejam kot postelja; zračne rastline so visele v vrhovih kakor svečniki v cerkvi. Na drevesih je rastla prapret na prapreti zračne rastline, a iz njihovih korenin so poganjale orhideje in žareče rdeče ter škrlatne cvetlice ter nudile svojo opojno sladkost mirijadam metuljev in drugim letečim žuželkam.

Strahu pred džunglo v človeku ne povzročajo divje zveri. Nikoli nisem izgubil niti ene ure spanja iz strahu pred tigri, leopardi ali kačami velikankami, ker se vsi ti za človeka niti ne zmenijo, če jih pusti v miru. Nekoč sem šel čisto blizu ob 20 čevljev dolgem pitthonu, ne da

bi bil vedel za to in me je opozoril šele eden mojih Dajakov, dotakniviši se moje roke. Ne, to niso stvari, radi katerih se človeka v džungli loteva blaznost, marveč so to bitja, proti katerim se ne moreš boriti: malarijski komarji, strupeni mrčes, majčkene kače, tropične novihite, hudourniki, speči krokodili in tisoč in ena druga majhna nevarnost, pred katerimi moraš biti neprestano na straži.

Vse te neprestane nevarnosti povzročajo, da te začne preganjati strah, da boš danes ali jutri ali pojutrišnjem storil kako neprevidnost, ki bo tvoja smrt. In ta strah stopnjuje strahotna tišina džungle, 14-urna tišina med nočmi, ki se zdi brezkončna. V trajni nuji, da je sredi tišine, ki bi za normalnega človeka pomenjala pokoj in odpočitek, neprestano na straži, postaja človek slabič.

Nekega dne sem sedel ob reki in stegnil roko po kokosovem orehu, iz katerega sem bil pil mleko. V trenutku pa sem roko umaknil in skočil na noge. Poleg oreha je ležal škorpion, ki je bil že stegnil svoje škrlatnordeče želo, da bi me pčil. Kasneje sem vedno dobro pogledal, predno sem se dotaknil tal. Nekoč sem se prijel za liano, da bi se lažje povzpел iz vode na breg, pa mi je padel na rame čudovito lep, toda izredno strupen kuščar. Stresel sem ga s sebe, ne da bi me bil pčil, toda poslej sem se skrbno oziral navzgor in navzdol. — Nekega večera sem šel k reki in v zamišljenosti smukal z roko po nizkih grmih. Nenadoma sem se pa zavedel nepremišljenosti takega dejanja in nehote skočil v stran. Da bi pa samega sebe prepričal, da je bil moj strah neopravičen sem stopil nekaj korakov nazaj in preiskal grmovje. Na enem je ležala — liki mrtva veja — kača, katere pik v 20 minutah povzroči smrt.

Kasneje enkrat sem šel na mesto ob reki, kjer sem se običajno kopal. Videl sem glavo in sprednje noge ogromnega krokodila, ki se je solnčil v vročem blatu; njegovo sivobelo žrelo je bilo široko odprto. Na tem mestu sem se bil kopal več dni zaporedoma.

Nekoč sem ležal na štoru, da bi si odpočil. Nenadoma sem se zbudil vsled pekočih grizev mravelj, ki so popolnoma pokrile moje telo. Pikalo je v ušesih, nosu in po vsem telesu kakor z vročimi šivankami, po obleki je vse gomazelo. Pohitel sem k reki in skočil v vodo ter se tako rešil mrčesa. A če bi bil bolan na mrzlici in ne bi se mogel geniti? — Ob jutrih je bila moja dvojna mreža proti komarjem tako polna krvoločnega mrčesa, da se je udajala, a njihovo brenčanje me je neznosno vznemirjalo. Slišal sem jih miljo daleč, ko so se v jutranji megli v celih oblakih dvignili iznad reke in jo zakrili.

Krasnega jasnega dne smo se vozili po reki, ko smo zavili v ovinek, ki ga tvori reka, nam je udarilo na uho silno šumenje. Komaj smo se rešili na breg, ko je pridivilj dva čevlja visok val in izpremenil dolino v deročo reko. Šinil je mimo nas, ruval drevesa in trgal breg. Ponoči je voda narasla 18 čevljev visoko — v gorah se je bil utrgal oblak.

Moškega more morda vse to utrditi, ženske nikoli. Opazoval sem žene mladih častnikov, ki hodijo v džunglo na patrolo. Več dni, predno se vrne moč, žena ne more ne spati ne jesti; na dan pa ko se ima vrniti, ga čaka pred zoro ob reki, kjer drhti in moli, da bi se njegov čoln skoraj pokazal. So ljudje, ki džungle sami ne prenosijo. Naj jo še tako ljubijo, vendar ne morejo živeti v nji brez olajšanja, ki ga nudi tovarištvo.

V Poerock-Tjahoe so mi pripovedovali o nedavni smrti nekega starejšega stotnika na reki Mahakam. Ta stotnik je bil neoženjen in je imel svoj stan 20 dni pota oddaljen od predstraže, ki ji je poveljeval mlad poročnik. Častnika sta bila edina belca v džungelskem ozemlju in velika prijatelja. Nekega dne je priplaval po reki čoln iz drevesnega debela z Malajci, ki so prinesli v stotnikov čoln umirajočega poročnika. Mladega moža je bila sama koš in koža, stresala ga je silna mrzlica in še tisto noč je umrl. Stotnik je vso noč in ves naslednji dan stražil ob mrlju, ne da bi kaj jedel. Zvečer je zavijala ekvatorialna nevihta in reka se je izpremenila v veletok blatnega vodovja. Stotnik se je skrbno obril in počesal in si oblekel najlepšo uniformo. Potem si je pripasal meč in sedel tako ob mrlju do prihodnjega jutra. Reka je bila že visoko narasla, ko je poklical svoje štiri najboljšje vojake in jim ukazal, naj spravijo čoln v vodo. Vojaki so se branili, ker je bilo jasno, da bi taka vožnja bila gotova smrt. Stotnik pa jih je z revolverjem v roki prisilil, da so njegov ukaz izpolnili in stopili z njim v čoln. Komaj je čoln odrinil od brega, so ga zgrabili vodni besni in šinil je po reki kakor blisk. Stotnik je stal na čelu čolna kakor diven lik, strmeč v dajavo. Ob prvi brzici se je čoln prevrnil in izginil. Domačini so se kakor po čudu vsi rešili, stotnik pa je postal žrtev džungle, proti kateri se je boril in jo ob enem ljubil, ki je pa sam ni mogel prenesti.

Nuja, da je človek vsak trenotek, noč in dan na straži, izpremeni dušo do dna in povzroči, da se vrne v svoje prastanje. Najbolje znajo džunglo v našo govorico prestaviti ljudje, ki jim je ob odhodu v džunglo v obeh gorelo srečolovstvo. V Soerabaiji sem srečal enega teh mož. Bil je to avstralski iskalec zlata in dia-

mantov, ki je preiskal vse džungle malajskega in avstralskega otočja. Njegovo obličje je bilo rumeno in obraščeno, a izraz je bil čisto deški. Ni se zavedal, da se mu je njegova khaki obleka slabo prilegala in da je bila njegova hoja nerodna. Vse je opazoval, kakor bi prvič videl. Tri ure sva se pogovarjala na verandi majhnega domačega hotela, toda bil je to prav za prav le njegov samogovor, v katerem je stavil vprašanja in nanja takoj sam odgovarjal. Bil je pač navajen govoriti sam s seboj in ne pričakovati odgovora.

V Puanu sem prvič slišal pripovedovati o ljudeh, ki imajo rep. Mladi Dajaki, na katere smo naleteli, so nam pripovedovali, da so videli njih šotorišče, kjer so jedli in spali. Rekli so, da ti ljudje pri jedi čepa, kajti v prahu so našli polkroge, ki so nastali, ker so tisti ljudje mahali z repi... kakor psi, če so zadovoljni. Ali verjameste to? No, morda ni res, toda kdo bi vedel, kaj je vse mogoče v bornejski džungli! Dajaki so rekli, da so prvič videli kaj takega. — Če sem šel tje? Ne, to bi bil prevelik ovinek na moji poti pri iskanju dijamantov... stotniški ovinek in zato nisem šel tje. Toda enkrat pojdem tje. Da, nekoč pojdem tja in bom videl ljudi z repi!

Tako se je morda v džungli leta in leta pogovarjal sam s seboj. Govoril je o ljudeh, ki jih je umoril, o premoženju, ki si ga je večkrat pridobil in ga vedno zopet izgubil, o posvečenih krajih v džungli, kjer leže okoli dijamanti kakor kamenje. Veliki kakor želvina jajca so bili in če bi jih vrgel v kozarec vode, jih ne bi opazil. Toda dobiti tiste dijamante, je pomenilo smrt. Da, pri moji veri, to je bila smrt.

V prebivalcih džungle živi neka otožnost, ki je lastna vsem plemenom, ki še niso prišla preko praznoverja. In v džungli se praznoverja ni mogoče osvoboditi. Boj za gofi obstanek zahteva vse človeške sile, tako da za duševno rast ničesar ne ostane.

Umetnik brez rok

Nemški listi poročajo o umetniku brez rok C. H. Unthanu, za katerega zbirajo o priliki njegove 80 letnice darove. — Unthan se je rodil brez rok: bil je sin vzhodno-pruskega učitelja. Že v prvi mladosti se je naučil uporabljati noge namesto rok. Ker je kazal nadarjenost za glasbo, ga je oče poslal na konservatorij v Lipsko. Postal je dober violinist ter je z 19 leti priredil svoj prvi koncert. Potem je 50 let romal po svetu in nastopal v vseh velikih evropskih in ameriških varietejih. Izučil se je tekom teh let še za umetnega strelca, potapljača itd. Svoje življenje je v humorjem opisal v svoji knjigi »Nogopis«. Gerhart Hauptmann ga je ovekovčel v »Atlantis«. Za časa vojne je brezplačno zabaval ranjence s svojimi umetninami. V povojnem gospodarstvu je izgubil vse premoženje in ostal s svojo ženo brez vseh sredstev.

Zadnji berlinski fijaker se pelje s kočijo v Pariz

Najstarejši berlinski fijaker je sklenil, da na poseben način proslavi fijakarski poklic, preden se bo kot zadnji umaknil s prometnega pozorišča in prepustil mesto avtomobilu. Odpeljal se je s svojo kočijo v Pariz! Berlinčanom se je domislek dopadel in so spremili fijakerja z godbo in zelenjem, kolesi, avtomobili, fotografi in kinooperaterji do mestne hiše, kjer si je dal potrditi svoj odhod. Tu so fijakarja z njegovo vprego vred fotografirali, mu poklonili šopek cvetlic, pa tudi klobas in žemlj, in ko so se končno poslovili od njega, je mož pognal in se odpeljal proti Potsdamu. Upajmo, da srečno doseže svoj cilj, saj so ceste danes neprimerno boljše, nego so bile v časih, ko so ljudje sploh potovali s konjsko uprego.

Tragična smrt cirkuškega ravnatelja

Cirkuški ravnatelj Beketov v Budimpešti je v zadnjem času zašel v denarne stiske in je obupa izvršil samoumor. Znakj kažejo, da je skočil v Donavo; vendar njegovega trupla še niso našli. Svojem je pustil pismo, v katerem izjavlja, da ne more dalje prenašati življenja, v katerem bi bil dolžnik komurkoli. — Beketov je bil v 60. letu starosti in po rodu Rus. 35 let je vodil lasten cirkus v Budimpešti, s katerim je skoraj vsako leto gostoval na Dunaju. Tako tudi letošnjo zimo. Tu pa zaradi raznih okoliščin podjetje ni uspevalo ter je imel Beketov koncem gostovanja 200.000 šilingov izgube. To ga je pognalo v smrt.

Iz steze avtomobilska cesta

Saint Augustine na atlantski obali Floride, eno najstarejših mest v Združenih državah, in San Diego ob Tihem oceanu, sta v zračni črti oddaljena med seboj okroglo 3500 km. Približno 100 km daljša je pravadna kopna pot, ki veže oba kraja in vodi iz Floride preko držav Alabama, Mississippi, Louisiana, Texas, Nova Mehika in Arizona v Kalifornijo. Ljudstvo imenuje to pot »The old spanish Trail« — Stara španska steza, najbrže zato, ker je služila nekoč skromnemu prometu med španskimi frančiškanskimi misijoni ob Atlantiku in Tihem oceanu. Pot je do nedavno vodila po močvirjih, gozdovih in puščavah, preko deročih rek in strmih gorskih grebenov in bila na mnogih mestih popolnoma prekinjena. Iz te steze so Američani sedaj zgradili avtomobilsko cesto.

Ogromnost podjetja je razvidna iz dejstva, da je stala samo 100 km dolga proga, ki

»Zakaj te gospod Vidmar nič več ne pozdravlja?«

»Odbila sem njegovo roko in premoženje.«

»Zakaj pa?«

»Roka se mi je zdela prevelika, premoženje pa premajhno...«

teče preko države Mississippi, sto milijonov dolarjev. — Da bi izključili dolge ovinke, so preko zalivov Nobile in Escambia zgradili mostova. Most čez zaliv Mobile, ki je 17 km dolg, so zgradili l. 1926. v samih šestih mesecih. Mesto Mobile se je takoj razvilo v vele mesto. Oni deli mostu, ki vodijo preko globokega morja, se dajo dvigniti, tako da morejo pluti skozi največji parniki. Pri New Orleansu je bilo treba zgraditi široke mostove, ki so stali 20 milijonov dolarjev, in morski zid, ki je stal 27 milijonov dolarjev. Nova vojaška cesta še ni popolnoma dovršena, vendar so dela tako daleč napredovala, da se je vodilni inženir nedavno kot prvi peljal z avtom od enega konca do drugega.

Trinajstletna mati

V Berlinu, v revnem stanovanju, je predvčerajšnjim porodila trinajstletna deklica otroka. Njeni starši niso do zadnjih dni niti opazili, da je v drugem stanu. Deklica je tudi redno obiskovala šolo. Porod se je izvršil v najprimitivnejših razmerah. Mati in otrok sta ohranjena. Kdo pa je oče, se — kot po navadi v vele mestih — ni moglo ugotoviti.

Zgodaj zrel

V Kodanju so zaprli 12-letnega dečka, ki je že dve leti preživljal svojo družino in sebe s tatvino. Bil je tak »mojster«, da je družina živila v izobilju in si je njegov oče kupil celo avtomobil.

NOVI IZUM, PROTISTRUP NIKOTINA

Kakor poročajo nemški listi, je uspelo dunajskemu kemiku Rudolfu Allertu izumiti sredstvo proti tobačnemu strupu, katero je imenoval Bonikot. Učinek tega sredstva je po zahtevu zdravnikov velpomemben za zdravje kadilcev. Bonikot so preiskali razni državni in privatni zavodi in konstatirali, da pri kajenju uniči 63—65% strupenih, zdravju škodljivih snovi, kakor nikotin, piridin in amoniak, ne da bi izgubil tobak na okusu in ne da bi škodovalo zdravju. Bonikot je v Nemčiji in Avstriji že v prometu in pričakovati je, da bo prišel ta prekoristni izum tudi v kratkem do nas.

DRAŽBA V ŠT VIDU!

Frančiška Cirman iz Št. Vida št. 17* nad Ljubljano bo na belo nedeljo 15. aprila prodala na prostovoljni dražbi Klajbovo hišo v Št. Vidu pet stavbenih parcel ob državni cesti v Št. Vidu ter več njiv.

Pričetek ob pol 1 popoldne pri Klajbovi hiši v Št. Vidu.

Pojasnila daje dr. Ivan Modic, odvetnik v Ljubljani, Gradišče št. 10/1.

Vljudo naznanjam, da sem na Vranskem št. 59 otvoril moderni in higijenični

zobni atelje

ter sprejemam p. t. stranke vsak dan od 8 zjutraj do 6 zvečer. — Z odličnim spoštovanjem

Franjo Soršak, konc. zobotehnik

ŽUPANSTVO OBČINE SEMIČ

razpisuje za dne 16. aprila 1928 ob pol 12 na železniški postaji v Rožnemdolu

dražbo

za gradnjo nove nakladalne klančine (rampe). Tozadevni načrt in pogoji so pri županstvu občine Semič do 15. aprila 1928 vsakemu interesentu na vpogled.

Radi povečanja vodne naprave prodamo:

TURBINO

Franci, zgrajena 1921.

DIESEL-MOTOR

Langen & Wolf, 20 HP.

LOKOMOBIL

Wolf, 18 HP.

Ogleda se še lahko v obratu.

Vojnovič & Cie. Ljubljana, Glince.

Rekord v prašičarstvu: Najtežja svinja v Nemeiji; tehta preko 400 kg.

Naša obrt

GRIFFONNajboljši
motocikl

za vsako svrhu in za vsakogar, s prestavami, kistartarjem, kompletnim orodjem franco Ljubljana; 7800 Din, promptno dobavljivi od skladišča generalnega zastopstva:

O. Žužek,

Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Pisalne stroje

Remington

prodaja na obroke

J. GUSTINCIČ, Maribor, Tattenbachova 14. Zahtevajte ponudbe in cenike!

Kolesar

ki si želi za svoje kolo trpežen, pomožni motor, naj zahteva opis najnovejšega RUPPE POMOŽ. MOTORJA 0.5 KS, 7 kg težkega, ki se dobi poleg slovitih koles znamke Brennabor za malo ceno pri FRAN VORSICU, Maribor. — Iščejo tudi poštene zastopnike v vsakem kraju. 3040

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

Pri želodčnem katarju,

oziroma bolečinah in tiščanju v želodcu, želodčnem krču, kislem izpačevanju in bluvanju — učinkuje zanesljivo Hočevarjev želodčni prašek. Skatlja 20 Din in poštine prosto, če se pošlje denar v pisnu naprej, sicer povzete. Izdeluje in razpošilja edino: Lekarna Mr. Stanko Hočevar, Vrhnika 23.

Najcenejša prodaja

modrocev

otomanov, divanov, vse vrste žime dobite pri Fran Jager, Sv. Petra nasip 29. Najcenejša predelava

Gostilne — trgovine

v mestih in obljudeh okoli in v našem nakup najboljše potom posredovalnice »Marstan«, Maribor, Koroška cesta št. 10.

Gritar & Melac
Ljubljana, Selenburgova 3
najsolidnejša in najcenejša moška in damska konfekcija**ŽAGOVINO**

mehke žagne odpadke za kurjavo po zelo nižani ceni dobavlja

B. Sodin,

parna žaga in lesna industrija, Celje.

1^a APNO

v kosih. Z malo magnezije, vsled tega mastno, najizdatnejše blago. Po brezkonkurenčnih cenah pri odjemu vagona. M. OSWATITSCH, Celje.

Žima

najboljša in najcenejša pri

M. Masterltovarna žime
Stražišče pri Kranju.

Opekarna »Emona«

na Viču — Brdo

Pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 23. — Telefon 2207. Priporoča svojo bogato zalogo zidne in strešne opeke po najnižjih dnevnih cenah.

Pozor! Znižane cene! Preden kupite

POHIŠTVO

si oglejte mojo zalogo pri

IVAN NAPAST,

Vižmarje, p. št. Vid

nad Ljubljano.

Delo solidno!

Ogled tudi ob nedeljah!

Brzoparilnike

vsake velikosti, mrežaste ograje, stojala za dežnike in vsa ključavničarska dela, izdeluje solidno in poceni Ant. Krhne, ključavničar, Ljubljana, Kette Murnova cesta 8. 2989

Klavrji!

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst — kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za POPRAVILA. Uglaševanje in popravljanje Glasbeno Matice. Konservatorij in drugo inštitute se izgovarjajo od moje trdnice. Točna postrežba, zmerne cene; tudi na obroke. — Izdelovalec klavirjev R. WARBINEK, Ljubljana - Gregorčičeva ulica 5, I. nadstropje.

IZBORNO KOSILO

snažna, zdrava hrana z veliko izmenjavo — po želji dietična za bolne, v sredini mesta. Naslov na upravo Slovence Maribor.

Kot DRUŽABNIKA sprejem mlajšega kamnoseka, ki bi se izpopolnil v finijem delu, napravil mojstrski izpit ter pozneje prevzel dobro vpeljano kamnoseško podjetje. Pojasnila, poštoje, dá Vinko ČAMERNIK, kamnoseški mojster, Celje.

Grablje

in vsakovrstno poljsko orodje, lesene in košarske izdelke ter kuhinjske potrebščine za neveste nudi na debelo in drobno M. ČESENJ, Kranj.

Družabnika

s kavcijo 15.000 Din sprejem v pekarno. Ponudbe pod Dalmacija na upravo.

Puch **F. N.**

Glej novost

V bogato opremlj. izložbi J. Gustinčiča

v Tattenbachovi ulici 14, nasproti Narodnega doma v Mariboru

hoš našel vse, česar potrebuje za motorna vozila in kolesarstvo v prihodnosti. Motorna vozila: »Puche 230 Tip, po 11.000 Din, motorna vozila P. N. 350 cm³, po 12.300 Din, kolesa od 1200 Din naprej. Lastni izdelki: »Waffenrade Steyr, Special Puch, »Imago, »Penzance itd. Šivalne stroje znamke »Dürkopp, »Pisal. stroje znamke »Remington, »Pneumatika za sveto, motorje in kolesa, znamke »Michelin, Dunlop, »Reithofer, Continental in »Semperit. Mehanična delavnica s ponikovalnico in emaliranjem, popravilo živalnih in pisalnih strojev, otroških vozičkov, gramofonov ter vsega, kar koli je za popravilo. — Postrežba točna! — Delo jamčeno! — Cene nizke!

Strojim hoks!

A. Mali, usnjar, Višnja gora.

Čč. duhovščini

se priporoča za izdelovanje talarjev in drugih oblek JOSIP TOMAŽIČ, Celje, Na okopih št. 5.

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje, Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Strojno pletenje

Lujza Haring,

Turjaški trg 5, Ljubljana. Specialna trgovina domačih, pletenih, najfinjših damskih, moških in otroških D. M. C. nogavic v vseh modernih barvah. — Stare nogavice se lepo podpletejo. — Istotam se tudi kufrira trpežno, lepo in poceni. 2246

PRIVAT-
DEKATIV-
ZAVOD
IVAN TOPLIKAR
LJUBLJANA
RIMSKA
C. 9

Silke za legitimacije izvršuje najbolje fotograf HUGON HIBER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 2583

Posojila

12 0/0 obresti

in popolno garancijo nudi aktivno podjetje v Ljubljani. Višina vloge neomejena. Cenj. ponudbe pod »Aktivno podjetje« upravi »Slovenca«.

Ustanovitev društva!

Društvo za vzdrževanje redne boje službe v vasi Žažar bo imelo svoj ustanovni občini zbor na belo nedeljo dne 15. aprila ob pol 12 v Žažarju v hiši št. 19. K temu ustanovnemu zboru se vabijo vsi gospodarji vasi Žažar in vsi posestniki vrhniškega okoliša. Pripravlj. odbor.

Tel. 2187

Tel. 2663

Ima na prodaj sledeče rabljene automobile:

501 osebni 4 sedežni . . . 50.000 Din
503 osebni 4 do 5 sedežni 60.000 Din
Austro-Daimler 4 do 5 „ 45.000 Din
Puch III. 6 sedežni . . . 14.000 Din
Grät-Stift 6 sedežni . . . 18.000 Din
Wanderer 3 sedežni . . . 35.000 Din

Vsi v brezhibnem stanju!

Nova motorna kolesa:

Puch 220 ccm 11.500 Din
Puch 175 ccm 10.000 Din

Oddaja garaž (doksov) Bencin-sesalka, olje, mast

Fiat-Autodelavnica
»Semperit« Pneumatika
AutopriborTriumph Auto d. z. o. z.
Ljubljana VII, Celovška c. 38.

ČOLNARNA

Pod Rožnikom, Večna pot, odprta. — Izvrstni čolni.

Vesele velikonočne praznike

želi častiti duhovščini in se nadalje toplo priporoča

Peter Železnik

cerkv. dekor. slikarstvo,

Ljubljana,

Cesta na loko št. 23.

Na željo načrti na vpogled.

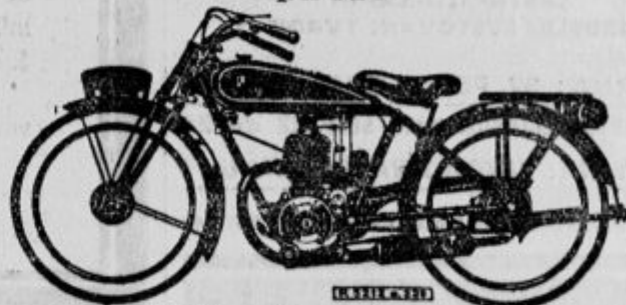
Darujte za Ljudski sklad SLS!

DR. SCHAEFERJA EPILEPSAN proti epilepsiji, krčem, padavici.

Ze 15 let najbolje uveden. Dnevno prihajajo priznanja. Poblížja pojasnila daje in pošilja lekarna sv. Štefana, Mr. M. Fišter, Čsijek III.

PUCH

Tipa 220

4,5 HP. — Cilind. vseb: 223 cm.

Cena Din 11000 — Olajševalni plačilni pogoji.

Ze pri naplachu 2600 Din — vsak lahko kolo takoj dobi.

Motor je na ogled in pojasnila pri:

Viktor Bohinec, Ljubljana

Dunajska cesta 21

Kupim

stalno vsako množino kostanjevega taninskega lesa, smrekove skorje, cele in zdrobljene, smrekove hmelove droge, rabljene sode od strojnega in jedilnega olja, v dobrem stanju, po najvišjih cenah. Akreditivno plačilo.

FRANC OSET, Sv. Peter v Savinjski dol.

Zahvala

Za tako mnogostransko in spoščno izkazano nam sočutje ob smrtni priliki našega ljubelega očeta, gosp.

Janko Škerbinca

nadučitelja v pokoju

izrekamo vsem tem potom našo najlepšo zahvalo. — Posebno pa se še zahvaljujemo častiti duhovščini, duhov. svet. g. župniku Texterju za tolažilne obiske rajnega; gosp. in gospe Kolmer; načelniku ognjegasnega društva g. Omahnu za ureditev častnega pogreba; govornikom ob odprtem grobu: okraj. šol. nadzorniku gosp. Bezcljaku, oblast. poslancu in županu g. Erjavcu, načelniku g. Omahnu, za njih poslovlane, rajnega tako časteče govore. Zahvaljujemo se domačemu učiteljskemu zboru in vsem stanovskim tovarišem, ki so spremlili umrlega tovariša na zadnji poti; zahvaljujemo se pevskega zboru — njegovemu pevovodju gosp. učitelju Turnherju in vsem pevcem za ganljivo petje; domači godbi za povečevalno sodelovanje pri sprevodu; vrlemu ognjegasnemu društvu za vso izkazano počastenje svojemu častnemu članu; uradništvu; županom in vsem — vsem, ki so ga spremlili na poslednji poti! — Zahvaljujemo se tudi darovalcem vencev in cvetja!

Višnja gora, dne 5. aprila 1928.

Žalujoci ostali.

Zdravilišče Rožaška Slatina

Največje in najmodernejše urejeno zdravilišče v kraljevini SHS.

Svetovno znani zdravilni vreli:

»TEMPEL«

»STYRIA«

»DONAT«

Zdravljenje vseh bolezni želodca in čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter.

Sezona: 1. maja do 30. septembra.

Glavna sezona: 15. junija do 31. avgusta.

Cene zmerne. — Izven glavne sezone znatni popusti. — Svira vojaška godba. — Radio. — Največji komfort. — Prometne zveze zelo ugodne. — Na železnici izredni popusti. — Razpošiljanje mineralne vode. — Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljam, da se je moj iskreno ljubljani soprog

Leopold Bizjak

podpreglednik finančne kontrole v Ljubljani

rojen 2. februarja 1887 na Colu pri Vipavi, danes na Veliki petek ob 2 zjutraj, ponovno pokrepčan s sv. zakramenti, preselil v svojo nebeško domovino. — Pogreb se bo vršil iz Leonišča v soboto ob 3 popoldne.

Novi Udmat - Moste, dne 6. aprila 1928.

Rozalija Bizjak roj. Jane.

Zahvala

Za odkrito sočutje, ki nam je bilo izkazano ob izgubi nepozabnega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Bernota

vpok. predmetnega učitelja Tehnične srednje šole v Ljubljani

se zahvaljujemo najpristržnejše. — Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. V. Špornu za tako požrtvovalno pomoč v bolezni pokojnika, g. prof. dr. V. Rožiču za topli poslovljeni govor ob odprtem grobu, pevcem za ganljivo petje, darovalcem cvetja in številnih vencev ter vsem odličnikom, zastopnikom oblasti, šol in društev, kakor tudi mnogobrojnimi tovarišem, prijateljem, znancem ter bivšim učencem pokojnika, ki so ga v tako častnem številu spremlili na njegovi poslednji poti.

V Ljubljani, dne 5. aprila 1928.

Žalujoca rodbina.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Kontoristinja

6 letno prakso v stavbi pisarni, želi primerne zaposlitve. — Ponudbe na upravo lista pod vestna.

Mlad trg. pomočnik

mešane stroke z dobrimi spricvali, želi premeniti službo. — Ponudbe upravi pod »Zanesljiv« št. 2793.

Bivši

bančni uradnik

s srednješolsko izobrazbo, verziran vseh v denarno stroko spadajočih poslov, išče primerno službo za takoj. Cenj. ponudbe se prosijo na upravo lista pod »Agilen«.

Reduciran zvanik

finančne kontrole, prosi mesta skladiščnika ali lovskega čuvaja. Naslov v upravi lista pod 2892.

Steklarski pomočnik

prosti vojašine, z dobro prakso, izurjen v vseh steklarskih strokah, išče službo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod sifro »Steklar«.

Mlad trg. pomočnik

mešane stroke, več slovenskega in nemškega jezika, si želi premeniti službo. Gre tudi na delo. Zmožen 10.000 Din kavicije. — Naslov pove oglasni oddelček Slovenca pod »Agilen« št. 2929.

Dve hotelski sobarici

iščeta primerne službe. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« v Mariboru.

GOZDAR

z nižjim drž. izpitom in dobri spricvali, 35 let star, oženjen, brez otrok, truden in zdrav, z dolgoletno prakso v vseh pogojih gozdnega in kmetijskega gospodarstva — išče primerno mesto pri veleposestvu ali lesni industriji. — Cenj. ponudbe prosi na upravo lista pod značko »Gozdar« št. 2941.

Izkušen

sadjerejec

gre za primerno plačo v šaleško in Savinjsko polje cepit sadna drevesa. Kdor ga želi, naj se oglasi do 12. aprila na naslov: Zdravko Ježovnik, Sv. Andraž 15, p. Velenje.

Proste službe

Slikarskega in pleskar. POMOČNIKA

za vsa v to stroko spadajoča dela sprejme Erjant, Rogaska Slatina.

Zastopnike

za prodajo drž. srečk na obroke, iščemo. Silajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije — posebno fiksno nagrado za gotovo količino srečk. — Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Dva vajenca

za vrvarstvo obrt, hrana in stanovanje v hiši, sprejme Josip Adamič, vrvarna, Domžale.

ZASTOPNIKI (ce)

pozor!

če obiskujete privat. odjemalce (tudi na deželi), zamorete s prodajo malih cenovnih novosti (vsakdo je takoj kupec) v resnici z lahkoto do 200 Din zasluziti dnevno. Potrebna kavicja 2 do 300 Din. — Področnosti vsak dan od 2-6 ure. Kemične novosti: Val. Kovač, Ljubljana, Beethovnova ul. 4.

Išče se zanesljiva, zaupna

knjigovodkinja

ki se more s spricvali kot izvečana izkazati, nemške in slovenske steno-grafije večja, ter ima veselje do trgovine z mešanim blagom, za večje podjetje na deželi. Naslov pove uprava pod 2891.

Slovensko lovsko društvo

v Ljubljani išče

tajnika

Uradne ure od 9 do 12 in od 15 do 18. Zahteva se lovstva naobrazba in koncept v slovenskem jeziku. — Mesečna plača 1000 Din. Samo lastno-ročno pisane ponudbe na Slovensko lovsko društvo v Ljubljani do 15. aprila.

VRTNAR,

samec, izvečban posebno za sadni vrt in zelenjavo, dobi takoj službo. Ponudbe na upravo Bistriške gručine, Borovnica.

Dekle

pošteno, ki bi se hotela učiti gostilni obrti ter zna nekoliko šivati, se sprejme. Dobivala bi takoj nekaj plače, pozneje primeroma več. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gostilna in pošta« št. 3029.

ODDA SE V NAJEM

1. majem 1928

stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritlikin v II. nadstropju na Miklošičevi cesti št. 7. — Poizvedbe v Pisarni Obačilnice za Slovenijo, istotam.

Zastopnike in potnike

v vseh večjih krajih Slovenije — išče za vsako vrstno zavarovanja

Herceg - Bosna

splošno zav. družba, podružnica Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7.

Sprejem MLINARKE

GA VAJENCA za valjen mlin na Dolenjskem. Stanovanje in hrana v hiši. Ponudbe je poslati na upravo Slovenca pod sifro »Vajenec« št. 2918.

Dva vajenca

iz Ljubljane ali bližnje okolice, takoj sprejme proti plačilu Jakob Bahnik, vodovodni instalater v Ljubljani, Škofja ul. 15.

Mizarskega

vajenca

sprejme z vsjo oskrbo Iv. Goljar, Podgora št. 3, pošta št. Vid nad Ljubljano.

ABSOLVENTINJA

trgovske šole, začelnica, se sprejme. Ponudbe s prepisom sprictev. na upravo pod »Absolv. trg. šole«.

ZAGAR za venecijanko

se sprejme v stalno službo do 15. aprila. Vešč mora biti vseh popravil na isti ter zmožen rezanja z več listi. — Hinko Skala, Brežice.

NATAKARICO

s kavicjo 5000 Din, sprejemam takoj za vinotoč na Praderskem. Ponudbe na I. PREDOVIČ, Ljubljana, Poljanska cesta 73.

Sprejme se prodajalka

izučena mešane stroke, z znanjem slovenskega in nemškega jezika. Reflektantije, katere bi bile zmožne voditi oddelke galanterije in stekla, imajo prednost. Služba je v večjem mestu Slovenije. Ponudbe je poslati do 20. aprila na upravo tega lista pod »Slovenija«.

Pouk

Francosčina za samouke izpopolnjevalni tečaj potom dopisovanja. Pojasnila: Prof. Breznik, Levstikova 19, Ljubljana. — Za odgovor priloži 2 dinarja.

POZOR! POZOR!

Krojno risanje

in prirojevanje

damskih oblek poučuje edino strokovno izprašana učiteljica in lastnica modnega salona

Roza Medved

Ljubljana, Mestni trg 24, nasproti rotovža. Uspeh zajemam. Izvršujejo se vsakovrstni kroji po meri.

Poravnajte

naročnino!

44 let, želi znanja z mirnim moškim od 50 do 60 let. — Naslov: Podružnica Maribor pod: »Marljiva«.

Stanovanja

Sellitve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia

transport Miklošičeva cesta št. 36 Telefon št. 2718

Stanovanja

Sellitve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia

transport Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 36

Telefon št. 2718

SOBA

se odda solidnemu gospodu ali gospodični. — Naslov: Krekov trg 7, pritličje. Požar Ivanka.

Stanovanje

dveh sob

s kuhinjo, priteklinami, souporabo kopalnice in pralnice in vrtom odda takoj ob Dunajski cesti na Brinju Pokojniški zavod v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

SOBA

lepa, solnčna, meblirana ali prazna, event. tudi za pisarno ali slično, se odda Majstrova 14, Ljublj.

Wanderer-Werke A. G.

Schöna, Chemnitz

Continental

Ta pisalni stroj

si kupite, ker je najboljši in v rabi najcenejši.

Nad 300.000 v rabi.

SAMOPRODAJA:

Mehanik IVAN LEGAT

MARIBOR, Vetrinjska ul. 30. Tel. 434.

STANOVANJE

(celo pritličje), 3 sobe, predsoba, kuhinja, nasproti nove cerkve v Šiški, na razpolago sredi maja. Električna, vodovod. Udobno kot v lastni hiši. Pogoji pod »Mirni dom« na upravo.

Vpis brezstanovanjcev

iz vse Slovenije sprejema socialni oddelček »Marstan«, Maribor, Koroška c. 10. — Vpisnina 1 Din.

Stanovanje

1 sobe, kuhinje s pritliklinami, oddam v Šiški, Aleševčeva 36. 2990

SOLNČNA SOBA

se odda solidnemu gospodu. — Naslov v upravi št. 2985.

Trisobno STANOVANJE

v mestni hiši na Abacelvi cesti zamenjam za manjše stanovanje istotam. Pismene ponudbe na oglasni oddelček Slovenca pod »Le stranki mestne hiše«.

Ženitbe

Samostojna žena

44 let, želi znanja z mirnim moškim od 50 do 60 let. — Naslov: Podružnica Maribor pod: »Marljiva«.

Posedstva

Enonadstropna hiša s 5 sobami, 3 kletmi in trgovskim lokalom naprodati. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 3003.

Hiša naprodaj!

Enonadstropna hiša s 5 sobami, 3 kletmi in trgovskim lokalom naprodati. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 3003.

Posedstva

Enonadstropna hiša s 5 sobami, 3 kletmi in trgovskim lokalom naprodati. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 3003.

Hiša naprodaj!

Enonadstropna hiša s 5 sobami, 3 kletmi in trgovskim lokalom naprodati. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 3003.

Posedstva

Enonadstropna hiša s 5 sobami, 3 kletmi in trgovskim lokalom naprodati. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 3003.

Hiša naprodaj!

Enonadstropna hiša s 5 sobami, 3 kletmi in trgovskim lokalom naprodati. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 3003.

Posedstva

Enonadstropna hiša s 5 sobami, 3 kletmi in trgovskim lokalom naprodati. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 3003.

Vnajem

Star, dobro vpeljan

LOKAL

za špecerijsko trgovino na prometnem kraju v Ljubljani, zaeno s stanovanjem, se takoj ugodno odda. Pogoji: prevzem dobro asortirane zaloge, kratkoročno plačilo. Kupnina ca. 25.000 Din. Ponudbe pod »Redka prilika« — eksistenca sigurnost — št. 2893.

Dve gostilni

ena v Mariboru, druga v letovišču, ugodno v najem. Naslov: »Marstan«, Maribor, Koroška c. 10. (Za odgovor 2 znamki.)

Gostilno v Ljubljani,

poleg velike industrije, dobro ideo, oddam radi nastalih družinskih razmer proti malenkostni najemini. Najemnik mora odkupiti zelo obširen gostilniški, sobni in stanovanjski inventar. Cena 40.000 Din. Ivan Ribnik, pošto ležeče, Ljubljana 7.

LOKAL z izložbo, krasno

opremljen, v centru mesta, z obširnimi skladiščem in kletjo, zelo prometna točka, telefon etc., nizka najemnina, odstopim takoj resnemu ponudniku, ki odkupi istočasno celotni nov pisarniški in skladiščni inventar. Odkupnina ca. 60.000 Din. Ponudbe pod sifro »Lokal 60.000 Din« na oglasni oddelček »Slovenca«.

LEPO POSESTVO

v lepem kraju, se takoj prostovoljno, poceni prodaja; redi se lahko 10 kom. živine. Poslopje zadostno in v redu. Anton Radej, posestnik, Mali kamen št. 24, p. Rajhenburg o. Savi.

Za obrtnika pripravna

enodružinska

hiša v Celju

z lokalom (42 m²), 5 sob, kuhinja, klet, malo dvorišče, vse v dobrem stanju, elektr. razsvetljava in vodovod v hiši, se prodaja po zelo ugodni ceni. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2848.

Enodružinska

hiša

s takoj prostim stanovanjem, enonadstropna, z vrtom, in napol gotovo poslopje

z opeko krito, z vrtom, primerno za malo tovarno ali stanovanje, oboje blizu kolodvora v Celju, ceno naprodaj. — Naslov v upravi.

KMETIJO 32 oralov z

živino, 165.000 Din. Po tem HOTEL, 23 sob, hiše, vile, žago, graščino, prodaja Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica 19.

Naprodaj je lepa

parcela

ki meri okrog 700 m², v Rožni dolini. — Izve se: Rožna dolina cesta V., 20.

LEPO POSESTVO

v lepem kraju, se takoj prostovoljno, poceni prodaja; redi se lahko 10 kom. živine. Poslopje zadostno in v redu. Anton Radej, posestnik, Mali kamen št. 24, p. Rajhenburg o. Savi.

Za obrtnika pripravna

enodružinska

hiša v Celju

z lokalom (42 m²), 5 sob, kuhinja, klet, malo dvorišče, vse v dobrem stanju, elektr. razsvetljava in vodovod v hiši, se prodaja po zelo ugodni ceni. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2848.

Enodružinska

hiša

s takoj prostim stanovanjem, enonadstropna, z vrtom, in napol gotovo poslopje

z opeko krito, z vrtom, primerno za malo tovarno ali stanovanje, oboje blizu kolodvora v Celju, ceno naprodaj. — Naslov v upravi.

KMETIJO 32 oralov z

živino, 165.000 Din. Po tem HOTEL, 23 sob, hiše, vile, žago, graščino, prodaja Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica 19.

Naprodaj je lepa

parcela

ki meri okrog 700 m², v Rožni dolini. — Izve se: Rožna dolina cesta V., 20.

Hmelovke

proti gotovemu plačilu — 4 vagoni 6—7 m, 2 vag. 7—8 m, smrekove, zdrave, zimsko sečne. Žalec, poštini predal št. 100.

Proda se več hrastovih,

orehovih in mehkih spalnih in kuhinj, oprav po nizki ceni. — Josip Kurnik, mizar, Zg. Šiška.

Več A. Ž. panjev

s čebelami ali tudi čebele same brez panjev in potem še skoraj nov razdeljiv uljak za 36 ž. p. prodaja Val. Jakelj v L. hovičah pri Komendi.

Vrtnice v najnovejših

različnih barvah, po nizki ceni prodaja Ivan Brečelnik, Velika čolnarska ulica 21.

Sadno drevje

hruške, jabolka, nekaj vrtnic, potonke, kakor tudi razne trajnice in cvetlice nudi po nizkih cenah Marija ČRNAGOJ, Vič pri Ljubljani. 2986

2 pisalna stroja

proda mlekarna Kristof, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 60.

DROGERIJA

dobro vpeljana, v prometnem kraju, se prodaja bolni v družini. — Ponudbe na oglasni oddelček pod »Drogerija«.

Prodaja

predmetov, ki so bili najdeni v času od 1. I. do 31. III. 1927 na železnici in ostali nedvigljeni do danes, se vrši dražbenim putem na postaji Ljubljana gl. kol. (urad za najdene predmete) dne 11. aprila t. l. od 9 do 12.

izvršilna dražba

najprej ob pol 15 v Frančiškanski ulici št. 2/II in nato na Glincah. Tržaška cesta št. 3. — Prodajalo se bo različno pohištvo, preproge, slike, zavese, posoda, kuhinjska oprema in kompletni kinoaparati. Ljubljana, 6. aprila 1928. Dr. A. Kobač, dr. O. Papež.

Naprodaj vsake vrste

omare za led

za gostilne, delikatese in privatne hiše; izvršujem tudi vsa druga mizarska dela za stavbe in pohištvo. — Gostilniške vrtnice, kakor tudi privatne po naročilu in najsolidnejših cenah. S. Praprotnik, Jenkova 7.

MOŠKO KOLO rabljeno,

prodam za 750

Inserirajte v
„Slovenca!“

Telefon št. 128 **F. Michelitsch** Ustanovlj. 1898
modna trgovina „K Nevesti“
Maribor — Gosposka ulica šte. 14

Moško perilo kakor:

srajce, bele in barvane od Din 60— naprej,
spodnje hlače od Din 35— naprej,
ovratnike, mehke in trde od Din 8— naprej,
samoveznice, pletene od Din 8— naprej,

Največja izbira po najnižjih cenah!

samoveznice, svilene od Din 24— naprej,
modne nogavice, kratke in dolge, raznih barv,
naramnice, držaji za nogavice, žepni in
modni robci ter vse ostale potrebščine.

Elektro-tvrdka

A. VERBAJS

Ljubljana

Gospodarska cesta šte. 13

Telefon 2667

Tovarniška zaloga

Radio

aparator, detektorjev in vseh sestavnih delov

Elektrozon

in drugi medicinski aparati

Inštalacije:

prevzema vsakovrstne kakor tudi vsa v
to stroko spadajoča popravila in monti-
ranja pod najugodnejšimi pogoji

Drvovrstno V. D. E. blago po konkurenčnih cenah!

vsega v elektrotehnično
stroko spadajočega mate-
rijala

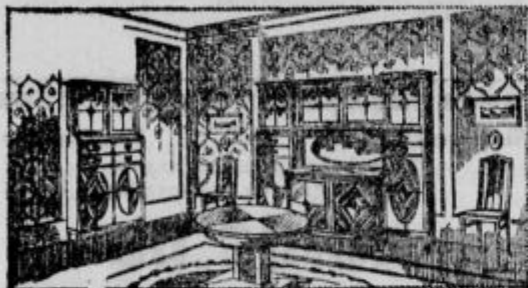
Popolnoma varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičev. cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo

naugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela
„Uniona“, hiše in zemljišča. Kredi ti v tekočem ra-
čunu. Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva
itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Tovarniška zaloga
pohištva

zeli vam cenj. odjemalcem
in naročnikom vselej Veliko-
nečne praznike, se priporoča
za nakup in vabi na ogled

Andr. Kregar
Št. Vid nad Ljubljano
nasproti kolodv. Vižmar.e.
Zahtevajte cenik.

Domači vrt

Spisal M. Humek.

Broš. 33 Din. vez. 40 Din. — Knjižica se dobi v
Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Orožje

za lov, šport in obrambo v vseh
svetovnih znamkah. — Flobert
puške od Din 250— in automa-
tične pištole od Din 300— dalje.
Flobert municija žir-R najceneje.

FR. ŠEVČIK LJUBLJANA

Zahtevajte cenike.

Razprodaja ribarskih potrebščin.

Ia PORTLAND CEMENT
tt. „DALMATIA“

d. d.

Kaštel Sućurac pri Splitu

svetovnih znamk

TITAN

in **NEPTUNE**

Generalno zastopstvo

M. GREGOVIC & Co.,
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1/1. Telefon 2971.

IŠIAS

in alične reumatično-neuralgične boleti le-
žite! — Izlečenje v 3 dneh z jamčeno.
Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI
Trieste, VI. Fabio Filzi 23.

Vabilo

na 48. občni zbor

ki ga bo imela

Kmetska posojilnica ljublj. okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani,

v četrtek dne 26. aprila 1928 ob 15. uri v sejni dvo-
rani posojilnice v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo ravnateljstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev letnega računa.
5. Razdelitev dobička.
6. Volitev predsednika, podpredsednika in treh članov
načelstva.
7. Volitev treh članov nadzorstva.
8. Predlogi združnikov.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1928.

NAČELSTVO.

Autotax
Ant. Gabrijelčič
Zadostuje dopisnica, pridem k vlaku v
Podnart ali Radovljico. Ugodne cene.

Autotax
Ant. Gabrijelčič

Zadostuje dopisnica, pridem k vlaku v
Podnart ali Radovljico. Ugodne cene.

Vsa izkustva, pridobljena v dobi 30let-
nega delovanja v gradnji avtomobilov, so za-
povedna pri sestavi zadnjega modela svetov-
noznane tvornice soc. an. FIAT TORINO, ka-
teri je glede strojne dovršenosti in elegancie
nedoregljiv.

Predno si nabavite nov avtomobil, si v
lastnem interesu oglejte ta umotvor moderne
tehnike, in prepričali se boste, da odgovarja
ta voz v resnici vsem zahtevam tudi najbolj
razvjenega avtomobilista v vsakem oziru.

FIAT

se imenuje ta najnovejši proizvod renomirane
tvrdke in se gradi kot 6cilindrski stroj z
2.244 lit. cilindrske vsebine, ki proizvaja
45 konjskih sil pri 2200 okretajih.

Motor ima do skrajnosti uravnoteženo
krmilno os, ki leži v 7 ležiščih in pospešuje
popolnoma brezšumno delovanje motorja, tudi
pri najhujših naporov. Medtem ko premaga
najhujše vzpone, znaša njegova hitrost v ravnini
preko 110 km na uro. Voz ima štiri
brzine in je opremljen s posebno sigurno-
stno napravo, katere onemogoči nepokli-
canim delovanje s prestavami. Diferencial je zgrajen po znanem Fiat-ovem principu, ki omogoča lahko demontažo od
vsakega lajka. — Zavore se nahajajo na vseh štirih kolesih in učinkujejo jako elastično. Novi model ima dolge vzmete
tako, da z lahkoto absorbira vse sunke, ki jih povzročajo tudi najslabše ceste. Motor je jako ekonomičen in izhaja z
najmanjšo količino goriva, kar jo more porabiti 6cilindrski stroj te dimenzije.

Model 52/ bo opremljen z najmodernejšimi karoserijami, ličanimi v dveh barvah in prevlečenimi s pravim antik-
usnjem ali blagom v harmonični barvi in raznih oblikah, kakor Torpedo, Berlin, Landulet, Coupe, 5- in 6 oziroma
7 sedežni, vsi s 4 vratmi.

520 je opremljen z vsemi najmodernejšimi pripomočki. Ta fenomen avtomobilске tehnike bo došel tekom meseca
aprila in bo na ogled oziroma preizkušnjo pri zastopstvu.

Plačilne olajšave. Dobavimo vozove vseh tipov proti plačilu na obroke.

Ceniki in ilustracije na razpolago. Vsa poasnila brezplačno.

Vsi drugi znani tipi osebnih avtomobilov 509 A, 503, 507, 512, 519 B tovornih 509 F, 503 F, 507 F, SPA tipi 25 c/10,
30, 31 v zalogi ali se dobavijo pravočasno.

VSI REZERVNI DELI VSEH TIP VEDNO V ZALOGI. LASTNE SPECIALNE AVTODELAVNICE.

Zastopstvo za Slovenijo za

soc. an. FIAT Torino
Triumph-Auto družba z o. z.

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3. — Telefon 2187. — Cevovska cesta št. 38. — Telefon 2663.

Maribor, Frančiškanska ulica 13 — Telefon šte. 2133.

Podzastopstvo CELJE: Celjska strojna in avto-delavnica d. z o. z., Ljubljanska cesta.

Svarilo in posebno opozorilo!

Različne konkurenčne firme izdelovalcev harmonik izdelujejo in
prodajajo harmonike na naše ime. Opozorjamo naše cenj. odjemalce,
da že nad dve leti ne prodajamo harmonik in tudi ne materijala našim
konkurentom. Vsaka prodaja Lubas harmonik od drugih izdelovalcev
in drugih tvornic pod našo firmo je po zakonu kazniva. Nadalje tudi
ne sme nihče Lubas harmonik z značko „am Grifstock“ in pa specialno
mekaniko izdelovati. Ponarejevalci, kateri se v zadnjem času zelo
množijo, niso v stanju ustvariti kaj dobrega. Naše rokodelstvo se je
treba dobro izučiti. Največ jih kvari doma in potem pravijo, da izde-
lujejo Lubasove harmonike. Lubasove harmonike so kvalitetno delo,
precizijski instrumenti, katere samo mi v naših največjih moderno
opremljenih tvornicah harmonik v Avstriji izdelujemo in prodajamo v
njih njih nasledstvenih državah. Ne dajte se premotiti in kupite naše
harmonike le pri nas ali pri našem zastopniku Ivanu Savniku v
Kranju in Antonu Savniku v Škofji Loki.

Avstrijska izdelovalnica harmonik

Fran Lubas & sin, Klagenfurt, Avstrija

Vljudno naprošamo naše cenj. odjemalce, da opremijo pisma z
znamko Din 3—, dopisnice pa Din 150. Ostalo, kar se tiče vsebine,
ostane kakor sedaj v slovenščini.

Ivan Zakotnik

mestni tesarski
maister

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Tei. 2379.

Vsakovrstna tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrejša hiša, vile,
tovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljon,
verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
PARNA ZAGA TOVARNA FURNIRJA

Francoska linija — French Line
Cie. Gle. Transatlantique

Za Severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzoparniki
Havre—Newyork samo 5 1/2 dni čez morje
V Južno Ameriko, Argentino, Chile, Uruguay vsak teden
iz Havre, Bordeaux in Marsilije:

Cie. Chargeurs Réunis,
Sud-Atlantique,
Transport Maritimes.

Izvrstna hrana, izborna postrežba,
vino brezplačno.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRÄKER, Ljubljana

Kolodvorska ulica šte. 35.

DISK OBOLS LJUBLJANA

ŠPORTNE POTREBŠČINE ZA

NOGOMET

LAHKO ATLETIKO

TEŽKO ATLETIKO — TENIS

RAZNE IGRE

TURIZEM

TOLOVADNO ORODJE

LASTNI IZDELKI IN
IZDELKI SVETOVNIH TVRDK

TOVARNA: SV. PETRA CESTA ŠTEV. 75

Vhod Vidovdanska ulica šte. 22 do 24

TRGOVINA: TAVCARJEVA (SODNA) UL. 1

SPREJEMAMO TENIS RAKETE V POPRAVILO

Pohištvo

tovarna **FRANJO VEHOVAR**
CELJEnudi prvovrstno pohištvo po najmo-
dernejših vzorcih in načrtih, in to:Kompletne spalnice iz hrasta, češnje, hrške,
javor, masivne, po ceni od 8000 do 10.000 Din.Jedilnice, masivne, iz gornjega lesa, z usnjem
prevlečenimi stoli, po ceni od 10.000 Din naprej.Pohištvo iz žilnega inozemskega lesa, kot:
mahagoni, kanadska breza, cvetoči mahagoni, atri-
kanska hrška, francoski oreh, cvetoči jesen, ka-
nadska hrška, maidu, makasa itd.Cena spalnicam iz žilnega inozemskega lesa
gornjih vrst od 12.000 Din naprej — ter jedilnice
od 14.000 Din naprej.Stavbeno mizarstvo se tudi izvršuje najsolid-
neje in po zmernih cenah, ter so proračuni brez-
plačno vedno na razpolago.

Vedno nova zaloge najmodernejšega pohištva

v Celju, Glavni trg št. 12

kjer se tudi dobivajo vsa topogledna pojasnila in
proračuni.

Elektro-inžiner

za vodstvo inžirske pisarne neke vele-
firme v Mariboru se išče. — Natančne po-
nudbe v nemškem jeziku poslati na poštni
predal 207, Zagreb.

Za staube

po znižanih cenah vsakovrsten suh, TESAN IN
ZAGAN LES. Vsaka množina v zalogi. Žaganje,
odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.Fran Šuštar lesna industrija in trgovina,
parna žaga - LJUBLJANA, 2002
Dolenjska cesta šte. 12.

Najcenejše

in najsolidnejše si napravite
električno instalacijo, ako se
obrnete na **koncesijonirano**
elektrotehnično podjetje**Ivan Mihelčič**Ljubljana — Lepi pot št. 12
(Telefon št. 2704)ki izvršuje tudi vsa v njegovo stroko
spadajoča dela: hišne telef., nape-
ljave elektr. zvonil, strel vodov itd.

KLIŠEJE

VSEH VRST
IZDELUTE
SOLIDNO
»KEMIGRAFIJA«
LJUBLJANA
DALMATINOVA UL. ŠT. 13
ZAHTEVAJTE PRORAČUN

Bogastvo po pesku

pri izdelovanju: zidne in strešne opeke, ce-
ment, cevi, votlih panjev, stebrov za ograjo,
plošč za tlakovanje itd. Vsak sam izdeluje
gradbeni material. V to potrebne stroje
izdeluje: **Gustav Hübner**, Maschinen-
fabrik, Wien XII., Wolfganggasse 12.
Telefon B 24 3-46. Cenik št. 8 zastonj in franco.

Brez vsakega drugega obvestila.

Ravnateljstvo kn.-šk. duhovskega semenišča v Mariboru javlja
vsem častitim duhovnim sobratom tužno vest, da je gospod

spiritual Martin Avšič

dne 4. aprila 1928 po težki bolezni, previden s sv. zakramenti, pre-
minul v bolnici „Nadvojvodinje Sofije“ na Dunaju VII. in bo tam
5. aprila, na Veliki petek popoldne ob 3. uri pokopan.Vzornega duhovnika, blagega sobrata in idealnega duhovnega
voditelja ohrani lavant. duh. semenišče v trajnem spominu. R. i. p.!

V Mariboru, na Veliki četrtek 1928.

Zakaj

nadkriljuje

novi

vse ostale znamke?

Ker je **najboljši** v konstrukciji.
najlepši v obliki.
najnižji v ceni.**American Motors Ltd.,**
Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Telefon 24-77.

Telegram „Amot“.

Vsem obrtnikom in prijateljem!

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani

je ob priliki svojega 25letnega obstoja izdala in založila

Spominsko knjigo

v kateri je očrtan zgodovinski razvoj slovenskega obrtništva v minulem četrstoletju. Knjiga prinaša
tudi za vsakega obrtnika potrebne poučne članke in lepe slike v bakrotisku zadrugnih načelnikov, odbo-
rov obrtnih društev in odličnih obrtniških strokovnjakov.

Naš obrtnik naj pokaže svojo zavednost s tem, da ta knjiga ne bo manjka v nobeni obrtniški hiši

Pogrešati je ne memo tudi v nobeni gospodarski korporaciji, zavodu in podjetju!

Knjiga je zrcalo velikega dela, ki ga je doprineslo slovensko obrtništvo v zadnjih 25 letih, je —

njegov ponos in spodbuda za bodoči razvoj našega gospodarstva.

Okusno izdelana, v platno vezana stane 40 Din, s poštnino 44 Din.

Vabimo vse obrtnike in prijatelje, da si jo naroče po spodnji dopisnici, ki naj jo izstrižejo in

odpošljejo na zgoraj označeni naslov.

Zveza obrtnih zadrug priredi tudi veliko

efektno loterijo

z bogatimi dobitki. — Srečka stane 3 Din.

Glavni dobitki: avto, konj s popolno opremo in vozom, radio-aparat, en vagon premoga itd.
Naročajte jih po spodnji dopisnici!

Podpisani naročam (-o):

..... izvodov Spominske knjige,

..... komadov srečk efektne loterije.

(točen naslov)

V — NA 1928.

**Najstarejša pleskarska
in ličarska delavnica
IVAN BRICELJ,****želi vsem cenj. naroč-
nikom srečne in vesele
velikonočne praznike.****Vesele velikonočne praznike!****E. Gostinčar,**strojno pletenje,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 38.**Danes zvečer
kopelj za noge**Ako imate bolečine v
nogah, raztopite še danes
zvečer 1—2 žlici soli
sv. Roka za noge v lavorju
tope vode in kopljite svoji
trudni nogi 10 minut v
njej. Polagoma izgine na-
dležno pečenje, izginejo
praske in utrujenost nog.
Ta kopelj zdravi tudi bo-
lečine, ki jih povzročajo
ozki čevlji. Odstranja najtrdovratne se zmrazline in
zelo nadležno srbečico. Če držite nogi dalje časa
v vodi, se zmehčajo kurja očesa in druga mesta
otrdele kože tako, da se lahko odstranijo brez noža.
Sol sv. Roka za noge krepi najbolj občutljive
noge in jih spravi v red tudi za slučaj največje
zauemarjenosti, in sicer tako, da zopet lahko ho-
dite, se poljubno vdajate športu ter lahko na enem
mestu stojite, ne da bi čutili najmanjšo utrujenost
ali bolečino. Veliki zavoji sv. Roka soli za noge
velja 16 Din. Dobi se v vsaki lekarni. Ako ni v
zalogi, obrnite se na naslov:**Gregorič - „Sanitas“ - drogerija - Ljubljana**Posebno delikatne na domačem vrtičku so bre-
skve in marelice, zato opozarjamo na**Humekovo „Breskev in marelico“**kjer je dobiti ves pouk za gojitev teh dveh
plemenitih sadnih drevesc.**IV.
OSJEŠKI
SEMENI**
od 8.—17. aprilaLegitimacije za obisk sejma in zni-
žano vožnjo po železnici Din 10.—.Dobivajo se pri sejmskem vodstvu v
Osijeku in pri častnem zastopstvu:**Zveza za tujski promet**
Dunajska c. 1, telef. 24-72.

Razpis

OBČINA MOSTE PRI LJUBLJANI razpi-
suje dela in dobave za**izuršitev kanalizacije
iz Seia v Ljubljano.**Zadevni načrti in osnutki so na vpogled v
občinski pisarni v Mostah, med uradnimi urami.
Ponudbe je vlagati v zaprti kuverti na žu-
panstvo v Mostah, in sicer najkasneje do vklju-
čno 10. aprila 1928.Občina Moste si pridrži pravico proste od-
daje del kateremukoli podjetju ne glede na vi-
šino vlozene ponudbe.

Obleko

Iz sukna Din 448, 560, 640, iz kamgarna
Din 720, 840, 960, hlače iz sukna Din 96,
140, 180, iz bombaž tkanine Din 62, 70,
90, površnik Din 640, 780, 960, fantovske
perline obleke Din 62, 72, 82, vsaka na-
daljna velikost 5 Din več, iz sukna pa
Din 100, 120, 140, nad. vel. 8 Din več, štir-
jerske hlače Din 42 in 64, vsaka veli-
kost 4 Din več, štaljer, suknišč iz platna
Din 65, iz sukna Din 185, kakor tudi vsa
kovratno perilo izdeluje v lastnih de-
lavnica in razpošilja samo v dobri in
solidni kvaliteti industrija perila in
konfekcije**R. Stermecki, telje št. 18**Pišite tako: po veliki cenik z več tisoč
likami. Naročila čez 500 Din poštnine prosto.
kar ne ugaša se zamenja ali vrne denar.